

Załącznik do Uchwały Nr XX/180/2005
Rady Gminy Ostrów Wielkopolski
z dnia 25 stycznia 2005 roku

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY OSTRÓW WIELKOPOLSKI NA LATA 2005–2010

URZĄD GMINY OSTRÓW WIELKOPOLSKI

AL. POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH 12

63-400 OSTRÓW WIELKOPOLSKI

PLAN POWSTAŁ W RAMACH PRAC DORADCZYCH
WIELKOPOLSKIEGO OŚRODKA KSZTAŁCENIA I STUDIÓW SAMORZĄDOWYCH

GRUDZIEŃ 2004

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	7
2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM W DRAŻANIEM PLANU.....	8
2.1. Położenie, powierzchnia, ludność.....	8
2.2. Środowisko przyrodnicze.....	11
2.3. Turystyka	16
2.4. Zagospodarowanie przestrzenne.....	17
2.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego.....	17
2.4.2. Infrastruktura techniczna.....	17
2.4.3. Własność nieruchomości.....	23
2.4.4. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego.....	25
2.4.5. Identyfikacja problemów.....	26
2.5. Gospodarka.....	27
2.5.1. Główni pracodawcy.....	27
2.5.2. Struktura podstawowych branż na terenie gminy.....	30
2.5.3. Liczba osób zatrudnionych w sektorach gospodarki.....	31
2.5.4. Rynek pracy.....	31
2.5.5. Identyfikacja problemów.....	32
2.6. Sfera społeczna.....	33
2.6.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu.....	33
2.6.2. Warunki i jakość życia mieszkańców.....	36
2.6.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia.....	46
2.6.4. Identyfikacja problemów.....	50
3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE.....	51
3.1. Lista zadań, poprawiających sytuację społeczno-gospodarczą gminy Ostrów Wlkp.....	51
3.1.1. Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	51
3.1.2. Zmiany w sposobie użytkowania terenu.....	51
3.1.3. Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury.....	51
3.1.4. Poprawa stanu środowiska naturalnego.....	51
3.1.5. Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców.....	52
3.1.6. Rozwój zasobów ludzkich.....	52
3.2. Lista zadań do realizacji według hierarchii ważności.....	52
4. REALIZACJA ZADAŃ i PROJEKTÓW.....	54
4.1. Planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w okresie 2005-2010.....	54
5. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI, REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA.....	88
5.1. Powiązanie Planu Rozwoju Lokalnego z innymi dokumentami.....	88
5.2. Zgodność zadań planowanych do realizacji w latach 2005–2006 z priorytetami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego.....	89

6. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO.....	91
7. PLAN FINANSOWY	95
7.1. Metodyka opracowania.....	95
7.2. Założenia do prognozy dochodów i wydatków bieżących gminy Ostrów Wielkopolski....	97
7.3. Wyniki prognozy dochodów i wydatków bieżących gminy na lata 2005-2014.....	99
7.4. Prognoza wolnych środków w budżecie gminy Ostrów Wielkopolski w latach 2005-2014... 101	
7.5. Zestawienie wydatków inwestycyjnych i źródeł ich finansowania.....	103
8. SYSTEM WDRAŻANIA.....	118
8.1. Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego.....	118
8.2. Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego.....	118
9. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.....	119
9.1. System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego.....	119
9.2. Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego.....	119
9.3. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego.....	119
SPIS TABEL.....	121
SPIS WYKRESÓW.....	123

WSTĘP

Plan Rozwoju Lokalnego jest jednym z dokumentów, wymaganych w przypadku ubiegania się o środki strukturalne Unii Europejskiej. Obowiązek posiadania tego dokumentu nakłada Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004–2006. W „Ogólnym Podręczniku Wdrażania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006” jest mowa o tym, że w przypadku starania się o fundusze w ramach ZPORR: Działania 3.1. – „Obszary wiejskie” oraz Działania 3.2. – „Obszary podlegające restrukturyzacji”, wymagane są *Plany Rozwoju Lokalnego*. W ramach Działania 3.1. - niewątpliwie najpopularniejszego wśród mniejszych i średnich samorządów, dotację otrzymają lokalne projekty z zakresu budowy, rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej oraz bazy kulturalnej i turystycznej o wartości do 1 mln euro (ograniczenie to nie dotyczy infrastruktury drogowej).

Zarówno w dokumencie ZPORR, jak i podręczniku wdrażania jest wskazana przykładowa struktura PRL. Struktura niniejszego dokumentu odpowiada wskazaniom podręcznika. Obejmuje ona następujące elementy:

1. Określenie obszaru i czasu realizacji Planu Rozwoju Lokalnego

2. Opracowanie „Raportu o aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze objętym wdrażaniem Planu”

Celem przygotowania Raportu jest uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną samorządu w chwili opracowywania Raportu. W niniejszym dokumencie zgromadzone zostały szczegółowe dane o wszystkich aspektach funkcjonowania gminy według stanu na dzień opracowywania Planu.

Raport pokazuje także pewne trendy rozwojowe i jest podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego rozwoju. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji Planu Rozwoju, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Raport w niniejszym dokumencie zawiera analizę następujących obszarów funkcjonowania gminy (która odpowiada analizie aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej i jest poszerzoną wersją danych wymaganych w UZPORR):

- położenie i powierzchnia
- demografia
- środowisko naturalne
- turystyka, sport, kultura
- zagospodarowanie przestrzenne
- sfera gospodarcza
- sfera społeczna.

3. Opracowanie listy „Zadań polegających na poprawie sytuacji na danym obszarze” wraz z określeniem hierarchii ich ważności

Lista zadań obejmuje:

- zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,

- zmiany w sposobie użytkowania terenu,
- rozwój systemu komunikacji i infrastruktury,
- poprawę stanu środowiska naturalnego,
- poprawę stanu środowiska kulturowego,
- poprawę warunków i jakości życia mieszkańców, w tym zmiany w strukturze zamieszkania.

4. Rozpisanie projektów i zadań inwestycyjnych proponowanych do ZPORR w zakresie szczegółów realizacji

Projekty/zadania zostaną wymienione z nazwy, określony zostanie harmonogram rzeczowy i finansowy ich realizacji (zakres, terminy, nakłady z podziałem na źródła finansowania), a także oczekiwane rezultaty oraz instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu.

5. Zestawienie powiązań projektu/ów z innymi działaniami, realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa

6. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu Rozwoju Lokalnego

7. Plan finansowy na lata 2005–2014 dla zadań planowanych w PRL z rozbiem na źródła finansowania

Zgodnie z wymaganiami UZPORR, konieczne jest opracowanie planu finansowego uwzględniającego zadania inwestycyjne, ujęte w PRL. Prace będą polegać na przygotowaniu Wieloletniego Planu Finansowego, czyli prognozy dochodów i wydatków gminy w celu oszacowania możliwości inwestycyjnych - prognozy wolnych środków na inwestycje i oceny zdolności kredytowej gminy, przy wykorzystaniu komputerowego programu MAFI (Model Analizy Finansowo-Inwestycyjnej). Posłuży on do analizy budżetu gminy, na podstawie której, przy przyjęciu określonych założeń, dokonuje się prognozy budżetu gminy na następnych 10 lat (2005-2014). Najważniejszym jej elementem, z punktu widzenia kolejnych etapów prac, jest **prognoza wolnych środków**. Dzięki niej uzyskujemy odpowiedź na pytanie, jakie są **możliwości inwestycyjne i kredytowe** w odniesieniu do zaplanowanych inwestycji.

Do programu wprowadzane są również dane o planowanych inwestycjach, co daje możliwość przeprowadzenia symulacji ich wpływu na przepływy pieniężne. Innymi słowy program ten pozwala na dostosowanie zakresu rzeczowego przewidywanych inwestycji do zdolności finansowych gminy (z uwzględnieniem ewentualnych obciążeń kredytowych). Dzięki temu będziemy wiedzieli, czy budżet stać na wszystkie przewidywane w poszczególnych latach planu inwestycje, czy też zachodzi konieczność przesunięcia niektórych z nich na następne okresy, czy wręcz całkowitej z nich rezygnacji.

8. Zaproponowanie i opisanie systemu wdrażania PRL wraz ze stosownymi uchwałami Rady

9. Opisanie sposobów monitorowania, oceny i komunikacji społecznej, w tym:

- b) System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego
- c) Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego
- d) Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi
- e) Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego.

Cezura czasowa Planu obejmuje lata 2005–2010 dla zadań inwestycyjnych oraz 2005-2014 dla finansów gminy. Podstawą w pracach nad dokumentem było rozpoznanie sytuacji na terenie gminy oraz spotkania z władzami gminy oraz innymi pracownikami Urzędu Gminy Ostrów Wielkopolski.

Plan Rozwoju Lokalnego przedstawia sytuację społeczno-ekonomiczną gminy, formułuje cele i opisuje strategie, zmierzające do osiągnięcia rozwoju społecznego. Plan szacuje również spodziewane efekty planowanych przedsięwzięć i wpływ na przebieg procesów rozwojowych, a także wskazuje kierunki zaangażowania środków funduszy strukturalnych i środków własnych gminy.

Plan Rozwoju Lokalnego został przedstawiony komisjom Rady Gminy. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski będzie służył jako punkt odniesienia do działań rozwojowych, podejmowanych z zasobów środków własnych, jak również pozwoli określić wysokość pomocy finansowej z funduszy unijnych.

Informacje zebrane i przeanalizowane w niniejszym dokumencie pochodzą z wielu źródeł i są wynikiem prac szerokiego grona osób, reprezentujących m.in.:

- Urząd Gminy Ostrów Wielkopolski,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Gorzycach Wielkich,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim,
- Gminny Ośrodek Kultury,
- przedszkola,
- szkoły podstawowe i gimnazja,
- Ochotnicze Straże Pożarne,
- Komisariat Policji w Raszkowie,
- Powiatowy Urząd Pracy.

Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski został opracowany przez zespół konsultantów Stowarzyszenia Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych WOKiSS w Poznaniu, w składzie:

- Waldemar Pruss
- Radosław Szarleja

Koordynatorami prac ze strony Gminy byli:

- Zygmunt Głapa – Wójt Gminy Ostrów Wielkopolski
- Karol Lubieniecki

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego opracowany został dla gminy Ostrów Wielkopolski, która położona jest w południowej części województwa wielkopolskiego i otacza miasto Ostrów Wielkopolski z trzech stron: zachodniej, północnej i wschodniej.

Plan przygotowano w związku z zamiarem ubiegania się przez Gminę o środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej na lata 2005-2006 oraz jako przygotowanie do kolejnego okresu programowania Unii Europejskiej - 2007-2013. Opracowany dokument jest wymagany przy składaniu wniosków w ramach priorytetu 3 w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego.

Konieczność przygotowania dokumentu wynika z Uzupełnienia ZPORR – dokumentu przyjętego przez Komitet Monitorujący ZPORR w dniu 16 kwietnia 2004 roku oraz Zespół Przygotowawczy Komitetu Integracji Europejskiej w dniu 20 kwietnia 2004 roku.

2. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

2.1. Położenie, powierzchnia, ludność

Położenie

Gmina Ostrów Wielkopolski położona jest w południowej części województwa wielkopolskiego i otacza miasto Ostrów Wielkopolski z trzech stron: zachodniej, północnej i wschodniej. Podmiejskie położenie gminy nie oznacza, że jest ona tylko „sypialnią dla miasta”. Na jej terenie znajduje się wiele dużych, zmechanizowanych, rodzinnych gospodarstw rolnych. Gmina ma rolniczy charakter, ale coraz większe znaczenie w życiu gospodarczym odgrywają małe zakłady przemysłowe, usługowe i handlowe. Przez jej teren przebiegają ważne drogi krajowe i szlaki kolejowe, tworząc dogodne połączenia komunikacyjne z dużymi miastami: Wrocławiem, Poznaniem, Łodzią, Katowicami, Częstochową i Kaliszem. Na terenie gminy, po wschodniej stronie miasta Ostrowa Wlkp., w ciągu drogi krajowej nr 11 planowana jest budowa obwodnicy miasta. Przy ważnych trasach przygotowane są atrakcyjne tereny pod nowe inwestycje. Władze systematycznie rozbudowują infrastrukturę techniczną wsi. Na terenie gminy znajdują się piękne zabytki architektury: kościoły, pałace, dwory oraz pomniki budownictwa i sztuki ludowej.

Gmina Ostrów Wielkopolski leży w centralnej części byłego województwa kaliskiego. Administracyjnie gmina należy do powiatu ostrowskiego i graniczy z następującymi gminami:

- od południa - z gminą Przygodzice,
- od zachodu - z gminą Sulmierzyce, Krotoszyn i Raszków,
- od północy - z gminą Pleszew i Gołuchów,
- od wschodu - z gminą Nowe Sklamierzyce i Sieroszewice.

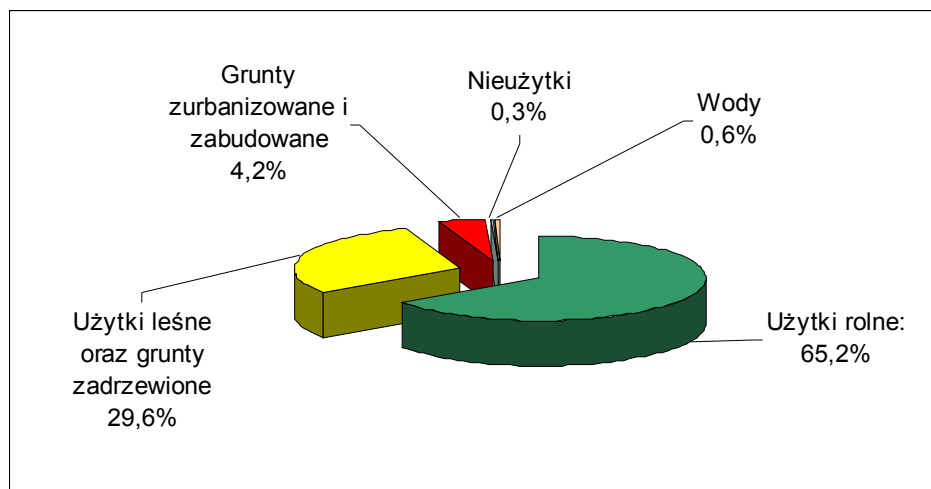
Sieć osadnicza i zabudowa wiejska jest rozproszona. Przeważa zabudowa zagrodowa, luźno rozrzucona, usytuowana przede wszystkim przy drogach. Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski występują różnorodne, pod względem układu przestrzennego i stopnia skupienia formy osadnictwa. Dużą część zabudowy miasta stanowi budownictwo jednorodzinne oraz zlokalizowana na obrzeżach zabudowa zagrodowa. Jednostkami osadniczymi są wsie sołeckie:

▪ Będzieszyn,	▪ Lewkowiec,
▪ Biniew,	▪ Lewków,
▪ Borowiec,	▪ Lewków Osiedle,
▪ Cegły,	▪ Łakociny,
▪ Chruszczyny,	▪ Mazury,
▪ Czekanów,	▪ Młynów
▪ Daniszyn,	▪ Radziwiłłów,
▪ Franklinów,	▪ Sadowie,
▪ Gorzyce Wielkie,	▪ Słaborowice,
▪ Górzenko,	▪ Smardowskie Olendry,
▪ Górzno,	▪ Sobótka,
▪ Gutów,	▪ Szczury,
▪ Kamienice Nowe,	▪ Świeligów,
▪ Karski,	▪ Topola Mała,
▪ Kołatajew,	▪ Wtórek,
▪ Kwiatków,	▪ Wysocko Wielkie,
▪ Lamki,	▪ Zacharzew.

Powierzchnia

Powierzchnia gminy wynosi 20.718, w tym użytki rolne zajmują 65,2%, a tereny leśne i zadrzewione 29,6%. Szczegółowe dane na temat struktury gruntów przedstawiono na wykresie.

Wykres 2.1. Rodzaje gruntów w gminie Ostrów Wielkopolski

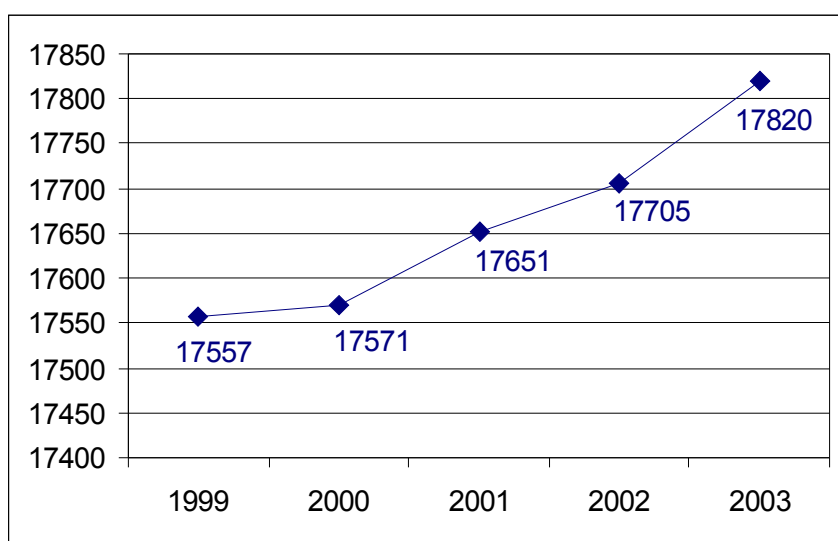

Z powyższych danych wynika, że gmina ma charakter typowo rolniczy. Odsetek użytków rolnych jest wyższy od średniej dla Polski, wynoszącej 59%. Natomiast odsetek powierzchni zalesionych jest bliski średniej krajowej, równej 28%.

Ludność

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski mieszkało na koniec 2003 roku 17.820 osób. Liczba mieszkańców gminy w ostatnich pięciu latach zmieniła się w niewielkim stopniu, aczkolwiek systematycznie rosła.

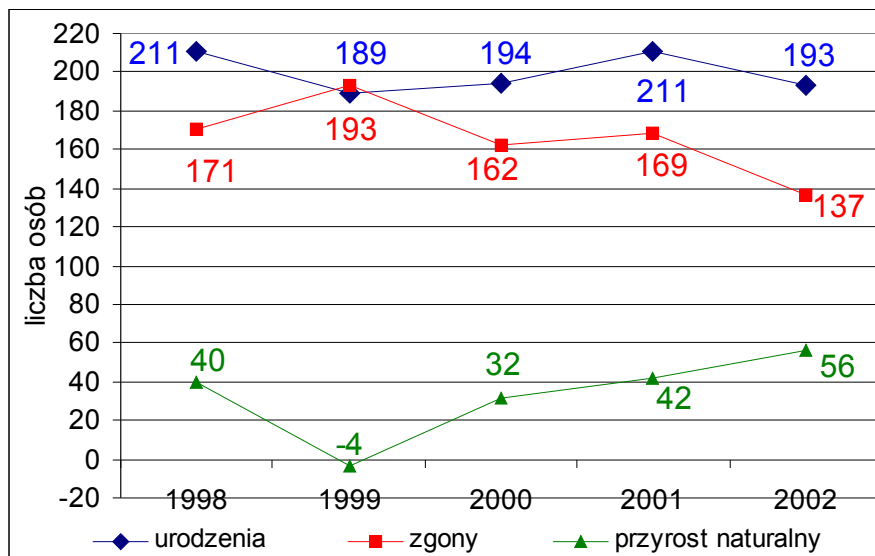
Wykres 2.2. Zmiany liczby ludności gminy

Współczynnik przyrostu naturalnego (mierzony przyrostem naturalnym na 1 tysiąc mieszkańców) w ostatnich kilku latach był dość wysoki – w 2003 roku wyniósł 3,14.

Współczynnik ten jest znacznie wyższy od średniej krajowej, która w ostatnich latach wahała się około zera.

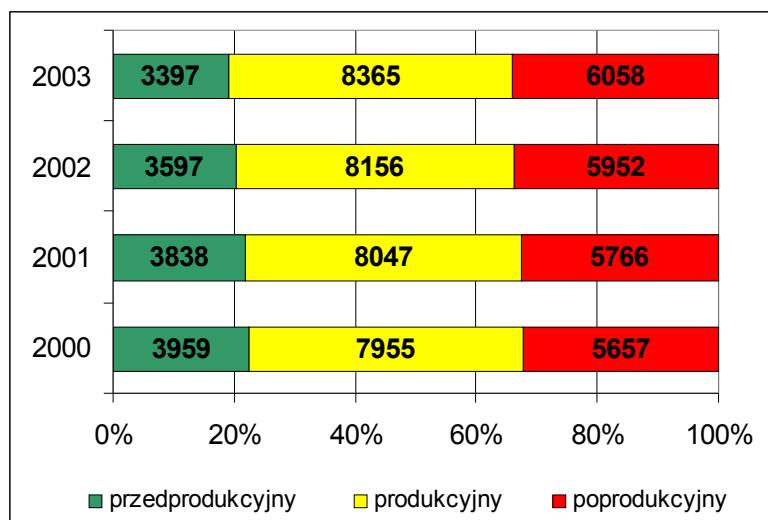
Wykres 2.3. Przyrost naturalny

Spółeczeństwo gminy, podobnie jak całego kraju, powoli się starzeje. Zmiana proporcji między różnymi grupami wiekowymi wpływa znacząco na rynek pracy, bowiem decyduje o liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wzrost tej liczby - przy tendencjach wzrostowych w gospodarce - zwiększa potencjał siły roboczej w gminie, ale z drugiej strony - przy recesji gospodarczej - powoduje wzrost zagrożenia bezrobociem. Z drugiej strony, obserwuje się skłonność młodych ludzi do emigrowania ze wsi oraz małych miasteczek do większych ośrodków. Niekorzystnym zjawiskiem jest przy tym zdecydowanie większa mobilność osób lepiej wykształconych, co sprawia, że ogólny poziom wykształcenia mieszkańców gminy pozostaje na stosunkowo niskim poziomie.

Dane na temat struktury wiekowej ludności zaprezentowano na wykresie.

Wykres 2.4. Ludność gminy w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjny (liczba osób)

*Wiek poprodukcyjny: od 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn.

2.2. Środowisko przyrodnicze

Budowa geologiczna

Gmina Ostrów Wielkopolski położona jest w północnej części monokliny Przedsudeckiej. Głębokie podłoże tworzy tzw. platforma paleozoiczna, na której spoczywa późniejsza pokrywa osadowa schyłku kredy, a następnie w ciągu trzeciorzędu ukształtowały się główne rysy budowy geologicznej i rzeźby, które zdecydowały następnie o rozprzestrzenieniu się lodowców plejstocenijskich.

Okres czwartorzędu zaznaczył się intensywnymi procesami erozji, a następnie sedymentacji, co spowodowało duże zróżnicowanie w wykształceniu i miąższości osadów. Decydującym czynnikiem była działalność lądolodu powodująca zasypywanie istniejących dolin i tworzenie nowych, powstawanie wałów morenowych, stref zaburzeń glacitektonicznych, itp. W wyniku osadzania zróżnicowanych utworów lodowcowych i wodno-lodowcowych, występujące do powierzchni terenu utwory czwartorzędowe wytworzyły warstwę o bardzo zmiennej miąższości, od kilku do około 60 m.

Podłoże podczwartorzędowe stanowią utwory trzeciorzędowe, głównie iły pliocenijskie z przewarstwieniami piasków i pyłów. Strop iłów wykazuje duże deniwelacje. Szczególnie płytko, miejscami nawet bezpośrednio pod glebą, występują one na obszarze wzgórz moreny czołowej. Brak jednoznacznego udokumentowania, czy jest to wynik zaburzeń glacitektonicznych, czy też są to porwaki iłów znajdujące się w obrębie glin morenowych. Płaszczyzny utworów czwartorzędowych tworzą głównie utwory plejstocenijskie. Na obszarach wysoczyzny reprezentowane są one zazwyczaj przez gliny piaszczyste i piaski gliniaste, rzadziej gliny zwięzłe, o konsystencji twaroplastycznej lub półzwartej. Charakterystyczne dla glin zwałowych są liczne wkładki i przewarstwienia piasków, względnie żwirów. Utwory akumulacji wodno-lodowcowej w obrębie wysoczyzny występują fragmentarycznie, jako utwory pokrywowe o miąższości 2-6 m (lokalnie około 10 m).

Odmienna sytuacja ma miejsce w dolinach rzek. W dolinie Ołoboku, zalegające od powierzchni terenu holecońskie piaski drobne i średnie z licznymi domieszkami części organicznych (nadt lokalnie przykryte warstwą torfu) podścielone są grubą serią piaszczysto-żwirowych osadów wodno-lodowcowych. W efekcie mamy do czynienia z doliną kopalną, wcięta na około 50 m w podłoże trzeciorzędowe. W dnie charakterystyczne są, występujące od powierzchni terenu, torfy o kilkumetrowej miąższości. W pozostałych dolinach rzek i cieków gruntów organicznych jest już znacznie mniej.

Natomiast w obrębie wyższych poziomów terasowych pojawiają się utwory eoliczne, budujące wały i pola wydmowe. Lokalne zagłębienia w glinie zwałowej wypełniają niekiedy osady rzeczno-jeziorne, wykształcone w postaci mad i pyłów (czasem z przewarstwieniami namulów organicznych). U ujścia Strugi Ostrowskiej do Ołoboku ich miąższość dochodzi do 13-14 m. Ponadto, zabudowane centrum Ostrowa Wielkopolskiego to w dużej mierze nadsypane, zbudowane z nasypów gruzowo-mineralnych o miąższości około 0,5-2 m (lokalnie dochodzącej do 5 m).

Pod częścią powierzchni gminy znajdują się złoża gazu ziemnego, którego kopalnie zlokalizowane są na terenie sąsiednich gmin: Przygodzice i Odolanów.

Podsumowując, gmina Ostrów Wielkopolski nie jest zasobna w surowce mineralne. Jedynymi surowcami są naturalne piaski i żwiry oraz surowce ilaste i torfy występujące w dolinie Baryczy, a do surowców energetycznych należy gaz ziemny.

Ukształtowanie powierzchni

Mimo usytuowania gminy na obszarze zdenudowanej wysoczyzny morenowej ukształtowanie powierzchni terenu jest zróżnicowane. Północny fragment gminy położony jest na obszarze wcześniej wspomnianej wysoczyzny rozciętej doliną Niedźwiady - największego dopływu Ołoboku.

Płynąca niemal południkowo Niedźwiada przyjmuje cały szereg prostopadłych do niej dopływów. Charakterystyczna struktura hydrograficzna tej części gminy tworzy w miarę zamknięty układ funkcjonalno-przestrzenny środowiska.

Odmienny charakter ma część zachodnia, gdzie wysoczyzna morenowa rozcięta jest przez kolejne dopływy Baryczy. W efekcie ramie zachodnie składa się z kilku różnych struktur przyrodniczo - funkcjonalnych.

W miarę jednorodnym charakterem odznacza się miasto Ostrów Wielkopolski usytuowany w kotlinie utworzonej przez system teras nadzalewowych Ołoboku. Kotlina ta ograniczona jest od południowego-wschodu przez kulminację akumulacyjnej moreny czołowej odizolowanej od reszty Wzgórz Ostrzeszowskich rozległą doliną Baryczy, stanowiącą na niewielkim fragmencie granice gminy (tzw. Pagórki Ostrowskie i Wysockie). Różnica wysokości pomiędzy kulminacją wyżej wymienionej moreny czołowej (około 189,9 m n.p.m.) a dnem sąsiadującej z nią doliny Baryczy (około 124,8 m n.p.m.) wynosi blisko 60 m. Jeszcze niżej, bo około 120-121 m n.p.m. położone są dna doliny Ołoboku - na wschodnim skraju gminy oraz Kurocha i Rowu Orpiszewskiego - w jej południowo-zachodniej części. W ukształtowaniu powierzchni omawianego terenu wyróżnić można następujące, zasadnicze grupy form terenu:

- formy plejstocenyjskie akumulacji lodowcowej; reprezentowane głównie przez płaskie, o spadkach 0-5%, zdenudowane powierzchnie wysoczyzny morenowej wyniesionej około 132-135 m n.p.m. (Wysoczyzna Kaliska) oraz pagóry i wzgórza moreny czołowej (o spadkach około 5-15% i wysokościach względnych rzędu 20-45 m), będące skrajem północnych Wzgórz Ostrzeszowskich (Pagórki Wysockie),
- formy plejstocenyjskie akumulacji rzeczno-lodowcowej; peryferyjnie położona dolina Baryczy o szerokości 1-3 km,
- formy postglacjalne akumulacji i erozji rzecznej; powierzchnie tarasowe w dolinach Ołoboku i Niedźwiady, o spadkach 0-2%, wyniesione od kilku do kilkunastu metrów ponad dna wyżej wymienionych dolin oraz liczne doliny erozyjno-denudacyjne i młode rozcięte erozyjne,
- późnoglacjalne i holocenyjskie formy akumulacji torfowiskowej; głównie rozległe powierzchnie dna doliny Baryczy, położone 124-125 m n.p.m.,
- późnoglacjalne i holocenyjskie formy eoliczne; w postaci wydm i wałów wydmowych o regularnych kształtach, wysokości względnej od kilki do kilkunastu metrów i spadkach rzędu 10-20%, często z charakterystycznymi polami deflacyjnymi na zapleczu oraz pól wydmowych z lokalnymi drobnymi wzniesieniami (około 0,5-1 m); rozwiewanymi lub z tendencją do rozwiewania,
- formy pochodzenia antropogenicznego (wyrobiska, nasypy, skarpy, tereny nadsypane itp.).

Warunki wodne

a) Wody powierzchniowe

Gmina Ostrów Wielkopolski rozdzielona na dwie części przez miasto Ostrów Wielkopolski leży na pograniczu dwóch dużych dorzeczy: Odry i Warty. Część gminy położona na północ od miasta należy do dorzecza Warty. Głównymi ciekami wody z tego obszaru jest Ołobok i jego dopływy - Niedźwiada i Struga Ostrowska.

Pozostała część gminy leżąca na zachód od miasta należy do dorzecza Odry. Największym ciekim na tym terenie jest dopływ Baryczy - Kuroch.

Ołobok i Kuroch są ciekami III rzędu. Źródła znajdują się na obszarze Wysoczyzny Kaliskiej w części Równiny Raszkowskiej. Górne biegi obydwu cieków są skierowane z północy na południe. Kierunek ten Kuroch utrzymuje prawie w całym swym biegu, natomiast Ołobok w biegu środkowym skręca na wschód i płynie doliną do Proсны.

b) Wody podziemne

Na obszarze gminy użytkowe poziomy wodonośne występują głównie w utworach czwartorzędowych oraz w mniejszym stopniu w utworach trzeciorzędu i jury. Na terenach wysoczyzny, obejmujących przeważającą część powierzchni gminy, struktury wodonośne czwartorzędu są stosunkowo słabo wykształcone.

Poziom gruntowy, związany z piaskami i żwirami rzecznyymi holocenu oraz utworami wodonośnymi pochodzenia wodnolodowcowego, nie spełnia warunków do budowy większych ujęć podziemnych. Poziom wgłębny, związany z piaskami i żwirami śródglinowymi i podglinowymi, jest najczęściej poziomem naporowym, przy dużej ilości zmienności miąższości osadów od 3 do 15 metrów.

Na obszarach wysoczyzny wykształcony jest poziom wód wgłębnych czwartorzędu związany z międzorzeczem Ołoboku – Baryczy (rejon Ostrowa i pagórków ostrowskich (wysokich) oraz struktura kopalna Gorzyce Wielkie – Lamki – Świeligów) i przebiega południkowo przez wysoczyznę.

Surowce naturalne

Podobnie jak większość gmin byłego województwa kaliskiego, również gmina Ostrów Wielkopolski uboga jest w surowce mineralne. Przeprowadzone w przeszłości prace geologiczno- poszukiwawcze kruszywa naturalnego dla drogownictwa i budownictwa, surowców ilastych dla ceramiki budowlanej oraz torfów, dały znikome rezultaty.

Obecnie na obszarze gminy eksploatuje się jeszcze nieliczne wyrobiska piasków i żwirów, m.in. w rejonie Sadowia, Wysocka i Czekanowa. Wydobywanie surowców ma jednak charakter dorywczy i jest on pozyskiwany wyłącznie na potrzeby lokalne. Nieco większe znaczenie mają surowce ilaste. Złoża są na ogół zaburzone glacitektonicznie oraz w dużej mierze wyeksploatowane. Dlatego spośród licznych niegdyś cegielni nie pracuje już żaden zakład.

Torfy występują tylko na południu gminy, w dolinie Baryczy. Są to torfy niskie, o wysokiej popielności i małej miąższości, w związku z tym zaliczane do zasobów pozabilansowych.

Najbardziej wartościowym surowcem jest gaz ziemny, którego złoża znajdują się pod powierzchnią gminy, lecz eksploatowane są poprzez kopalnie znajdujące się w gminach ościennych: w Przygodzicach oraz Odolanowie.

Warunki klimatyczne

Udokumentowany rejon regionalizacji klimatycznej, według Okołowicza, jest położony na skraju regionu Śląsko–Wielkopolskiego i reprezentuje on obszar słabnącej przewagi wpływów oceanicznych. Amplitudy temperatur są tutaj mniejsze od przeciętnych w Polsce. Wiosna i lato - wczesne i długie, natomiast zima - łagodna i krótka z nietrwałą pokrywą śnieżną. Długość trwania okresu wegetacyjnego wynosi około 220 dni.

Dane podstawowych parametrów meteorologicznych dla stacji IMiGW w Kaliszu (za lata 1951-1956 i 1951-1970) oraz w Ostrowie Wielkopolskim (za okres 1956-1965), są podstawą do analizy i oceny warunków makroklimatycznych gminy. Średnia miesięczna temperatura powietrza wynosi ca 7,7° C. Najzimniejszym miesiącem jest luty, ze średnią temperaturą około -2,9° C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą około 17,9° C i średnią maksymalną rzędu 23,5° C. Średnie miesięczne zachmurzenie wynoszące 5,4-7,8 (w skali jedenastostopniowej) kształtuje się, w przebiegu rocznym, podobnie jak na większości obszaru Polski. Maksimum przypada w listopadzie-grudniu (ca 7,6-7,8), natomiast minimum we wrześniu (5,4) przy średniej rocznej 6,5.

Notowania wilgotności względnej nie odbiegają od przeciętnych obserwowanych w kraju. Średnia roczna wilgotność względna wynosi 81%, z czego maksimum w listopadzie – grudniu (po 89%) oraz minimum w czerwcu (73 %). Opady atmosferyczne z roczną średnią sumą 506 mm kształtują się znacznie poniżej średniej krajowej. Sumy maksymalne są o około 20% wyższe, a minimalne są o 50% niższe od podanej wyżej wartości średniorocznej. Najwyższe sumy opadów występują w miesiącach letnich (79-83 mm w lipcu), natomiast najniższe w zimowych (styczeń-marzec). Latem padają częste, krótkie i ulewne deszcze (do nawalnych włącznie), jednak z uwagi na wysokie temperatury skutki są krótkotrwałe. Jednocześnie skutki opadów zimowych są długotrwałe, chociaż ich natężenie jest niewielkie i dominuje opad drobny (do 0,1 mm). Na okres wegetacyjny przypada około 60-65% ogólnej sumy opadów. Udział śniegu w owej ogólnej sumie opadów nie jest duży. Dni z pokrywą śnieżną jest 55-57, z reguły w okresie od listopada do marca.

Ważniejsze od wyżej wymienionych informacji mogą być jednak pewne cechy klimatu charakterystyczne dla całej Wielkopolski. Są one możliwe do uchwycenia poprzez szczegółową analizę wieloletnich obserwacji, zwłaszcza ostatniego kilkudziesięcioletniego okresu. Taką charakterystyczną cechą są m.in. małe opady okresu zimowego, posuchy i susze w maju oraz czasem ulewne okresy wyrównujące średnią roczną sumę opadów. Z reguły okres zimowy i początek wegetacji nie mają potrzebnej ilości opadów. W tej sytuacji niezwykle ważne jest przemyślane i racjonalne gospodarowanie posiadanymi zasobami wodnymi.

Na obszarze omawianej gminy, podobnie jak na większości terytorium kraju, przeważają wiatry zachodnie. Ich udział (NW-SW) wynosi w skali roku blisko 50%. Zdecydowanie zachodni kierunek wiatru dominuje w ciągu całego roku, w najmniejszym stopniu wiosną, kiedy to wzrasta udział wiatrów wschodnich oraz jesienią i zimą, gdy zwiększa się udział wiatrów południowych. Z największymi prędkościami wieją wiatry zimą. Wyróżniają się wówczas wiatry zachodnie.

Warunki klimatu lokalnego poszczególnych fragmentów gminy charakteryzują wielkości odmienne w stosunku do wyżej przedstawionych. Wynikają one z różnic w ukształtowaniu powierzchni terenu, pokryciu roślinnością, zaleganiu wód gruntowych czy wręcz obecności dużych powierzchni wodnych.

Powierzchnie wysoczyznowe odznaczają się na ogół wyrównanymi warunkami termicznymi, w miarę równomiernym nasłonecznieniem, niedużą wilgotnością i korzystną wymianą powietrza.

Mniej korzystne warunki klimatu lokalnego mają, położone po zawietrznej stronie Ostrowa Wielkopolskiego, wzniesienia moreny czołowej. Stanowią one naturalną barierę utrudniającą przewietrzanie miasta i charakteryzują się zróżnicowanym (eksploatacja zboczy) nasłonecznieniem.

Niewątpliwie największy wpływ na warunki klimatu lokalnego ma obecność samego miasta. Niekorzystne położenie Ostrowa Wielkopolskiego (w lokalnym obniżeniu zamkniętym od strony zawietrznej wałem moreny czołowej) sprzyja stagnacji zanieczyszczonego powietrza. Ostrów Wielkopolski zajmuje bowiem głównie system teras nadzalewowych Ołoboku (w miarę rozbudowanych u ujścia, przekształconej w kolektor sanitarny Strugi Ostrowskiej). Zatem miasto jest położone w kotlinie ograniczonej od zachodu niewielką kulminacją wysoczyzny morenowej, z lokalnym wododziałem Baryczy – Ołobok i zamkniętej od południa i wschodu przez wał moreny czołowej Wzgórz Ostrzeszowskich. Sprzyja to występowaniu mgieł i inwersji temperatur.

Flora i fauna

Roślinność gminy Ostrów Wielkopolski wykazuje duże zróżnicowanie, które wynika po części z uwarunkowań naturalnych, a po części z wpływów antropogenicznych. W gminie występuje niewiele gatunków płazów i ssaków.

Lasy

Gmina Ostrów Wielkopolski położona jest w obrębie Wielkopolsko–Pomorskiej krainy przyrodniczo – leśnej. Powierzchnia lasów i zadrzewień wynosi 5.735 ha, co stanowi prawie 30% powierzchni gminy. Przy niskich klasach gleb niektórych obszarów, przewiduje się dodatkowe tereny do zalesiania - obszary leśne mają się zwiększyć o około 300 ha.

Na terenie gminy wydzielono kompleksy leśne „KL” w następujących wsiach:

- wieś Kwiatków - grunty orne leżące w półekławie leśnej kompleksu glebowo-rolniczego, najłagodniejszego, który obejmuje najłagodniejsze gleby gruntów ornych wytworzone z piasków luźnych całkowitych,
- wieś Sadowie – grunty orne i część użytków zielonych przylegających bezpośrednio do lasu,
- wieś Wysocko Wielkie – grunty orne w półekławie leśnej oraz bezpośrednio przylegające do lasu,
- wieś Wtórek – grunty orne i użytki zielone kompleksów leżące nad Obołokiem.

Wokół miasta Ostrowa Wielkopolskiego w odległości 10 km od jego granic administracyjnych, obszary lasów są lasami chronionymi.

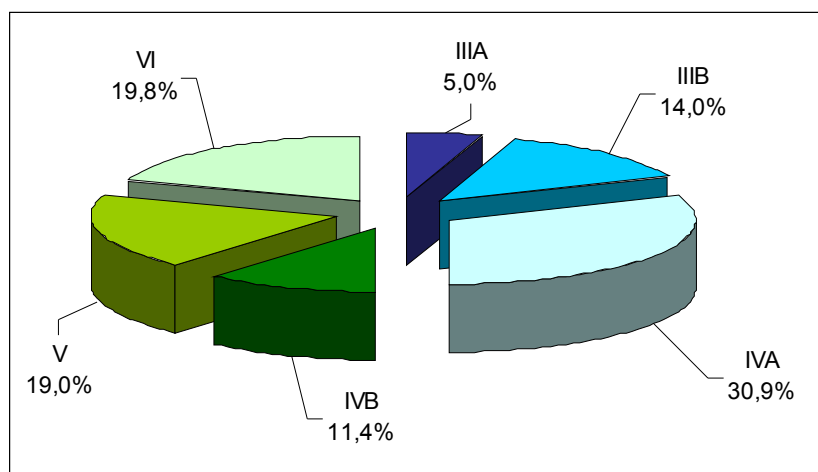
Administracyjnie lasy położone na terenie gminy należą do: Nadleśnictwa Taczanów; obręb Wielowieś i obręb Bagatela oraz Nadleśniczywa: Krotoszyn, obręb Glinica. Największym powierzchniowo jest zwarty kompleks lasów położonych wokół Chruszczyn. Jest to jednocześnie jedyny kompleks lasów gospodarczych. Pozostałe zespoły leśne są lasami ochronnymi.

Warunki glebowe

Gmina Ostrów Wielkopolski nie wyróżnia się na tle byłego województwa kaliskiego ani udziałem użytków rolnych ani odsetkiem powierzchni leśnej. Struktura glebowa wskazuje, że północne i wschodnie obszary gminy wykształciły bardzo dobre gleby, zaliczane do kompleksów pszennych. Zachodnie tereny gminy tworzą słabe gleby napiaskowe. W gminie przeważa IVA klasa bonitacyjna gleb, stanowiąca 30,9% ogólnej powierzchni gruntów rolnych. Gleby gminy Ostrów Wielkopolski charakteryzuje przeciętna bonitacja. Syntetyczne zestawienie jakości gleb w gminie przedstawiono na wykresie.

Syntetyczne zestawienie jakości gleb w gminie przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 2.5. Klasy gruntów ornych

2.3. Turystyka

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski według Rejestru Konserwatora Przyrody występuje 1 rezerwat przyrody oraz 9 parków podworskich.

Parki podworskie zachowane na obszarze gminy Ostrów Wielkopolski wraz z towarzyszącymi im zwykle starymi alejami drzew lub grupami drzew podnoszą estetykę terenów wiejskich. Dobrze utrzymane parki są nie tylko ozdobą upiększającą otoczenie, lecz również miejscem rekreacji. Parki wiejskie i ich przyroda oddziałują na środowisko. Parki są także miejscem występowania różnorodnej dentoflory oraz pomników przyrody. W gminie zachowało się 14 parków, w tym 4 pałacowe: w Górznie o powierzchni 15 ha, w Lewkowie o powierzchni 8,09 ha, w Sobótce o powierzchni 8,97 ha oraz w Gutowie. Parki pałacowe, w porównaniu z pozostałymi parkami są w najlepszym stanie i są poddawane stałej rewaloryzacji i pielęgnacji. Pozostałe zabytkowe parki to parki podworskie w: Bagateli, Szczurach, Gorzycach Wielkich i Kwiatkowie.

Walorami środowiska przyrodniczego na terenie gminy również są:

- korzystne warunki klimatyczne,
- szata leśna,
- zróżnicowana budowa geologiczna,
- struktura glebowa,
- ciekawa flora i fauna.

Atrakcyjność turystyczną gminy zwiększa jej dogodnie położenie komunikacyjne przy drogach krajowych nr 11, 25 i 36, w niewielkiej odległości od dużych aglomeracji miejskich, tj. Ostrowa Wielkopolskiego czy Kalisza.

Ponadto na terenie gminy znajduje się wiele obiektów zabytkowych, jednak zasadniczą przeszkodą w rozwoju funkcji turystycznych gminy jest brak odpowiedniej bazy turystycznej.

2.4. Zagospodarowanie przestrzenne

2.4.1. Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski według Rejestru Konserwatora Przyrody występują następujące:

1. Rezerwaty przyrody:
 - Chruszczyny,
 - Rezerwat Dąbrowa (koło Białek Krotoszyńskich).

2. Parki podworskie:
 - Wysocko Wielkie,
 - Górzno,
 - Sobótka,
 - Gutów,
 - Szczury,
 - Bagatela,
 - Gorzyce Wielkie,
 - Lewków,
 - Kwiatków.

2.4.2. Infrastruktura techniczna

Sieć drogowa

Układ dróg dla pojazdów samochodowych na terenie gminy Ostrów Wielkopolski zdeterminowany jest historycznie w 6 kierunkach, z możliwością modernizacji poszczególnych dróg i projektowania obwodnic wokół Ostrowa Wielkopolskiego. Przez teren gminy przebiegają następujące drogi:

Drogi krajowe:

- nr 11 Kołobrzeg – Bytom,
- nr 25 Bobolice – Ostrów Wielkopolski,
- nr 36 Ostrów Wielkopolski – Załęcze.

Droga wojewódzka:

- nr 445 Ostrów Wielkopolski – Odolanów.

Drogi powiatowe:

- nr 13210 Ostrów Wielkopolski – Wielowieś,
- nr 13285 Górzno – Koscielna Wieś,
- nr 13306 Łąkociny – Koźminiec,
- nr 13308 Daniszyn – Zduny,

- nr 13327 Grudzielec – Karsy,
- nr 13328 Sobótka – Gutów,
- nr 13329 Górzno – Biniew,
- nr 13330 Biniew – Szczury,
- nr 13331 Moszczanka – Bedzieszyn,
- nr 13332 Szczury – Czekanów,
- nr 13333 Lewków – Ociąż,
- nr 13334 Ostrów Wielkopolski – Lewków,
- nr 13335 Wysocko Wielkie – Wtórek,
- nr 13336 Wysocko Wielkie – Sadowie,
- nr 13337 Ostrów Wielkopolski - Wysocko Wielkie,
- nr 13340 Raszków – Szczury,
- nr 13341 Lamki – Jaskółki,
- nr 13366 Ostrów Wielkopolski – Sulmierzyce.

Drogi krajowe i powiatowe stanowią podstawowy układ sieci drogowej na obszarze gminy, na których koncentruje się zdecydowana większość przewozów. Pozostałe drogi na terenie gminy to drogi gminne. Każda kategoria dróg posiada odrębną administrację.

Długość dróg krajowych na terenie gminy wynosi 33,4 km, dróg wojewódzkich 2,13 km, natomiast dróg powiatowych 90,11 km, w tym o nawierzchni twardej 87,31 km. Uzupełnienie podstawowego układu drogowego stanowią drogi gminne o łącznej długości 106,2 km, w tym o nawierzchni twardej 71,61 km (67,4%). Drogi te przeznaczone są do obsługi miasta, połączeń wsi pomiędzy sobą, obsługi wsi i punktów obsługi rolnictwa, zbiorczych dojazdów do pól i terenów leśnych.

Drogi gminne posiadają nawierzchnię o szerokości 3,0-5,0 m. Drogi o nawierzchniach brukowych tłuczniowych i kostkowych to drogi o znacznym stopniu dekapitalizacji, wymagające również wzmocnienia podbudowy. Pozostałe drogi gruntowe, nieprzejezdne w okresach jesienno-wiosennych, celem dostosowania ich do potrzeb obsługi transportu rolniczego wymagają utwardzenia.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że duża część istniejących dróg nie zawsze spełnia zakładane wymagania dla obsługi ruchu samochodowego ze względu na zbyt małą szerokość pasa jezdni oraz korony drogi. Zakładając dalszy ustawiczny i dynamiczny wzrost liczby pojazdów samochodowych oraz biorąc pod uwagę bezpieczeństwo ruchu na drogach, zwłaszcza w obszarach zabudowanych, należy dla dróg zbiorczo-obsługujących zapewnić modernizację istniejących układów, uzyskać normatywne szerokości korony drogi dla poszczególnych klas technicznych oraz zlikwidować miejsca niebezpieczne (korekta łuków, przebudowa skrzyżowań, budowa zatok autobusowych i chodników w obszarach zabudowanych).

W latach 1999-2003 łączne nakłady na drogi wyniosły 5.181 tys. zł. Duża część tej kwoty była przeznaczona na modernizację i rozbudowę oświetlenia.

Projektowane obejście miasta Ostrowa, w pierwszym etapie 6.500 m, w ciągu drogi nr 11, rozpoczyna się przed miejscowością Franklinów, na skrzyżowaniu drogi krajowej nr 11 z drogą powiatową nr 13333, biegnącą w kierunku miejscowości Lewków poprzez Stary Staw, Karski, miasto Ostrów Wielkopolski do drogi krajowej nr 25. Drugi etap obwodnicy przewiduje przebieg przez miejscowości: Wtórek, Wysocko Wielkie i Przygodzice. Projektowana droga przebiega przez grunty gminy Ostrów Wielkopolski, a na małym odcinku przez teren miasta Ostrowa Wielkopolskiego. Przewiduje się wykup pod budowę drogi około 11,4 ha gruntów rolnych, 3,6 ha gruntów leśnych i 2,9 ha łąk.

Sieć wodociągowa

Rejon gminy Ostrów Wielkopolski stanowił część składową „Regionalnego Zwodociągowania Województwa Kaliskiego”.

Obszar gminy rozpoznany pod względem hydrogeologicznym - to teren zlewni Baryczy i Ołoboku. Głównym piętrzem wodonośnym tego rejonu jest piętro czwartorzędowe eksploatowane w około 56 ujęciach. Do największych ujęć należy ujęcie w strukturze kopalnej Świeligów – Lamki. Do rejonów intensywnej eksploatacji należą: hydrostruktura na międzyrzeczu Ołoboku i Baryczy. Na terenie rejonu Ostrów Wielkopolski istniejące studnie głębinowe rozpatrywane są przy docelowym bilansie wody, w celu zwodociągowania wszystkich wsi gminy Ostrów Wielkopolski.

Stan zwodociągowania gminy wynosi 100%. Opracowany program końcowy sprowadza się do:

- modernizacji (rozbudowy) ujęć wody i stacji uzdatniania wody,
- modernizacji i rozbudowy sieci wodociągowej powodującej poprawę pewności zasilania w wodę (dwustronne zasilanie, pętla),
- przebudowa sieci wodociągowej w Karskach, Lewkowcu, Franklinowie i Michałowie celem zasilania tych miejscowości z wodociągów gminnych (obecnie z sieci miejskiej).

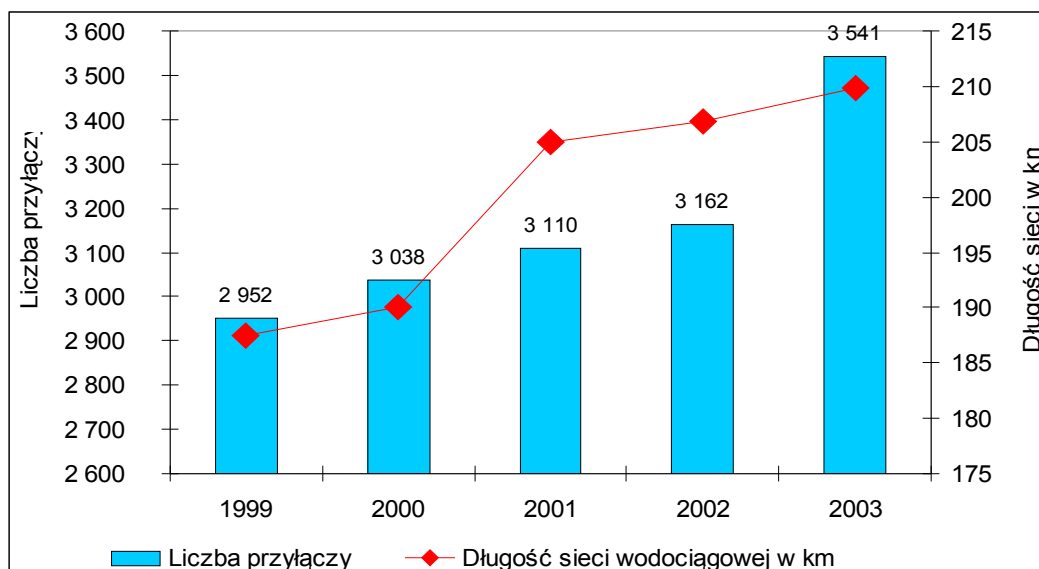
Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski oraz gmin sąsiednich, dla potrzeb zaopatrzenia wsi w wodę, eksploatowane są

następujące ujęcia wody ze stacjami uzdatniania wody:

- stacja uzdatniania wody RKS Borowiec,
- stacja uzdatniania wody Sobótka,
- stacja uzdatniania wody „WODKAN” w Ostrowie Wielkopolskim,
- stacja uzdatniania wody w Czekanowie,
- stacja uzdatniania wody w Górznie,
- stacja uzdatniania wody w Łakocinach,
- stacja uzdatniania wody w Topoli Małej,
- stacja uzdatniania wody w Gorzycach Wielkich,
- stacja uzdatniania wody w Wysocku Wielkim,
- stacja uzdatniania wody w Kwiatkowie,
- stacja uzdatniania wody w Świeligowie,
- stacja uzdatniania wody w Chwaliszewie,
- stacja uzdatniania wody w Sieroszewice.

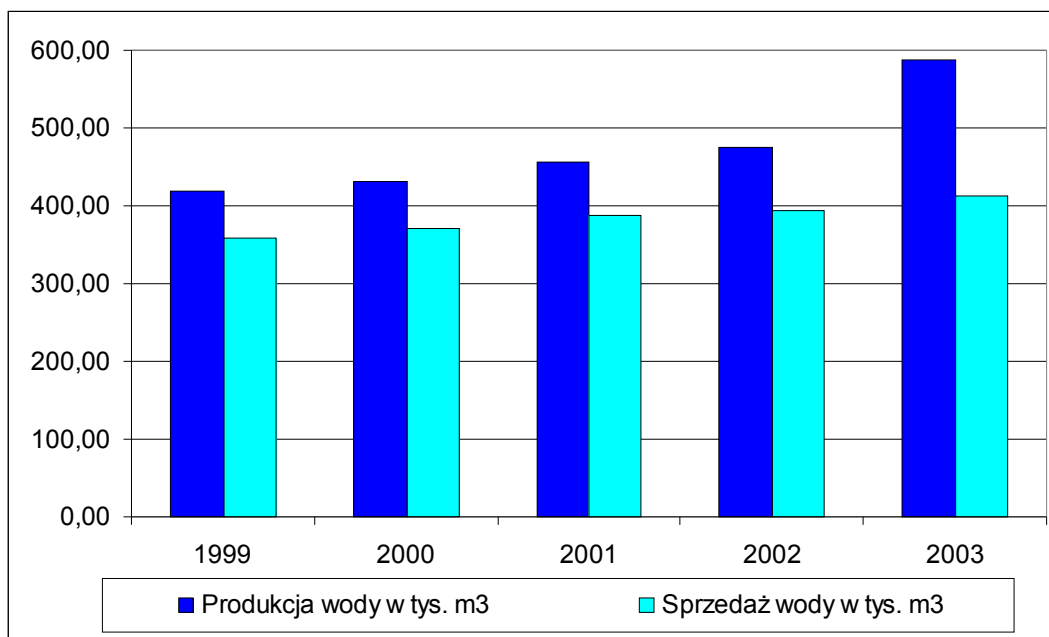
Stan zwodociągowania obejmuje wszystkie miejscowości w gminie. Długość sieci wodociągowej wynosi 209,80 km. Zaopatrzeniem gminy Ostrów Wielkopolski w wodę zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Gorzycach Wielkich. Ilość dobowego zużycia wody - 66 litrów na mieszkańca, kwalifikuje gminę znacznie poniżej standardów krajowych (95-105 litrów na mieszkańca). Taki stan rzeczy związany jest z sytuacją materialną społeczeństwa, a także fakt, że wiele gospodarstw „wspomaga się” jeszcze własnymi studniami.

Wykres 2.6. Zmiany długości sieci wodociągowej i liczby przyłączy

Łączna produkcja wody w latach 1999-2003 wzrosła z 419,00 tys. m³ do 588,60 tys. m³. Sprzedaż w natomiast wynosiła od 359,60 tys. m³ do 412,00 tys. m³. Wynika z tego, iż straty w sieci wodociągowej wzrosły z 15% do 26%. W formie graficznej powyższe dane zostały przedstawione na wykresie.

Wykres 2.7. Produkcja i sprzedaż wody w latach 1999-2003 (tys. m³)

Koszty związane z produkcją i dostarczaniem wody są wyższe niż wpływy z tytułu dostarczania wody odbiorcom. W ostatnich latach zaległości z tytułu opłat za wodę są niestety coraz większe; są to najczęściej zaległości długoterminowe. Ich ściągalność jest utrudniona ze względu na regulacje prawne i wymagania techniczne zapewnienia „źródła ulicznego”.

Kanalizacja

Na terenie gminy brak jest znaczącej ilości urządzeń do oczyszczania ścieków komunalnych obsługujących indywidualne gospodarstwa domowe. W roku 2004 zauważono wyraźne zainteresowanie montażem zagrodowych oczyszczalni ścieków.

Jedynym obiektem do oczyszczania ścieków przemysłowych jest oczyszczalnia ścieków o przepustowości Q_{SR} dob. = 218 m³/d zbudowana dla potrzeb Gorzelnicy Rolniczej w Lewkowie. Jest to oczyszczalnia typu stawowego (stawy napowietrzane), która doraźnie przyjmuje ścieki z osiedla mieszkaniowego popegeerowskiego.

Program skanalizowania wiejskich jednostek osadniczych opracowano w oparciu o „Metodykę sporządzania regionalnych programów zaopatrzenia rolnictwa i wsi w wodę część II. Kanalizacja ścieków bytowo – gospodarczych”. Podstawową jednostką opracowania jest obszar wsi w jej granicach administracyjnych. Program kanalizacji gminy wykonano dla okresu docelowego, przyjmując ilość ścieków określoną do roku 2010 na podstawie danych demograficznych z ankiet opracowanych w I połowie 1995 roku. Nie uwzględniono rozwiązań kanalizacji o oczyszczanie ścieków pochodzenia zwierzęcego (gnojowice i gnojówki). Z uwagi na specyfikację tych ścieków powinny być one wykorzystane bezpośrednio w produkcji rolniczej do nawożenia gleb.

Na terenie jednostek osadniczych o zwartej i pół zwartej zabudowie, stanowiących duże zagrożenie dla środowiska wskutek niekontrolowanego zrzutu znacznych ilości ścieków, programuje się zbiorcze systemy kanalizacyjne. Szczególnym trybem objęto możliwość zrzutu maksymalnej ilości ścieków z terenu gminy do oczyszczalni miejskiej w Ostrowie Wielkopolskim, której lokalizacja ustalona jest na terenie istniejącej oczyszczalni ścieków w Rąbczynie. W związku z powyższym, przedstawiono koncepcję budowy kolektorów kanalizacyjnych systemu grawitacyjno – ciśnieniowego z przepompowniami ścieków.

W wyborze metod utylizacji ścieków oraz lokalizacji oczyszczalni i przepompowni dla poszczególnych jednostek osadniczych uwzględniono przede wszystkim ustalenia Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 05.11.1991 r. w sprawie klasyfikacji wód oraz warunków, jakim powinny odpowiadać ścieki wprowadzane do wód lub ziemi. Zakłada się skanalizowanie wiejskich jednostek osadniczych w system kanalizacji zbiorczej (w przypadku zwartej i półzwartej zabudowy wsi) oraz system kanalizacji indywidualnych (przy zabudowie luźnej i rozproszonej). Rodzaj i system kanalizacji jest i będzie projektowany dla każdej miejscowości indywidualnie, na podstawie analizy zabudowy, ukształtowania terenu oraz możliwości doprowadzenia ścieków poprzez system rurociągów grawitacyjnych lub ciśnieniowych do najbliższej oczyszczalni.

Dla zabudowy rozproszonej, oddalonych przysiółków lub małych grup zabudowań (Będziszyn, Cegły, Młynów, Mazury) proponuje się budowę lokalnych zagrodowych mini oczyszczalni bądź zorganizowany dowóz ścieków za szczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb) do oczyszczalni ścieków.

Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie gminy istnieją dwa wysypiska odpadów: w Daniszynie i Sobótce. Składowisko odpadów komunalnych w Daniszynie obecnie eksploatuje Zakład Oczyszczania i Gospodarki Odpadami „MZO S.A.” w Ostrowie Wielkopolskim. W Sobótce składowane były odpady komunalne i produkcyjne, jednak decyzją Starosty Ostrowskiego, składowisko to zostało zamknięte. Ponadto na terenie gminy istnieje zamknięte wysypisko w Młynowie, gdzie znajdują się odpady chemiczne w tzw. mogielniku. Składowanie odpadów z całej gminy Ostrów Wielkopolski, dla odbiorców indywidualnych, odbywa się w kubłach SM 110, które wywożone są do wysypiska przez Zakład Oczyszczania i Gospodarki Odpadami „MZO S.A.” w Ostrowie Wielkopolskim.

Gmina posiada opracowany i wdrażany program gospodarki odpadami. Doraźne działania gminy polegają na:

- likwidacji dzikich wysypisk śmieci,
- odzysku surowców oraz segregacji odpadów. Na wysypisko powinno się kierować odpady, które nie mogą ulec dalszemu przerobowi.

Właściwa gospodarka odpadami oraz współpraca z Zakładem Oczyszczania i Gospodarki Odpadami „MZO S.A.” winna doprowadzić do rozwiązania problemów poprawy środowiska naturalnego oraz podnieść estetykę całej gminy. Na uwadze należy mieć likwidację tzw. mogielnika w Młynowie.

Zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą

Obszar gminy zasilany jest z głównego punktu zasilania ze „Stacji Ostrów” w miejscowości Wysocko Wielkie. Zasilanie w energię elektryczną odbywa się liniami napowietrznymi średnich napięć 15 kV i wysokich napięć 110 kV z GPZ 400 kV – Ostrów Wielkopolski.

Zelektryfikowane są wszystkie miejscowości na terenie gminy. Energia elektryczna przesyłana jest odbiorcom liniami średniego napięcia 15 kV przez stacje transformatorowe słupowe. Stan techniczny sieci średniego napięcia jest dobry, zaś modernizacji wymaga sieć niskiego napięcia. Zrealizowana została modernizacja istniejącej linii napowietrznej Pasikurovice – Ostrów Wielkopolski do stacji Ostrów Wielkopolski z 110 kV na 400 kV. Linia 110 kV została wybudowana w roku 1973. W budowie jest stacja transformatorowa (GPZ 400/110) w Wysocku Wielkim. Planowane jest wybudowanie nowych linii napowietrznych 400 kV (Broszęcin – Ostrów oraz Ostrów Plewiska). Wszystkie działania mają w pełni zapewnić „bezpieczeństwo energetyczne” dla południowej Wielkopolski.

Zgodnie z obowiązującym „Prawem energetycznym”, gmina winna opracować projekt założeń zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, które zawierałyby informacje, dotyczące planowania i organizacji zaopatrzenia w energię elektryczną na jej obszarze.

Sieć gazowa

Obszar gminy nie posiada sieci przesyłowej i rozdzielczej gazu, z wyjątkiem miejscowości Topola Mała (zaopatrzenie z sieci miejskiej) oraz Chruszczyny (dostawa siecią z terenu gminy Odolanów). Mieszkańcy gminy w większości zaopatrują się w gaz bezprzewodowy.

Program gazyfikacji gminy podzielono na dwie zasadnicze części.

W zachodniej części gminy – Daniszyn, Cegły, Łakocin, Mazury, Onęber, Warszty - program gazyfikacji przewiduje włączenie tych terenów do istniejącego gazociągu gazu ziemnego wysokometanowego Odolanów – Adamów ze stacji w Tarchałach Wielkich. Na końcówce gazociągu DM 80 w Daniszynie powstanie stacja redukcyjna, która będzie miejscowym źródłem dla zachodniej części gminy Ostrów Wielkopolski. Przewiduje się dostawę gazu ziemnego dla celów grzewczych, przyczyniając się do poprawy stanu środowiska.

Program gazyfikacji wschodniego obszaru gminy przewiduje zasilanie gazem ziemnym wysokometanowym GZ – 50 z gazociągu DM 100 stanowiącego odgałęzienie magistralnych gazociągów DN 400 i DN 500 relacji Odolanów – Turek. We wsiach gminy Ostrów Wielkopolski będzie realizowany wspólny układ rozdzielczy z istniejącą i projektowaną siecią gazową średniego ciśnienia miasta Ostrowa Wielkopolskiego.

Projekt gazyfikacji gminy opracował „Gazprojekt Wrocław” z perspektywą do 2010 roku.

Telefonizacja

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski powszechna jest sieć teletechniczna kablowa doziemna i kablowa w kanalizacji teletechnicznej. Centrale telefoniczne automatyczne, o pojemności 250 i 500 numerów, znajdują się w 5 miejscowościach: Sobótka, Biniew, Lewków, Gorzyce Wielkie, Daniszyn. Teren gminy jest w większości obsługiwany przez Telekomunikację Polską S.A.

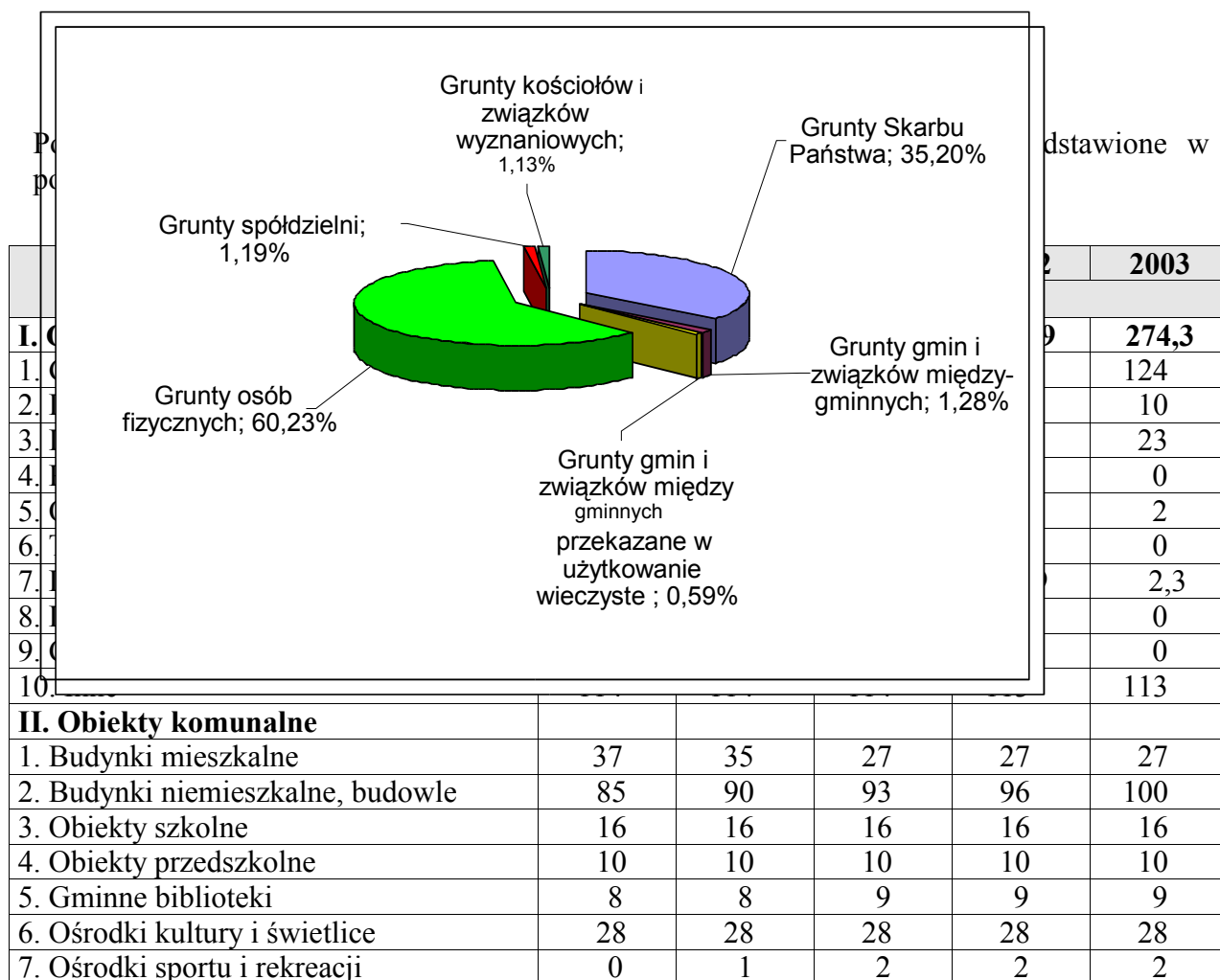
Przez obszar gminy przebiegają linie światłowodowe: Ostrów Wielkopolski – Warszawa, Ostrów Wielkopolski – Krotoszyn, Ostrów Wielkopolski – Biniew. Na terenie gminy działają stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej w Wysocku Wielkim, w Sobótce, w Daniszynie oraz w Szczurach.

W gminie Ostrów Wielkopolski funkcjonuje 5 placówek pocztowo – telekomunikacyjnych. Są to agencje pocztowe w Biniewie, Czekanowie, Gorzycach Wielkich, Daniszynie oraz Sobótce.

2.4.3. Własność nieruchomości

W gminie Ostrów Wielkopolski występuje typowa struktura własności gruntów. Do osób fizycznych należy 11.490 ha (60,2%), z czego zdecydowaną większość stanowią grunty wchodzące w skład gospodarstw rolnych. Do gruntów Skarbu Państwa należy 6,715 ha (35,2%) i w większości są to powierzchnie leśne (grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego). Niewielki odsetek terenu (w sumie niewiele ponad 3%) należy do innych podmiotów. W ujęciu graficznym dane te zaprezentowano na poniższym wykresie.

Wykres 2.8. Struktura własności gruntów

Z powyższego zestawienia wynika, że łączna powierzchnia gruntów komunalnych w ostatnich 5 latach nie uległa zasadniczo zmianie. W wyniku sprzedaży zmalała przede wszystkim powierzchnia działek budowlanych. Również lokale mieszkalne są systematycznie zbywane.

Informacje na temat wybranych aspektów finansowych, związanych z gospodarowaniem mieniem komunalnym, przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 2.2.. Dane na temat finansów mienia komunalnego gminy

L p	Majątek komunalny	1999	2000	2001	2002	2003
Lokale użytkowe						
1.	Lokale użytkowe liczba szt.	7	7	6	5	5
2.	Lokale użytkowe powierzchnia m ²	203,83	203,83	181,21	155,83	155,83
3.	Czynsz za lokale użytkowe (za 1 m ²) netto	1,85	2,50	2,50	4,55	5,11
4.	Środki uzyskane z wynajmu lokali użytkowych	0	13.493	20.450	45.656	47.681
5.	Środki uzyskane ze sprzedaży lokali użytkowych	0	0	0	0	0
Mieszkania komunalne						
6.	Czynsz za mieszkania komunalne (za 1 m ²) netto	1,06	1,30	1,55	1,55	1,60

7.	Koszt utrzymania mieszkań komunalnych ogółem	148.222	63.965	44.060	64.296	59.649
8.	Środki uzyskane z wynajmu mieszkań komunalnych	107.541	84.251	74.637	81.179	86.227
9.	Dopłaty z budżetu do utrzymania mieszkań komunalnych	40.681	0	0	0	0
10.	Remonty mieszkania komunalne	129.533	54.801	27.595	46.403	45.373
11.	Inwestycje mieszkania komunalne	0	0	0	0	0
12.	Sprzedaż mieszkań komunalnych szt.	7	16	17	5	4
13.	Środki uzyskane ze sprzedaży mieszkań komunalnych	62.000	29.000	65.000	6.000	6.000
Grunty komunalne						
14.	Sprzedaż gruntów komunalnych szt.	27	12	42	5	7
15.	Sprzedaż gruntów komunalnych ha	5,0	2,5	9,6	6,0	1,3
16.	Środki uzyskane ze sprzedaży gruntów komunalnych i nieruchomości	387.000	127.000	132.000	476	68.000

Jak już wyżej wspomniano, stan liczbowy budynków i mieszkań komunalnych zmniejsza się – w ostatnich 5 latach liczba mieszkań komunalnych zmalała o 49.

W ciągu 5 lat stawka czynszu za 1 m² wzrosła nieznacznie (z 1,06 do 1,6 zł netto za 1 m²). Mimo ograniczonych środków budżetowych, w ostatnich latach w mieszkalnych budynkach komunalnych regularnie przeprowadzano remonty. W zasobach gminy znajduje się obecnie 5 lokali użytkowych. Czynsz za ich wynajem jest niski i wynosi 5,11 zł netto za 1 m².

W latach 1999-2003 Urząd Gminy sprzedał 93 działki o łącznej powierzchni 24,4 ha za kwotę ponad 700 tys. zł.

2.4.4. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego

Ważniejsze zabytki:

- Kościół parafialny Narodzenia NMP w Sobótce:

Najstarsza wzmianka o kościele w Sobótce pochodzi z 1301 r. Z pierwotnej świątyni nic się nie zachowało. W roku 1520 rodzina Socokich, herbu Korab, wybudowała nowy kościół murowany w stylu wczesnogotyckim, w kształcie krzyża, pod wezwaniem Narodzenia NMP i św. Józefa. W 1558 roku Jadwiga Sobocka ufundowała dzwon znajdujący się w XVIII – wiecznej drewnianej dzwonnicy. Ołtarz główny z obrazem Matki Boskiej pochodzi z 1880 roku i wykonany jest w stylu barokowym. Pozostałe cztery ołtarze w bocznych nawach przedstawiają św. Józefa, św. Mikołaja, św. Annę i Święty Krzyż i zostały wykonane w stylu renesansowym. Przy prezbiterium znajduje się barokowa ambona pochodząca z 1797 roku.

- Kościół parafialny św. Mateusza w Górnicy:

Powstał w I połowie XVI wiek. W roku 1520 istniał kościół pod wezwaniem św. Mateusza Apostoła. Obecny kościół parafialny zbudowano w roku 1755 z fundacji patrona Fabiana Moszczyńskiego. W roku 1757 został wewnątrz przyozdobiony przez Michała Niwińskiego. Wyposażenie barokowo – rokokowe i pochodzi z II połowy XVIII wieku. W bocznym ołtarzu znajduje się obraz św. Rocha, który dawniej był szczególnie czczony. W I połowie XX wieku dach kościoła pokryto blachą cynkową, a wnętrze świątyni zostało wybite deskami sosnowymi w stylu zakopiańskim. W 1999 roku zdjęto blachę cynkową z pokrycia dachowego i założono gonty świerkowe.

- Kościół parafialny św. Michała Archanioła w Szczurach:

Prawdopodobnie kościół istniał już w XIII wieku. W 1762 roku na miejsce starego kościoła wybudowano nowy, także z drewna. Świątynia jest o konstrukcji zrębowej, na fundamencie kamiennym. Dzwonnica drewniana zbudowana została w 1789 roku, a dwa dzwony datowane są na 1555 r. i 1572 r. W głównym ołtarzu znajduje się obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem słynący łaskami.

- Kościół parafialny Podwyższenia Krzyża Świętego w Wysocku Wielkim:

Parafia erygowana w XII wieku. Pierwotny kościół był drewniany. Obecnie kościół na miejscu dawnego późnogotyckiego, murowany, jednonawowy, zbudowany w XVI wieku. Odnowiony i podwyższony przed rokiem 1684.

- Pałac, oficyny pałacowe, park, budynki gospodarcze w zespole pałacowym w Lewkowie,
- Pałac myśliwski w Bagateli,
- Grodzisko stożkowane w Będzieszynie,
- Osada kultury przeworskiej oraz dwór w Czekanowie,
- Grodzisko wczesnośredniowieczne w Łąkocinach,
- Dwór i park w Gutowie,
- Dwór i park w Górznie,
- Pałac i park w Sobótce.

2.4.5. Identyfikacja problemów

Do najważniejszych problemów gminy w omówionej sferze przestrzenno-infrastrukturalnej należy zaliczyć:

- Znaczne braki kanalizacji sanitarnej
- Częściowe zanieczyszczenie wód powierzchniowych z szamb przydomowych
- Brak sieci gazowej (tylko 2 miejscowości)
- Jakość dróg gminnych
- Braki chodników na wsiach
- Konieczność modernizacji oświetlenia szczególnie drogi powiatowe i krajowe
- Wzrost natężenia ruchu drogowego – niebezpieczeństwo, np. Baza paliw ORLEN
- Konieczność zalesień terenów o glebach VI klas
- Problem rekultywacji mogielnika

2.5. Gospodarka

2.5.1. Główni pracodawcy

Przedsiębiorcy

Gmina Ostrów Wielkopolski ma rolniczy charakter, ale coraz większe znaczenie w życiu gospodarczym odgrywają małe zakłady przemysłowe, usługowe i handlowe. Podmiejskie położenie gminy nie oznacza, że jest ona tylko „sypialnią dla miasta”. Na jej terenie znajduje się wiele małych, zmechanizowanych, rodzinnych gospodarstw rolnych. Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski funkcjonują następujące większe zakłady:

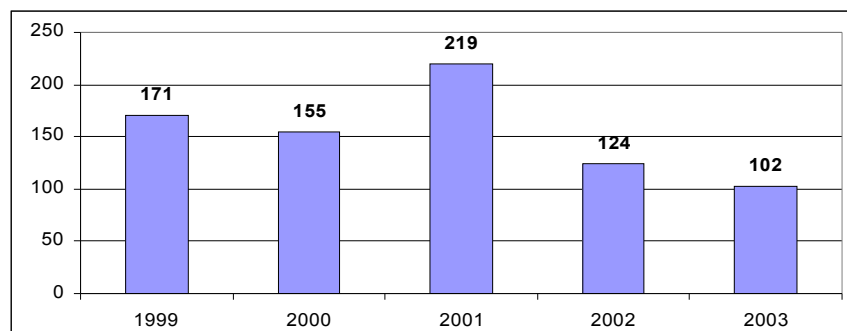
- Zakłady Hodowli Roślin „DANKO” w Sobótce,
- RKS Borowiec,
- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o. w Gorzycach Wielkich,
- Mieszalnia Pasz „PIAST” w Lewkowcu,
- Ferma „Przy Lesie” w Lewkowcu (produkcja jaj spożywczych),
- „MALFARB” w Lewkowcu (produkcja farb i styropianu),
- Wytwórnia Pianki Polistyrenowej w Kwiatkowie,
- Produkcja Tłumików i Akcesoriów Samoch. w Wysocku Wielkim i w Czekanowie,
- Firma „RUDOWICZ” w Gorzycach W. (produkcja i handel materiałami budowlanymi),
- Hurtownia Ryb i Przetworów we Wtórku,
- Firma „GEBEK” w Słaborowicach (produkcja śrub i gwoździ),
- Firma „DARBET” w Daniszynie (produkcja wyrobów betonowych),
- Info Global – Stary Staw,
- Dojrzewalnia bananów – Czekanów,
- „POLFEX” – Borowiec,
- Stacje benzynowe w Górznie, Daniszynie, Sobótce i Gorzycach Wielkich.

Oprócz zakładów produkcyjnych i usługowych istnieją liczne zakłady rzemieślnicze o różnego rodzaju działalności usługowej, produkcyjnej i handlowej. Stosunkowo dużym pracodawcą jest Urząd Gminy, który zatrudnia 39 osób.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym do końca 2003 r. osoby fizyczne, podejmujące działalność gospodarczą, podlegają rejestracji w Ewidencji Działalności Gospodarczej prowadzonej przez Wójta, a pozostali przedsiębiorcy rejestrują się w Krajowym Rejestrze Sądowym, prowadzonym przez Sąd Gospodarczy. Według stanu na koniec grudnia 2003 roku, w Ewidencji Działalności Gospodarczej, prowadzonej przez Wójta, zarejestrowano w 2003 r. 102 podmioty gospodarcze (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą).

W gminie działa ponad 900 podmiotów gospodarczych.

Wykres 2.9. Zmiana liczby przedsiębiorstw (na podstawie Ewidencji Działalności Gospodarczej w UMiG)

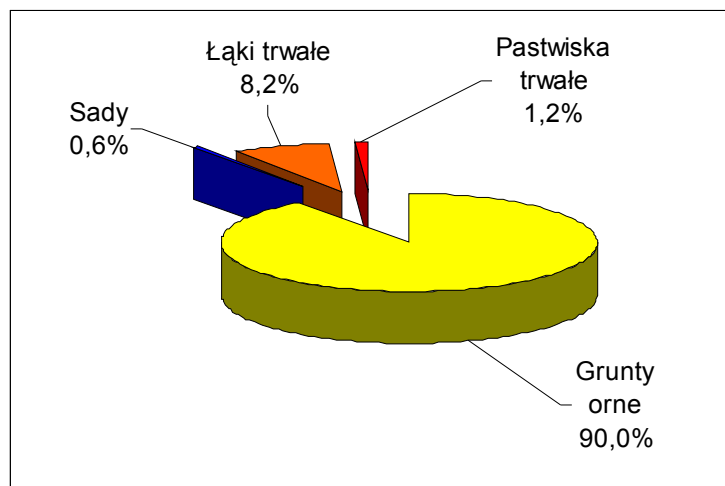

Rolnictwo

Jak wspomniano we wstępnej części Raportu, użytki rolne zajmują 65,2% powierzchni gminy. Gmina Ostrów Wielkopolski charakteryzuje się przeciętnymi warunkami dla prowadzenia działalności rolniczej. W gminie przeważa IVA klasa bonitacyjna gleb, stanowiąca 30,9% ogólnej powierzchni gruntów rolnych. Struktura glebowa wskazuje, że północne i wschodnie obszary gminy wykształciły bardzo dobre gleby, zaliczane do kompleksów pszennych. Zachodnie tereny gminy tworzą udział słabych gleb napiaskowych.

Struktura wykorzystania użytków rolnych została zobrazowana na poniższym wykresie.

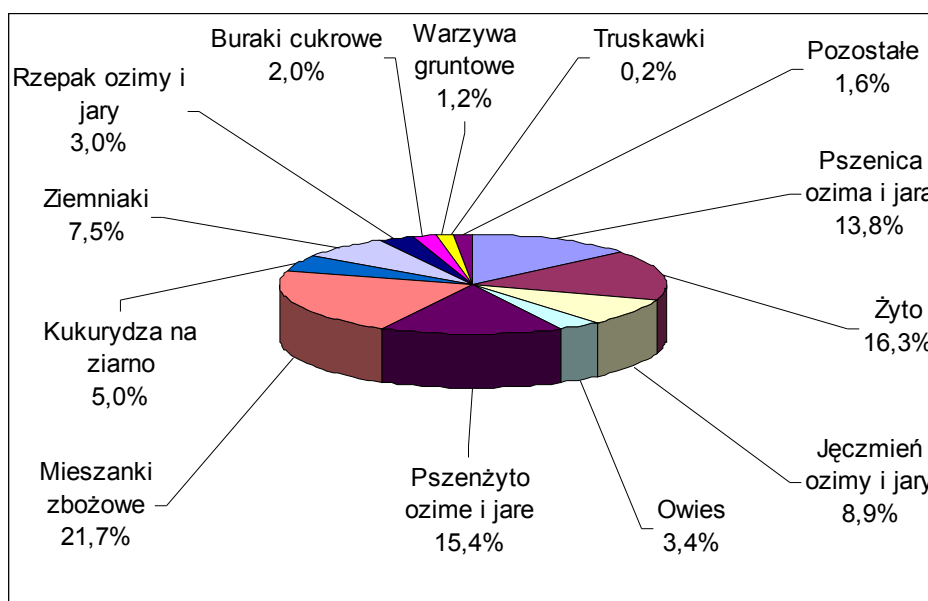
Wykres 2.10. Struktura użytków rolnych w gminie

Grunty orne zajmują zdecydowaną większość terenów, wykorzystywanych na działalność rolniczą. Pozostałą część stanowią łąki. Sady natomiast to niecały 1% użytków rolnych.

Strukturę wykorzystania gruntów ornych obrazuje kolejny Wykres.

Wykres 2.11. Struktura upraw w gminie

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski dominuje uprawa mieszanek zbożowych (21,7%) i żyta (16,3%). Dużą część upraw stanowi pszenżyto ozime i jare (15,4%) oraz pszenice (13,8%). W

ostatnich latach wzrasta areał upraw kukurydzy na ziarno, ziemniaków oraz warzyw gruntowych.

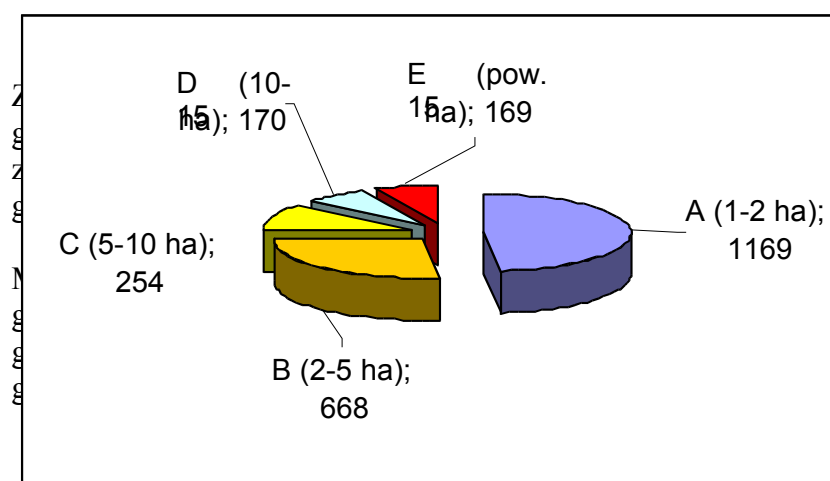
Na terenie gminy znaczną rolę odgrywa również hodowla, przede wszystkim drobiu. Szczegółowe dane na ten temat zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 2.3. Dane o hodowli na terenie gminy (w szt.)

	1999	2002
Bydło	6.749	5.314
w tym krowy	2.534	1.958
Trzoda chlewna	27.939	35.312
w tym lochy		3.734
Owce	153	109
Drób-brojlerzy	214.185	1.846.269
Kury	211.701	1.759.980

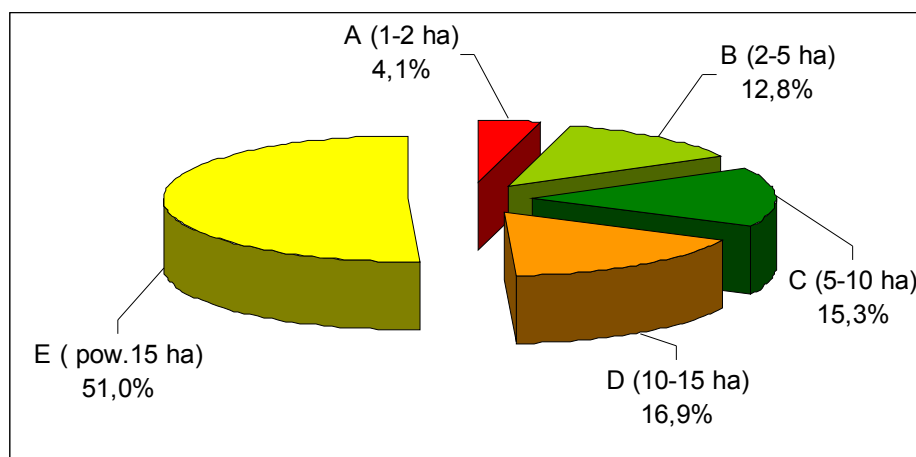
W sumie na terenie gminy obecnie znajduje się 2.430 indywidualnych gospodarstw rolnych. Najważniejsze dane na temat wielkości tych gospodarstw zostały przedstawione na dwóch kolejnych wykresach.

Wykres 2.12. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni

ość - 1.837 gospodarstw, to
szczać, że gospodarstwa te w
h właścicieli. Z kolei dużych
większość liczby wszystkich
iecałe 17%. Z drugiej strony
obszar 51% gruntów rolnych w
m wykresie

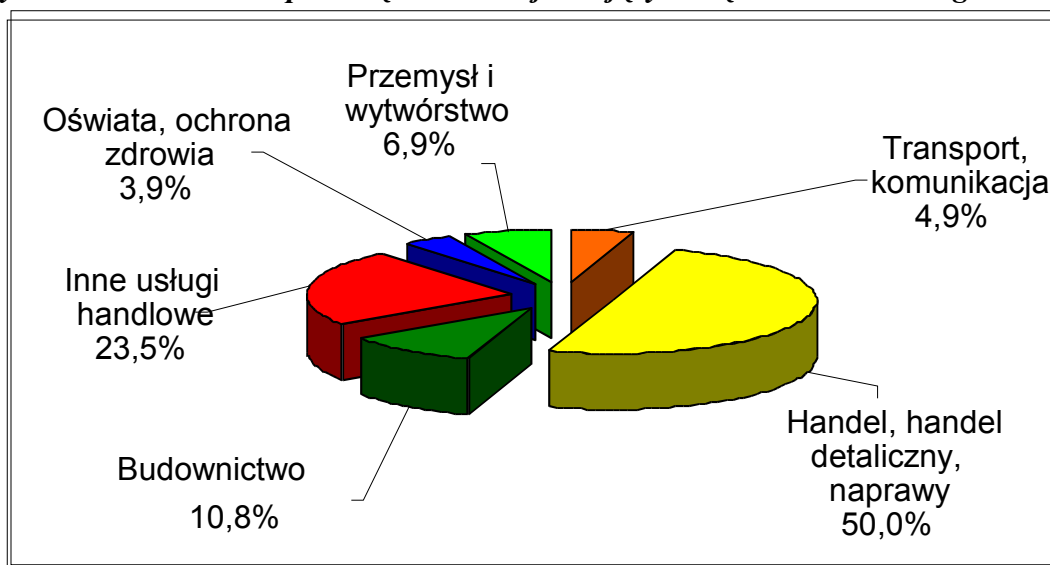
Wykres 2.13. Łączna powierzchnia gospodarstw w poszczególnych kategoriach wielkości

2.5.2. Struktura podstawowych branży na terenie gminy

Głównym kierunkiem rejestrowanej działalności gospodarczej w gminie jest handel i rzemiosło oraz usługi. Stosunkowo duży odsetek obejmuje też budownictwo. W formie graficznej struktura przedsiębiorców (osoby fizyczne) przedstawia się następująco:

Wykres 2.14. Struktura przedsiębiorców rejestrujących się w 2003 r. według branż

W bardziej szczegółowym ujęciu, główne kierunki rejestrowanej działalności przedstawiono w tabeli.

Tabela 2.4. Struktura rejestrowanych przedsiębiorców (osoby fizyczne) według branż (liczba)

Podmioty gospodarcze rejestrowane w poszczególnych latach	LATA				
	1999	2000	2001	2002	2003
Podmioty gospodarcze RAZEM:	171	155	219	124	102
Transport, komunikacja	12	5	13	8	5
Handel, handel detaliczny, naprawy	68	75	120	62	51
Budownictwo	24	27	17	11	11
Inne usługi handlowe	56	41	46	29	24
Oświata, ochrona zdrowia	1	2	5	3	4
Przemysł i wytwórstwo	10	5	18	11	7

Pomimo ciągłego rozwoju istniejących zakładów produkcyjnych, gmina zainteresowana jest napływem nowych inwestorów z zewnątrz. Gmina oferuje atrakcyjne położenie przy szlakach komunikacyjnych (drogowych i kolejowych), rozwiniętą infrastrukturę komunalną oraz rezerwy

wykwalifikowanej siły roboczej. Gmina jest w pełni telefonizowana, zwodociągowana oraz sukcesywnie kolejne wsie przyłączane są do sieci kanalizacji sanitarnej. Władze gminy zainteresowane są wszelką działalnością gospodarczą, która będzie służyć inwestorom, mieszkańcom i nie wpłynie negatywnie na środowisko naturalne.

2.5.3. Liczba osób zatrudnionych w sektorach gospodarki

Biorąc pod uwagę całkowite zatrudnienie na terenie gminy, można zauważyć, iż obecnie występują trzy równorzędne funkcje gminy, dające zatrudnienie osobom czynnym zawodowo.

- działalność produkcyjna,
- działalność handlowo-usługowa,
- gospodarka leśna i rolnicza.

W ostatnich latach zaobserwowano jednak zanikanie funkcji rolniczej i poszukiwanie na jej miejsce innych form działalności.

2.5.4. Rynek pracy

Informacje na temat aktywności ekonomicznej mieszkańców przedstawiono w Tabeli 2.5.

Około 43% ludności gminy Ostrów Wielkopolski jest biernych zawodowo. Ludność bierną zawodowo stanowią osoby w wieku 15 lat i więcej, które w badanym tygodniu nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały lub poszukiwały, ale nie były gotowe do jej podjęcia w badanym tygodniu i następnym. Dominującą część tej grupy stanowi ucząca się młodzież, która za kilka lat wejdzie na rynek pracy.

Tabela 2.5. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia (stan w dniu 20 maja 2002 roku)

Wykształcenie	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status	Współczynnik aktywności zawodowej	Współczynnik zatrudnienia	Sto pa bezrobocia
		razem	pracujący	bezrobotni					
Ogółem	13 774	7 859	6 216	1 643	5 839	76	57	45	21
Wyższe	543	469	448	21	66	8	88	84	5
Średnie	3 625	2 712	2 213	499	878	35	76	62	18
Zasadnicze zawodowe	5 138	3 677	2 790	887	1 435	26	72	55	24

Podstawowe ^{a)}	4 465	1 001	765	236	3 459	5	22	17	24
Nieustalony	3	-	-	-	1	2	-	-	-

Uwaga: a) Podstawowe ukończone, nieukończone i bez wykształcenia szkolnego

Źródło: Podstawowe informacje o gminach Województwa Wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002)

– Powiat Ostrowski, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003.

Współczynnik aktywności zawodowej, czyli procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności danej kategorii, wynosi w gminie około 57%. Największą aktywność zawodową wykazują osoby z wykształceniem wyższym, najniższą – z wykształceniem podstawowym. Współczynnik zatrudnienia w gminie wynosi 45%. Oznacza on udział osób pracujących w liczbie ludności ogółem (lub w ludności danej grupy). Znaczna część mieszkańców, dzięki rozwiniętej komunikacji dojeżdża do pracy poza teren gminy, przede wszystkim do miasta Ostrowa Wlkp. Im wyższe wykształcenie tym wyższy wskaźnik zatrudnienia. Oba wskaźniki różnią się wysokością, bo nie wszyscy aktywni zawodowo są zatrudnieni.

2.5.5. Identyfikacja problemów

Do najważniejszych problemów gminy w sferze gospodarki można zaliczyć:

- Zmniejszający się rynek pracy w mieście Ostrów Wielkopolski
- Brak dużych zakładów produkcyjnych
- Stopa bezrobocia zbliżona do średniej powiatowej, wojewódzkiej i ogólnopolskiej
- Rosnąca liczba osób długotrwale bezrobotnych
- Duża liczba małych gospodarstw rolnych
- Brak rynku zbytu dla produktów rolnych
- Słaby rozwój agroturystyki
- Brak miejsc noclegowych
- Słaba infrastruktura szlaków turystycznych
- Lokalizacja bazy paliw ORLEN w mieście Ostrowie – problemy dla gminy
- Centrala Zbytu Węgla powodująca zapylenie
- Wzrost transportu kołowego wywoływany przez bazę ORLEN i Centralę ZW

2.6. Sfera społeczna

2.6.1. Sytuacja demograficzna i społeczna terenu

Sytuacja demograficzna została zaprezentowana w punkcie 2.1. niniejszego opracowania. W Tabeli 2.6. zamieszczono informacje na temat ludności gminy z uwzględnieniem płci i wykształcenia. Strukturę ludności powyżej 13 roku życia z uwzględnieniem poziomu wykształcenia zobrazowano także na Wykresie 2.16.

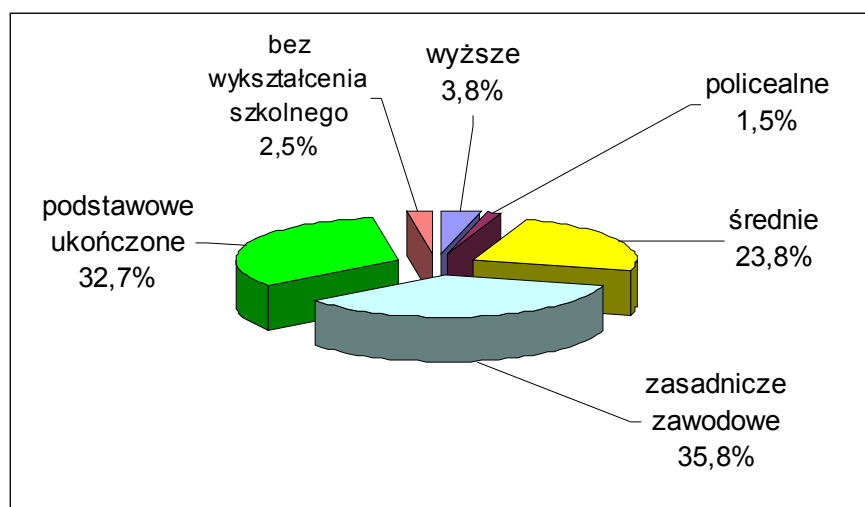
Z danych wynika, że tylko około 4% mieszkańców powyżej 13 roku życia ma wykształcenie wyższe. 1,5% mieszkańców zakończyło edukację na poziomie policealnym. Prawie 24% ludności powyżej 13 roku życia posiada wykształcenie średnie. Podobnie jak w skali całego powiatu, jak również województwa, w strukturze ludności dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz podstawowym. Wskaźniki te są jednak wyższe niż dla całego powiatu i województwa. Około 2,5% ludności nie ukończyło szkoły podstawowej (nie ma wykształcenia). Niski poziom wykształcenia często znajduje odzwierciedlenie w niskim poziomie kwalifikacji zawodowych i powoduje trudności ze znalezieniem pracy.

Tabela 2.6. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci (stan na 20 maja 2002 roku)

Wyszczególnienie	Ogółem	Wykształcenie:								
		w yż sz e	po lic ea ln e	średnie			zasa dnicz e zawo dowe	pod sta wo we	podsta wowe nieukoń czone i bez wykszta łcenia	nie ust alo ny
				raz em	ogó lno- kształ cą ce	zawo dowe				
Ogółem	14 353	543	216	3 409	773	2 636	5 138	4 689	355	3
Mężczyźni	7 048	229	43	1 533	187	1 346	3 248	1 847	146	2
Kobiety	7 305	314	173	1 876	586	1 290	1 890	2 842	209	1

Źródło: Podstawowe informacje o gminach Województwa Wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002) – Powiat Ostrowski, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003.

Wykres 2.15. Ludność gminy Ostrów Wielkopolski według poziomu wykształcenia

Źródło: Podstawowe informacje o gminach Województwa Wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002) – Powiat Ostrowski, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003.

W Tabeli 2.7 przedstawiono ludność według głównego źródła utrzymania. Z danych wynika, że własne źródło utrzymania posiada około 59% mieszkańców gminy. Pozostali są na czyimś utrzymaniu, a dotyczy to przede wszystkim dzieci i młodzieży. Podstawowym źródłem utrzymania dla 44% mieszkańców gminy jest praca najemna. Około 12% mieszkańców utrzymuje się z pracy w swoim gospodarstwie rolnym.. Ponad 37% mieszkańców utrzymuje się z rent i emerytur.

Tabela 2.7. Ludność według głównego źródła utrzymania (stan na 20 maja 2002 roku)

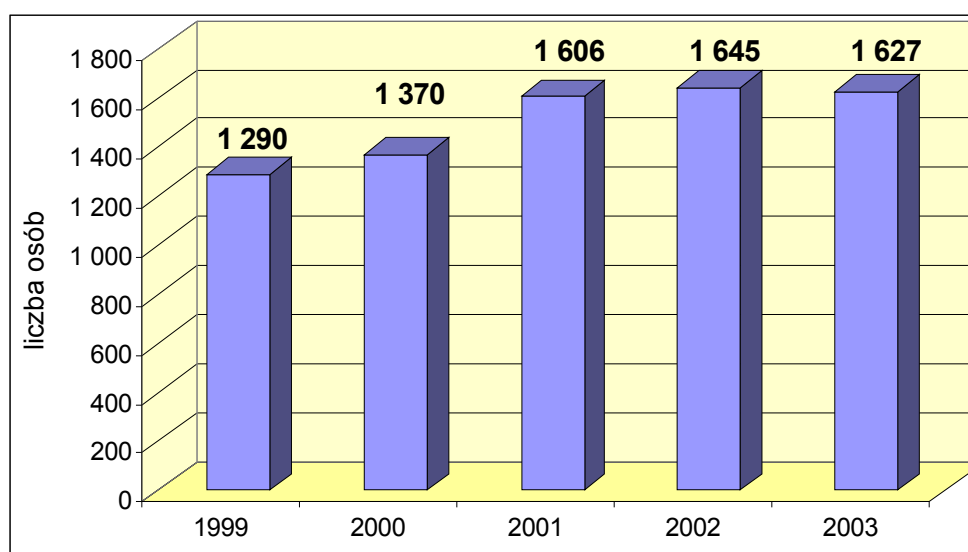
Wyszczególnienie	Ogółem	Utrzymujący się z:							nie ustalono
		pracy lub najmu				pozostałych źródeł			
		razem	najemni	na rachunek własny lub z dochodów z najmu		razem	w tym:		
				razem	w tym w swoim gospodarstwie rolnym		emerytury	renty	
Ogółem	17 586	11 022	7 776	3 246	2 164	6 544	2 506	2 567	20
Posiadający własne źródło utrzymania	10 381	5 531	3 847	1 684	1 202	4 850	2 129	1 883	-

Źródło: Podstawowe informacje o gminach Województwa Wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002) – Powiat Ostrowski, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003.

Bezrobocie

Poziom bezrobocia w gminie Ostrów Wielkopolski od kilku lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie do średniego dla powiatu, województwa, czy też całego kraju. Na koniec roku 2003 stopa bezrobocia na terenie gminy kształtowała się na poziomie 19,5% i tym samym była niewiele niższa od średniej krajowej, wynoszącej nieco ponad 20%. Liczba bezrobotnych w 2003 roku wyniosła 1.627 osób.

Wykres 2.16. Liczba osób bezrobotnych w gminie Ostrów Wielkopolski w latach 1999-2003

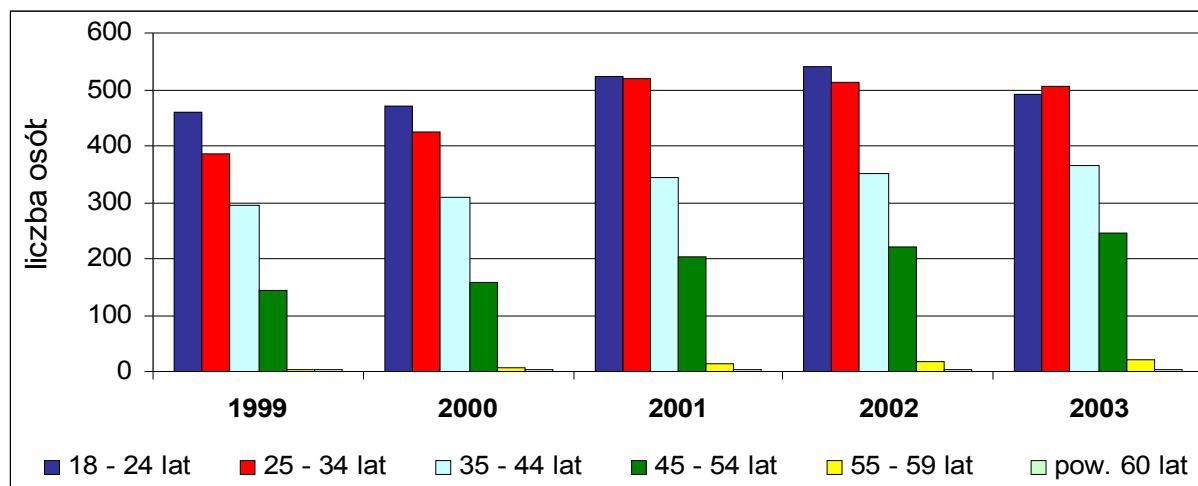
Dokładna analiza bezrobocia przeprowadzana jest według następujących kryteriów:

- wieku bezrobotnych,

- czasu pozostawania na bezrobociu,
- wykształcenia zarejestrowanych bezrobotnych,
- stażu pracy bezrobotnych.

a) Struktura wiekowa osób bezrobotnych

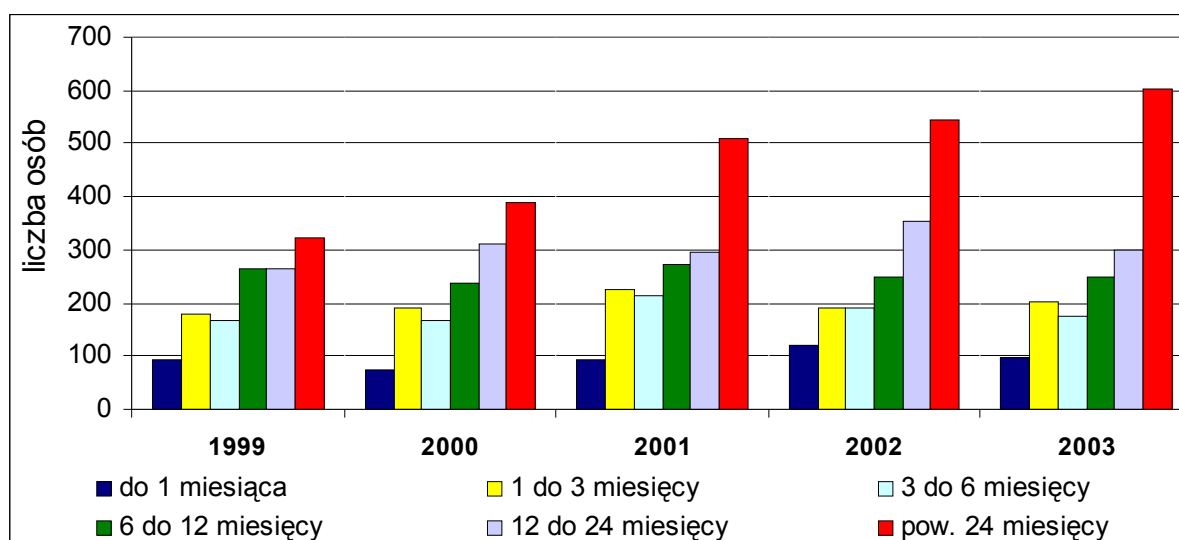
Wykres 2.17. Struktura wiekowa osób bezrobotnych

W ciągu ostatnich 5 lat proporcje między grupami wiekowymi osób bezrobotnych nie uległy większym zmianom. W gminie Ostrów Wielkopolski wśród bezrobotnych największy udział mają osoby między 18 a 34 rokiem życia i stanowią ponad połowę ogółu bezrobotnych. Sytuacja ta potwierdza, że bezrobocie najczęściej dotyka ludzi młodych.

b) Czas pozostawania na bezrobociu

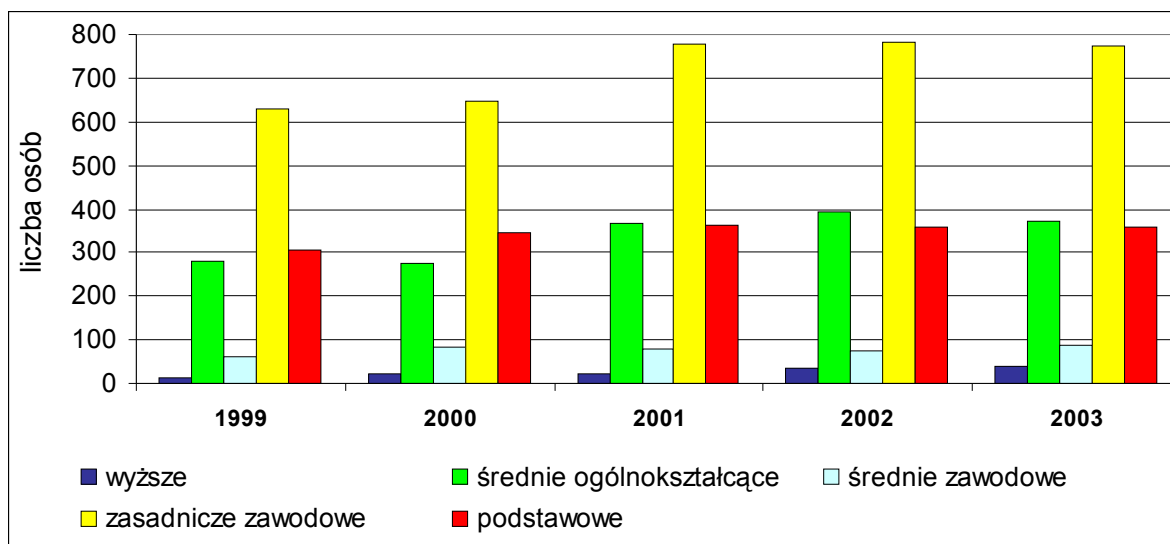
Wykres 2.18. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu

Niepokojącym zjawiskiem jest wzrost liczby długotrwale bezrobotnych - powyżej 24 miesięcy. Podczas gdy w 1999 roku było ich jeszcze 321, to w 2003 roku już 604. Są oni niestety najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych. Jest to jednak typowa struktura jak w większości gmin w Polsce.

c) Wykształcenie zarejestrowanych osób bezrobotnych

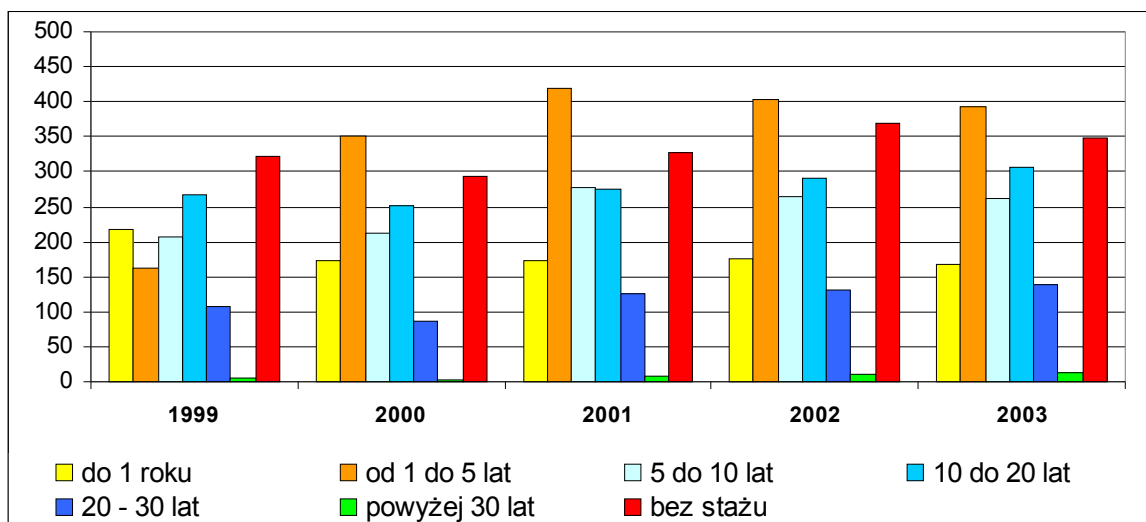
Wykres 2.19. Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Biorąc pod uwagę kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych, można zauważyć, że najliczniejszą grupę stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. Następną liczną grupę stanowią osoby z wykształceniem podstawowym oraz średnim ogólnokształcącym. Najmniej jest bezrobotnych z wykształceniem wyższym. Sytuacja taka świadczy o celowości zdobywania wykształcenia.

d) Staż pracy osób bezrobotnych

Wykres 2.20. Struktura bezrobotnych według stażu pracy

Analizując rynek bezrobotnych według kryterium stażu pracy, okazuje się, że najliczniejsza jest grupa osób, które zdołały przepracować od 1 do 5 lat. Liczna jest również grupa osób bez żadnego stażu oraz ze stażem do 1 roku, lecz akurat w tych dwu grupach widoczny jest od pewnego czasu spadek liczby bezrobotnych.

2.6.2. Warunki i jakość życia mieszkańców

Sytuacja mieszkaniowa

Najważniejsze dane dotyczące sytuacji mieszkaniowej w gminie zestawiono w Tabeli 2.8.

Tabela 2.8. Sytuacja mieszkaniowa w gminie

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zamiesz- kane stale ¹⁾	Przeznaczone do czasowego lub sezonowego zamieszkania (jako drugie mieszkania)		Wykorzys- tywane wyłącznie do prowadze- nia działalności gospod.	Niezamieszkane (wolne)		
			zamieszka- ne czasowo	Niezamie- szkane		przezna- czone do stałego zamie- szkania	przezna- czone do rozbiórki, opuszczone	o nieusta- lonym przezna- czeniu
OGÓŁEM	4 314	4 026	47	27	4	175	35	-
stanowiące własność:								
Osób fizycznych	4 066	3 791	44	26	4	167	34	-
Spółdzielni mieszk.	-	-	-	-	-	-	-	-
Gminy	124	121	1	-	-	2	-	-
Skarbu Państwa	52	47	1	1	-	3	-	-
Zakładów pracy	58	54	1	-	-	3	-	-
Innych podmiotów	14	13	-	-	-	-	1	-

Źródło: Podstawowe informacje o gminach Województwa Wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002) – Powiat Ostrowski, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003.

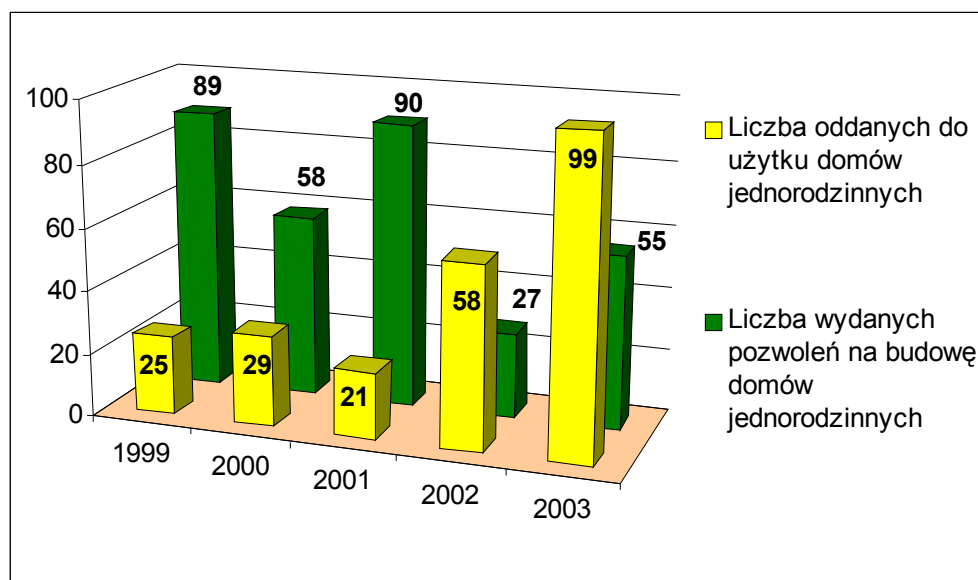
Z informacji podanych w tabeli wynika, że w strukturze własnościowej mieszkań zdecydowanie dominują mieszkania należące do osób fizycznych. Stanowią one 94% wszystkich budynków mieszkalnych. W gminie nie jest rozwinięte budownictwo spółdzielcze.

Z kolei własnością komunalną gminy w roku 2002 były 124 mieszkania, lecz zasób ten spada na skutek sprzedaży. Mieszkaniowy zasób gminy służy zaspakajaniu potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej na zasadach i w przypadkach określonych przez Radę Gminy Ostrów Wielkopolski, w uchwale w sprawie zasad gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy oraz kryteriów wyboru osób, z którymi umowy najmu powinny być zawierane w pierwszej kolejności. Przydział mieszkań komunalnych następuje na rzecz osób ujętych na obowiązującej w danym roku liście mieszkaniowej.

Z uwagi na brak nowego budownictwa komunalnego oraz minimalną w ciągu roku liczbę mieszkań przekazywanych przez dotychczasowych najemców do dyspozycji Urzędu, liczba dokonywanych przydziałów jest niska. Na wielkość zasobu mieszkaniowego istotny wpływ ma prowadzona sprzedaż komunalnych lokali mieszkalnych.

Liczba wydawanych pozwoleń na budowę domu jednorodzinnego na terenie gminy ulega znacznym wahaniom – oscyluje w granicach kilkudziesięciu budynków rocznie. W liczbie tej zawierają się budynki mieszkalne jednorodzinne o funkcji typowo mieszkalnej oraz budynki o funkcji mieszanej, zawierające przynajmniej jeden samodzielny lokal mieszkalny. Pozytywny wyjątek stanowiły lata 1999 oraz 2001, kiedy to wydano po ok. 90 pozwoleń. Wzrost liczby wydawanych pozwoleń w tych latach spowodowany był przede wszystkim dobrą koniunkturą na rynku budowlanym oraz możliwością wykorzystania dużej ulgi podatkowej.

Wykres 2.21. Liczba wydanych pozwoleń na budowę oraz oddanych domów

Wypożyczenie mieszkań w instalacje

W Tabeli 2.9. przedstawiono zbiorcze informacje, dotyczące wyposażenia mieszkań w instalacje.

Dane zaprezentowane w tabeli potwierdzają wcześniejsze obserwacje, dotyczące rozwoju poszczególnych sieci instalacyjnych. Ponad 96% mieszkańców w gminie ma dostęp do wodociągu, 88% do ustępu splukiwanego, a 89% do łazienki. Największym problemem jest niski odsetek gospodarstw korzystających z sieci kanalizacyjnej oraz sieci gazowej.

Tabela 2.9. Mieszkania zamieszkałe stale według wyposażenia w instalacje oraz ludność w tych mieszkaniach (stan w dniu 20 maja 2002 roku)

WYSZCZEGÓLNIENIE m - mieszkania l - ludność	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w					
		wodociąg			ustęp splukiwany		
		razem	z sieci	lokalny	z odprowadzeniem		
					do sieci	do urzędnika lokalnego	
OGÓŁEM	4 073	3 876	3 156	720	3 466	314	3 152
w tym zamieszkałe stale:							
mieszkania	4 026	3 840	3 127	713	3 437	313	3 124
ludność	17 576	17 003	13 950	3 053	15 489	1 339	14 150

Źródło: Podstawowe informacje o gminach Województwa Wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002) – Powiat Ostrowski, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003.

WYSZCZEGÓLNIENIE m - mieszkania l - ludność	Ogółem	W tym mieszkania wyposażone w:					
		łazienkę	ciepłą wodę bieżącą			gaz	
			razem	ogrzewaną		z sieci	z butli
			poza miesz- kaniem	w miesz- kaniu			
OGÓŁEM	4 073	3 502	3 108	33	3 075	125	3 540
w tym zamieszkane stale:							
mieszkania	4 026	3 475	3 087	33	3 054	125	3 509
ludność	17 576	15 728	14 059	145	13 914	591	15 725

Źródło: Podstawowe informacje o gminach Województwa Wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002) – Powiat Ostrowski, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003.

WYSZCZEGÓLNIENIE m - mieszkania p - powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	Ogółem		Centralne ogrzewanie			
			zbiorowe	indywidualne	Piece	Inne
OGÓŁEM	m	4 073	153	2 754	1 150	16
	p	394 523	9 157	306 309	78 034	1 023

Źródło: Podstawowe informacje o gminach Województwa Wielkopolskiego (według spisów powszechnych 2002) – Powiat Ostrowski, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Poznań 2003.

Zaopatrzenie w wodę

Odprowadzanie ścieków sanitarnych

Gazownictwo

Usuwanie odpadów

Informacje nt. niniejszych dziedzin życia zawarto w punkcie 2.4.2.

Komunikacja

Transport autobusowy

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski systematycznie rosnącą rolę odgrywa transport samochodowy. Mimo to PKS, jako placówka przewozów osobowo – transportowych traci swoją rolę i rangę. Komunikacja miejska obsługuje obszar miasta, a także większość miejscowości w gminie.

Transport kolejowy

Węzeł kolejowy Ostrów Wielkopolski położony jest na 4 kierunkach linii komunikacyjnych. W klasyfikacji Polskich Kolei Państwowych zaliczany jest do II klasy, co uzależnione jest od ilości połączeń i wielkości zatrudnienia. Węzeł kolejowy położony jest na linii komunikacyjnej: Warszawa, Poznań, Katowice, Wrocław i Leszno.

Obecnie węzeł Ostrów Wielkopolski posiada elektrotrakcję na liniach:

- Ostrów Wielkopolski – Krotoszyn (trakcja dwutorowa),
- Ostrów Wielkopolski – Poznań (trakcja dwutorowa),
- Ostrów Wielkopolski – Katowice (trakcja dwutorowa),
- Ostrów Wielkopolski – Łódź (trakcja dwutorowa),

- Ostrów Wielkopolski – Oleśnica (trakcja jednotorowa).

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski znajdują się następujące stacje towarowo – usługowe, na liniach:

- Ostrów Wielkopolski – Poznań – stacja Biniew,
- Ostrów Wielkopolski – Łódź – stacja Czekanów,
- Ostrów Wielkopolski – Krotoszyn – stacja Łąkociny i Daniszyn.

Węzeł kolejowy Ostrów Wielkopolski, położony na liniach komunikacyjnych południowej Wielkopolski, jest dużą stacją tranzytowo – towarową. Największą część kolejowych przewozów pasażerskich stanowią przewozy związane z dojazdami do pracy oraz młodzieży do szkół w Ostrowie Wielkopolskim.

Oświata

a) Przedszkola

W gminie Ostrów Wielkopolski funkcjonuje dziesięć przedszkoli samorządowych: w Topoli Małej, we Wtórku, w Wysocku Wielkim, w Lewkowie, w Daniszynie, w Czekanowie, w Gorzycach Wielkich, w Sobótce, w Lamkach i w Borowcu. Mimo, że łącznie jest w nich 585 miejsc, na początku roku szkolnego 2003/2004 do przedszkoli uczęszczało 487 dzieci.

Syntetyczną informację na temat przedszkoli zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 2.10. Podstawowe dane o przedszkolach (rok szkolny 2003/2004)

Liczba miejsc	585
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli (średnia w danym roku)	487
w tym liczba dzieci w wieku lat 6	182
Liczba oddziałów dla dzieci	25
Liczba etatów przeliczeniowych dydaktycznych	40,37
Liczba etatów przeliczeniowych pracowników administracji i obsługi	32,32
Wydatki z budżetu przedszkoli ogółem	2.127.925 zł
Średnia liczba dzieci w przedszkolu na 1 nauczyciela (1 etat przeliczeniowy)	12,2
Utrzymanie 1 -go przedszkolaka (w stos. do całości wyd. budżetu przedszkola)	4.469 zł

b) Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

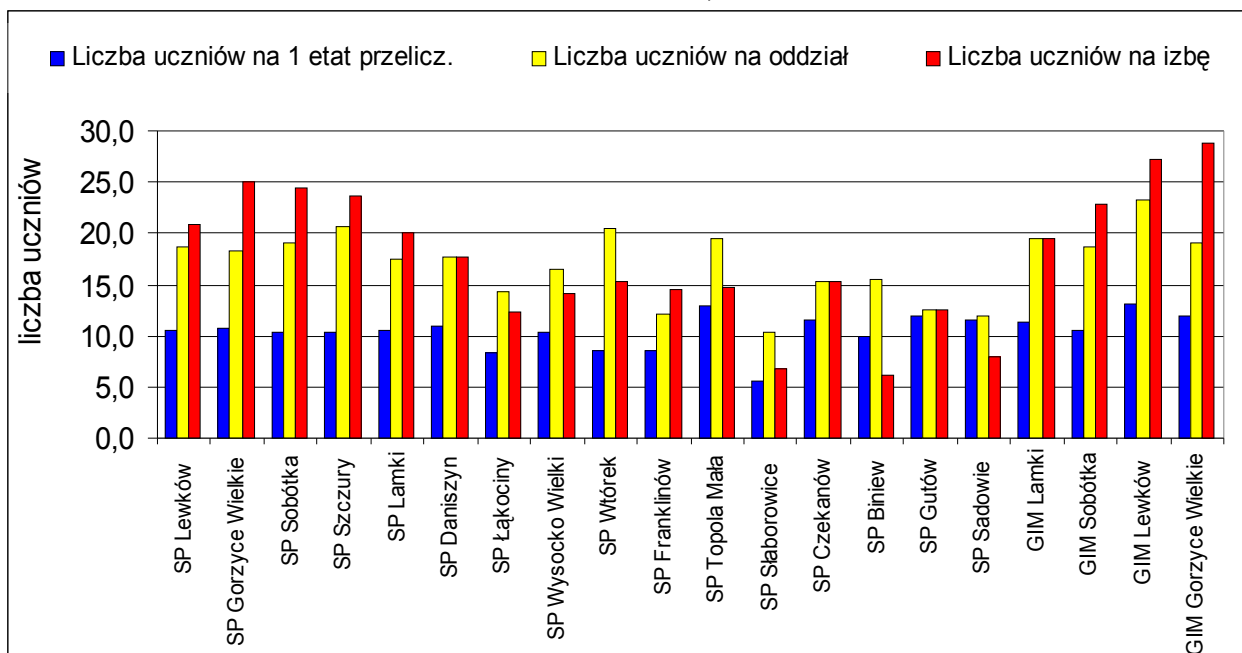
Na terenie gminy działa 16 szkół podstawowych (w tym 4 małe szkoły filialne) oraz 4 gimnazja. Podstawowe informacje na temat szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, którego prowadzenie jest zadaniem gminy, przedstawiono w tabeli.

Tabela 2.11. Podstawowe dane o szkołach podstawowych i gimnazjalnych (rok szkolny 2003/2004)

Szkoły	SP Le wk ów	SP Go r z y c e W i e l k i e	SP So b ó t k a	SP S z c z u r y	SP L a m k i	SP D a n i s z y n	SP Ł ą k o c i n y	SP W y s o c o W i e l k i e	SP W t ó r e k	SP F r a n k l i n ó w	SP T o p o l a M a ł a	SP S l a b o r o w i c e	SP C z e k a n ó w	SP B i n i e w	SP G u t ó w	SP S a d o w i e	Gi m. L a m k i	Gi m. S o b ó t k a	Gi m. L e w k ó w	Gi m. G o r z y c e W i e l k i e
Liczba uczniów ogółem, stan w dniu 01.09.03 r.	187	200	171	165	140	160	86	99	123	73	117	41	46	31	25	24	176	206	163	115
Liczba dzieci w oddziałach „0”, stan w dniu 01.09.03 r.	-	-	-	17	-	-	9	-	-	8	-	9	-	4	8	6	-	-	-	-
Liczba zmian	1,1	1,1	1,0	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,2	1,3	1,2	1,1
Liczba nauczycieli na etatach przeliczeniowych (wraz z nauczycielami w oddz. „0”)	17,60	18,50	16,54	15,82	13,33	14,66	10,33	9,61	14,26	8,55	9,00	7,33	4,00	3,10	2,10	2,10	15,50	19,39	12,34	9,72
Liczba oddziałów	10	11	9	8	8	9	6	6	6	6	6	4	3	2	2	2	9	11	7	6
Liczba pomieszczeń do nauczania	9	8	7	7	7	9	7	7	8	5	8	6	3	5	2	3	9	9	6	4
Pracownie przedmiotowe	1	1	-	1	1	1	1	1	1	-	-	1	-	1	-	-	1	1	1	1
Stołówka	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sala gimnastyczna	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-
Biblioteka	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liczba książek w bibliotece	6.549	6.249	6.450	3.499	3.827	2.846	582	2.543	2.127	2.219	2.375	1.185	924	1.215	625	380	-	-	-	-
Budżet szkoły: wydatki ogółem (wraz z oddziałami „0”)	950.182	842.721	768.314	735.579	686.122	664.252	451.010	600.055	618.262	375.237	485.212	346.536	223.782	151.190	108.137	144.225	568.249	603.062	475.481	486.216
Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy	10,6	10,8	10,3	10,4	10,5	10,9	8,3	10,3	8,6	8,5	13,0	5,6	11,5	10,0	11,9	11,4	11,4	10,6	13,2	11,8
Liczba uczniów na oddział	18,7	18,2	19,0	20,6	17,5	17,8	14,3	16,5	20,5	12,2	19,5	10,3	15,3	15,5	12,5	12,0	19,6	18,7	23,3	19,2
Liczba uczniów na izbę	20,8	25,0	24,4	23,6	20,0	17,8	12,3	14,1	15,4	14,6	14,6	6,8	15,3	6,2	12,5	8,0	19,6	22,9	27,2	28,8
Koszt utrzymania 1 ucznia (zł)	5.081	4.213	4.493	4.458	4.900	4.151	5.244	6.061	5.026	5.140	4.147	8.452	4.864	4.877	4.325	6.009	3.228	2.927	2.917	4.228

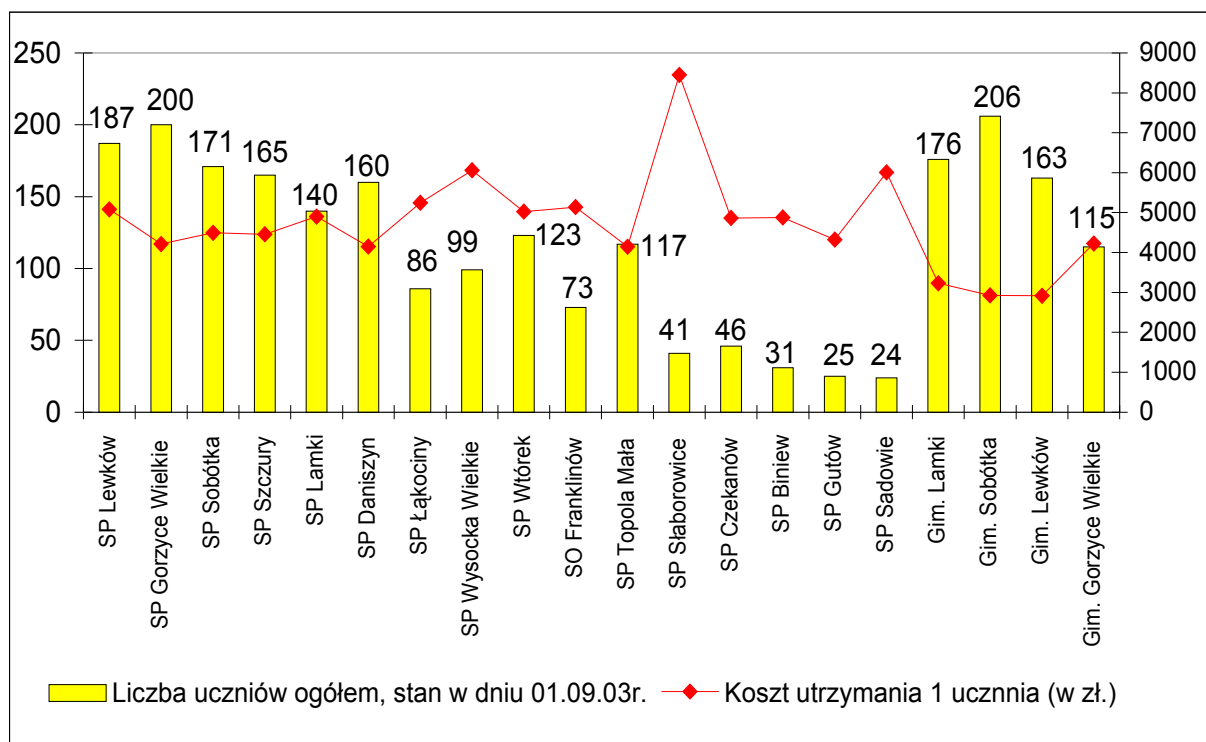
Liczba uczniów na 1 nauczyciela, na 1 oddział oraz na 1 izbę szkolną są korzystne z punktu widzenia warunków nauczania. W ujęciu graficznym dane te zostały przedstawione poniżej.

Wykres 2.22. Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy, 1 oddział i 1 izbę szkolną (rok szkolny 2003/2004)

Liczba uczniów w danej szkole przesądza o kosztach jej funkcjonowania, przeliczonych na 1 ucznia, co obrazuje kolejny wykres.

Wykres 2.23. Wielkość szkoły a koszt utrzymania 1 ucznia (rok szkolny 2003/2004)

Z powyższych danych wynika, że zdecydowanie najwyższe koszty utrzymania ucznia występują w najmniejszych szkołach. Dążąc do zwiększenia efektywności zarządzania usługami oświatowymi oraz do zapewnienia jak najlepszych warunków nauczania, Rada Gminy w najbliższych latach będzie musiała podjąć decyzję odnośnie dalszego funkcjonowania tych placówek. Odpowiednie analizy urodzeń dzieci w poszczególnych miejscowościach, wraz z prognozą zapotrzebowania na oddziały szkolne w przyszłości powinny być podstawą podjęcia decyzji w tej kwestii, gdyż budżet gminy w całym analizowanym okresie był nadmiernie obciążony wydatkami na oświatę

Kultura

Gminny Ośrodek Kultury w Ostrowie Wielkopolskim z siedzibą w Wysocku Wielkim działa w zakresie zaspokajania potrzeb i aspiracji kulturalnych, dba o rozwój i podnoszenie poziomu życia kulturalnego mieszkańców miasta i gminy. GOK współdziała ściśle ze szkołami w zakresie organizacji imprez szkolnych i okolicznościowych. Organizowane są wystawy plastyczne, filatelistyczne, turnieje wiedzy i imprezy sportowo-rekreacyjne, np. rajdy rowerowe, turnieje piłki nożnej halowej i piłki siatkowej.

Przy Gminnym Ośrodku Kultury liczne zespoły i koła zainteresowań (teatralne, wokalne, taneczne, instrumentalne, plastyczne). Istnieją 3 zespoły tańca nowoczesnego oraz 2 zespoły tańca ludowego. Ponadto pod kierownictwem Pana Stanisława Furmanka funkcjonuje chór „Radość” i kapela „Furmany”.

Działalność GOK prowadzona jest w oparciu o kalendarz imprez zatwierdzony przez Społeczną Radę Programową działającą przy GOK.

W okresie od stycznia do października w różnych formach organizowanych przez GOK wzięło udział 1.246 osób – dzieci z przedszkoli oddziałów „0”, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Gminny Ośrodek Kultury był współorganizatorem uroczystości gminnych z okazji:

- Dni Seniora – teren gminy,
- XVII Wojewódzki Konkurs Recytatorski - eliminacje gminne
- Warsztaty Folklorystyczne w Chojniku – dla zespołu ludowego „Gorzycanie” i „Łakocianie,
- Gminny Dzień Kobiet,
- Konkurs Plastyczny „Zapobiegajmy Pożarom” – eliminacje gminne,
- Gminne Eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego,
- Plener Plastyczny w Kobyłej Górze,
- XV Przegląd Małych Form Scenicznych,
- Konkurs na temat: „Niepełnosprawni w Unii Europejskiej” oraz konkurs plastyczny,
- XII Przegląd Amatorskiej Twórczości Artystycznej gminy Ostrów Wielkopolski,
- Konkurs Fotograficzny z okazji 30- lecia gminy Ostrów Wielkopolski,
- Dożynki Gminne w Lewkowie,
- IV Przegląd Pieśni Patriotycznych,
- VII Gminny Przegląd Twórczości o Tematyce Bożonarodzeniowej”.

Oprócz wyżej wymienionych imprez, Gminny Ośrodek Kultury zapewniał nagłośnienie na Sesjach Rady Gminy, uroczystościach OSP, imprezach szkół podstawowych i gimnazjalnych. W ramach promocji gminy Ostrów Wielkopolski, GOK wydał pocztówki z widokami kościołów, pałaców i zabytków oraz pejzaży miejscowości, które obchodziły 600 – lecie (Biniew, Łakociny, Daniszyn, Lewków, Górzno, Gutów, Szczury). Ponadto GOK prezentował

swój dorobek artystyczny na targach w Przygodzicach, gdzie za wystrój pawilonu gmina uzyskała I miejsce.

Sport

Na terenie gminy Ostrów Wielkopolski działają 22 ludowe zespoły sportowe. Ponadto istnieją 22 boiska sportowe - łącznie z obiektami przyszkolnymi w następujących miejscowościach: Gorzyce Wielkie, Łakociny, Daniszyn, Cegły, Wysocko Wielkie, Czekanów, Szczury, Biniew, Borowiec, Topola Mała, Lamki, Słaborowice, Franklinów, Wtórek, Sadowie, Górzno, Chruszczyny, Lewków, Mazury, Świeligów.

Prawdziwym fenomenem jest Terenowy Klub Olimpijczyka w Wysocku Wielkim. W tej niewielkiej podostrowskiej miejscowości udało się stworzyć centrum prawdziwego olimpizmu. Zrobiono to bez wielkich pieniędzy, które rządzą współczesnym sportem. W Wysocku opiera się wszystko na ludziach, ich zaangażowaniu, życzliwości i pasji. Klub istnieje od 01.12.1975 r. i już od pierwszych dni swojego istnienia aktywnie włączył się w organizację imprez sportowych. Urządza także konkursy o tematyce sportowej.

W gminie Ostrów Wielkopolski często organizowane są imprezy sportowe:

- gminne biegi lekkoatletyczne - celem imprezy jest popularyzacja jako formy aktywnego wypoczynku w środowisku wiejskim,
- Grand Prix Powiatu Ostrowskiego w tenisie stołowym – celem imprezy jest popularyzacja tenisa stołowego w środowisku wiejskim, oraz umożliwienie aktywnego wypoczynku mieszkańcom,
- gminne rozgrywki ligi halowej w piłce nożnej,
- sezonowe spartakiady,
- Ogólnopolski Memoriał Bożeny Kurek w tenisie stołowym,
- gminne biegi crossowe – celem imprezy jest popularyzacja biegów przełajowych wśród dzieci i młodzieży.

Biblioteka

W Gorzycach Wielkich ma swoją siedzibę Gminna Biblioteka Publiczna. Filie biblioteki znajdują się w: Lewkowie, Sobótce, Wysocku Wielkim, Daniszynie, Lamkach, Wtótku, Franklinowie, Topoli Małej oraz w Biniewie.

Tabela 2.12. Podstawowe dane o bibliotece

Biblioteka Publiczna	1999	2000	2001	2002	2003
Liczba pracowników	9	10	11	11	10
Liczba pozyskanych woluminów w danym roku	3.970	4.003	3.564	2.495	3.636
Liczba wypożyczeń w danym roku	106.433	105.474	107.547	117.687	119.642
Zakupy książek w zł	53.087	66.388	57.924	45.855	51.354

Z powyższych danych wynika, że w gminie poziom czytelnictwa jest zmienny, choć pozytywny jest fakt, iż liczba wypożyczeń systematycznie wzrasta.

Oprócz głównej działalności, jaką jest gromadzenie, opracowanie, informowanie i udostępnianie zbiorów. Biblioteka realizuje jeszcze wiele innych działań, takich jak np.:

- konkursy literackie,
- lekcje biblioteczne,
- wystawy tematyczne,
- kiermasze książek,
- spotkania autorskie,
- prelekcje i odczyty,
- spotkania z okazji Dnia Kobiet z czytelniczkami seniorkami,
- Dzień Bibliotekarza – spotkanie z władzami samorządowymi,
- Dzień Dziecka – spotkanie z najlepszymi czytelnikami.

Służba zdrowia

Na terenie gminy działają trzy niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej: w Daniszynie, Lewkowie oraz Sobótce, służące usługami w zakresie lekarza rodzinnego oraz NZOZ we Wtórku, świadczący usługi z zakresu stomatologii.

Usługi specjalistyczne mieszkańcom gminy zapewniają placówki niepubliczne zlokalizowane w mieście Ostrów Wielkopolski oraz szpital wraz z przychodniami specjalistycznymi, prowadzony przez samorząd powiatowy.

2.6.3. Grupy społeczne wymagające wsparcia

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest określana jako „instytucja polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia”. Zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej, ośrodki pomocy społecznej zatrudniają pracowników socjalnych jako realizatorów pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim obejmuje swoim działaniem teren gminy Ostrów Wielkopolski. Zadania, które wykonuje dzielą się na własne i zlecone z zakresu administracji rządowej. W ośrodku zatrudnionych jest 12 pracowników, w tym 5 specjalistów pracy socjalnej (w tym 2 magistrów pedagogów), 3 pracowników socjalnych (specjalność I stopnia), 2 pracowników socjalnych (średnie wykształcenie + studium), 1 osoba administracyjna, 1 opiekunka domowa na etacie (pozostałe osoby, które sprawują opiekę u chorych w domu, zatrudnione są na umowę – zlecenie). Cele, funkcje i zasoby pomocy społecznej, a także personel zorientowane są na zaspokojenie potrzeb jednostek i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Osobą uprawnioną do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego jest pracownik socjalny. Zebrane podczas wywiadu informacje i dokumenty mają wpływ na wnioskowane udzielenie pomocy w zależności od indywidualnej sprawy. Zdobywanie pełnej i wiarygodnej informacji o świadczeniobiorcach jest podstawowym warunkiem i punktem wyjścia efektywnego działania Ośrodka Pomocy. Od wiarygodnej informacji zależy, czy świadczenia będą docierały do wszystkich osób i rodzin, które faktycznie tego wymagają.

Zestawienie środowisk objętych pomocą według powodów zawiera poniższa tabela.

Tabela 2.13. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów) w 1999 i 2003 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	1999	2003
Niepełnosprawność	128	181
Długotrwała choroba	53	35
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	231	316
Przemoc w rodzinie	-	3
Alkoholizm	12	21
Bezrobocie	429	635
Potrzeby ochrony macierzyństwa	86	60
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	-
Bezdomność	1	3

Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w latach 1999-2003 wzrosła. Kłopoty na rynku pracy, niskie kwalifikacje, a także miejsce zamieszkania (najczęściej małe wsie) są przyczynami, z powodu których osoby i rodziny od dłuższego czasu pozostają klientami pomocy społecznej.

Bezpośrednim następstwem bezrobocia jest pogarszająca się sytuacja finansowa i materialna rodzin. Ma to miejsce w tych rodzinach, w których sytuacja ekonomiczna już wcześniej była niekorzystna. Zubożenie materialne powoduje na poziomie rodziny takie negatywne skutki, jak dezintegrację rodzin, zwiększa ryzyko zaistnienia patologii życia rodzinnego, brak wiary we własne siły, obniża samoocenę i wyzwała tzw. syndrom „wyuczonej bezradności”.

Informacja na temat udzielonych świadczeń w ramach zadań własnych gminy została zamieszczona w poniższej tabeli.

Tabela 2.14. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań własnych gminy w 2003 roku

L.p.	Rodzaj świadczenia	L. odbiorców	Koszty
1.	Schronienie	4	1.286
2.	Posiłki w szkole	418	111.213
3.	Usługi opiekuńcze	7	31.588
4.	Zasiłki celowe i w naturze	2.127	223.714
	Razem	2.556	367.801

Z uwagi naubożenie rodzin, na skutek między innymi wzrostu kosztów utrzymania, środki finansowe na pomoc społeczną mogły być przeznaczane tylko na potrzeby pierwszego rzędu. Najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba. Najwięcej udzielono pomocy w postaci zasiłków pieniężnych.

Dane dotyczące udzielonych świadczeń w ramach zadań zleconych gminie, zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 2.15. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminie w 2003 roku

L.p.	Rodzaj świadczenia	L. odbiorców	Koszty
1.	Zasiłki stałe	42	177.232
2.	Zasiłki stałe wyrównawcze	29	98.917
3.	Zasiłki okresowe gwarantowane	11	41.654
4.	Zasiłki okresowe	86	23.597
5.	Renta socjalna	122	433.036
6.	Zasiłki z tytułu ochrony macierzyństwa	60	85.005
7.	Zasiłek rodzinny	10	5.141
8.	Zasiłek pielęgnacyjny	18	23.370
9.	Składki społeczne	53	68.781
10.	Składki zdrowotne	145	41.225
	Razem	576	997.958

Z powyższego zestawienia wynika, że zdecydowana większość funduszy w ramach zadań zleconych została przeznaczona na renty socjalne. Na drugim miejscu znalazły się zasiłki stałe.

Skuteczna realizacja zadań GOPS nie jest możliwa bez współdziałania z władzami samorządowymi, sądami, ZUS-em, KRUS-em, służbą zdrowia. Współpraca ta pozwala na zintegrowanie działań pomocowych w społeczności lokalnej i przyczynia się do uzyskania skutecznych rozwiązań problemów społecznych. Efektywność działań pomocy społecznej zależy z jednej strony od czynników obiektywnych, takich jak ogólna sytuacja społeczno-gospodarcza kraju, ilość środków przeznaczanych na pomoc społeczną, a z drugiej strony od samych pracowników socjalnych, tj. od ich kwalifikacji, motywów wyboru wykonywanego zawodu, zaangażowania i znajomości środowiska lokalnego.

Obecnie pojawia się zapotrzebowanie na rozwijanie sfery usługowej pomocy społecznej, w tym poradnictwo specjalistyczne, czy praca socjalna, mające na celu poprawę funkcjonowania indywidualnego i społecznego jednostek i rodzin.

Organizacje pozarządowe

Na terenie gminy działa kilka organizacji pozarządowych, które prowadzą działania skierowane na obszary problemowe, odczuwalne w środowisku mieszkańców. Celem funkcjonowania tych inicjatyw obywatelskich jest zaspokojenie specyficznych potrzeb mieszkańców bądź podejmowanie problemów o małym zasięgu, które z tego powodu umykają uwadze i możliwościom realizacyjnym administracji publicznej. Organizacje pozarządowe opierają się w znacznej mierze na nieodpłatnej, wolontarystycznej pracy członków, są rzecznikiem interesów różnych grup społecznych, niosą pomoc potrzebującym, udzielają rady i wsparcia. W gminie Ostrów Wielkopolski działa:

- 6 Kół Łowieckich,
- 25 Kół Gospodyń Wiejskich,
- 18 Kółek Rolniczych,
- 22 Ludowe Zespoły Sportowe,
- 14 Uczniowskich Klubów Sportowych,
- Aeroklub Ostrowski w Michałkowie,
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Oświaty, Kultury Fizycznej i Sportu w Gorzycach Wielkich,
- Terenowy Klub Olimpijczyka w Wysocku Wielkim.

Bezpieczeństwo na terenie gminy

Teren gminy Ostrów Wielkopolski podlega pod Komisariat Policji w Raszkowie. Służba w Komisariacie pełniona jest w systemie trzyzmianowym, na pierwszej i drugiej zmianie obchód rejonów służbowych przez dzielnicowych lub patrol policjantów, na trzeciej zmianie patrol. W miarę możliwości finansowych samorząd gminny wspomaga finansowo Komisariat i pokrywa wydatki związane z zakupem paliwa do samochodów policyjnych.

Podstawowe dane na temat przestępczości w gminie w ciągu ostatnich 5 lat przedstawiono w tabeli.

Tabela 2.16. Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń w podziale na kategorie

Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003
Kradzieże	17	24	39	47	45
Kradzieże z włamaniem	23	33	43	65	35
Przestępstwa przeciwko życiu	12	9	10	10	13
Znęcanie się nad rodziną	2	1	6	5	8
Uchylanie się od płacenia alimentów	6	5	17	17	17
Wykroczenia przeciwko ładu i porządkowi	12	11	13	7	4
Wykroczenia drogowe	64	93	45	24	30
Podejmowane interwencje domowe	589	614	656	682	907

Wychodząc z założenia, że na ograniczenie przestępczości mają wpływ nie tylko działania policyjne, uznano za niezbędne, a wręcz konieczne, uspołecznienie działań Policji i włączenie w system przedsięwzięć profilaktycznych wszystkich instytucji i agend, mających wpływ na poziom bezpieczeństwa społecznego. Dla społeczeństwa będzie to oznaczać efektywne zapobieganie przestępczości, mniej obaw przed staniem się ofiarą przestępczości oraz większą odpowiedzialność ze strony Policji. Zatem, gdy Policja i społeczeństwo staną się stałymi partnerami w trosce o bezpieczeństwo publiczne, obu stronom przyniesie to zasadnicze i wymierne korzyści.

W 2003 r. Komisariat Policji w Raszkowie jako cele do realizacji przyjął:

- ograniczenie liczby i wzrost wykrywalności przestępstw,
- poprawę bezpieczeństwa na drogach,
- zacieśnienie współpracy ze społeczeństwem oraz pracę nad dobrym wizerunkiem Komisariatu.

W zakresie ograniczania przestępstw i wzrostu wykrywalności osiągnięto bardzo dobre rezultaty w porównaniu do roku 2002. W roku 2002 stwierdzono 410 przestępstw, z czego wykryto 274, osiągając wykrywalność na poziomie 66,8%, a w 2003 r. stwierdzono 272 przestępstwa, z czego wykryto 183, osiągając wykrywalność na poziomie 67,3%. W zakresie liczby przestępstw stwierdzonych osiągnięto dynamikę 66,3%, a w zakresie wykrywalności przestępstw ogólnych poprawiono ten wskaźnik o 1,4%. Cel 1 należy uznać za zrealizowany. W zakresie bezpieczeństwa na drogach w 2003 r. zanotowano wyraźny spadek liczby wypadków drogowych z 44 w 2002 r. do 14 w 2003 r. Zanotowano jednak wzrost liczby kolizji drogowych ze 185 do 203. W 2003 r. wypadkach drogowych śmierć poniosło 8 osób, natomiast rannych zostało 98 osób. Nastąpił także spadek ujawnialności nietrzeźwych kierujących

pojazdami z 73 w 2002 r. do 52 w 2003 r. W zakresie bezpieczeństwa na drogach pod kątem zdarzeń drogowych sytuacja powinna ulec poprawie.

Jeśli chodzi o zacieśnianie współpracy ze społeczeństwem oraz pracę nad dobrym wizerunkiem Komisariatu wśród lokalnej społeczności, cel ten był realizowany poprzez funkcjonowanie „Lokali przyjęć dzielnicowych”, udział komendanta Komisariatu, kierownika Posterunku oraz dzielnicowych w spotkaniach wiejskich i szkołach, udział w ważniejszych wydarzeniach lokalnej społeczności, udział w obradach samorządu, współpracę ze szkołami i innymi organizacjami (Ośrodki Pomocy Społecznej, Ochotnicza Straż Pożarna), zwracanie uwagi na wygląd zewnętrzny i kulturę osobistą policjantów, natychmiastowe podejmowanie działań na zgłoszenia obywateli i właściwą obsługę zaistniałych zdarzeń.

2.6.4. Identyfikacja problemów

Do najważniejszych problemów społecznych gminy można zaliczyć:

- Stosunkowo wysoką stopę bezrobocia
- Zbyt rozbudowany system szkolnictwa podstawowego
- Nie rozdzielone gimnazja ze szkołami podstawowymi
- Małą liczbę uczniów w poszczególnych szkołach podstawowych, wysokie koszty utrzymania szkolnictwa
- Niedostateczną bazę dydaktyczno-wychowawczą przy szkołach, braki pomocy dydaktycznych
- Brak sal gimnastycznych przy szkołach podstawowych i gimnazjach
- Niedostateczną liczbę boisk sportowych przy szkołach i boisk ogólnodostępnych na wsiach
- Wzrastającą liczbę środowisk, objętych pomocą GOPS
- Brak środków na prowadzenie dodatkowych działań w zakresie pomocy społecznej
- Brak lokali socjalnych
- Braki w wyposażeniu Policji i Straży Pożarnych
- Wzrost zagrożeń wynikających ze wzrostu wandalizmu

3. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE

3.1. Lista zadań, poprawiających sytuację społeczno-gospodarczą gminy Ostrów Wlkp.

Lista zadań została sporządzona na podstawie listy projektów strategicznych, uzgodnionych podczas prac nad *Strategią Rozwoju Gminy Ostrów Wielkopolski na lata 2004-2013*.

3.1.1. Zmiany w strukturze gospodarczej obszaru, w tym zasady kształtowania rolnej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Do zmiany struktury gospodarczej gminy przyczynią się następujące działania (numeracja zadań zgodna z dokumentem *Strategii Rozwoju Gminy Ostrów Wielkopolski na lata 2004-2013*; szczegółowe opisy projektów zawarte są w dokumencie *Strategii*):

- 1.4.1. Zagospodarowanie gruntów słabych klas
- 1.4.2. Wielofunkcyjny rozwój wsi

3.1.2. Zmiany w sposobie użytkowania terenu

Utrzymaniu przyrodniczo-krajobrazowych walorów gminy sprzyjać będzie:

- 1.1.3. Melioracje
- 1.3.1. Rekultywacja wysypiska odpadów komunalnych i mogielnika
- 1.4.1. Zagospodarowanie gruntów słabych klas

3.1.3. Rozwój systemu komunikacji i infrastruktury

Rozwojowi systemu komunikacji i infrastruktury będzie sprzyjać realizacja następujących zadań:

- 1.1.1. Budowa sieci kanalizacyjnej
- 1.1.2. Modernizacje sieci wodociągowej i SUW-ów
- 1.2.1. Budowa i remonty dróg
- 1.2.2. Budowa chodników i ścieżek rowerowych
- 1.2.3. Budowa i modernizacja oświetlenia

3.1.4. Poprawa stanu środowiska naturalnego

Dążąc do poprawy stanu środowiska naturalnego należy podjąć następujące działania proekologiczne:

- 1.1.1. Budowa sieci kanalizacyjnej
- 1.1.2. Modernizacje sieci wodociągowej i SUW-ów
- 1.3.1. Rekultywacja wysypiska odpadów komunalnych i mogielnika

3.1.5. Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców

Poprawie warunków życia mieszkańców sprzyjać będzie:

- 2.1.2. Organizacja pracowni komputerowych w szkołach
- 2.1.3. Rozbudowa obiektów szkolnych i budowa sal gimnastycznych przy szkołach
- 2.1.4. Budowa boisk sportowych przy szkołach i ogólnodostępnych na wsiach
- 2.2.1. Remonty i aktywizacja działalności świetlic wiejskich
- 2.2.2. Poprawa wyposażenia i rozszerzenie oferty instytucji kultury
- 2.2.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego
- 2.3.1. Zapewnienie lokali socjalnych
- 2.4.1. Wsparcie wyposażenia Komisariatu Policji w Raszkowie oraz OSP
- 2.4.2. Budowa oznakowanych przejść dla pieszych i bezpiecznych dróg do szkoły
- 2.4.3. Program „Bezpieczna Gmina”

3.1.6. Rozwój zasobów ludzkich

Istotnymi zadaniami z zakresu przeciwdziałania bezrobociu powinny być:

- pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości
- zmiana form pomocy społecznej
- szkolenia dla osób bezrobotnych
- prowadzenie robót publicznych przez gminę
- dokształcanie rolników z wykorzystaniem infrastruktury szkolnej.

Rozwojowi zasobów ludzkich w długim horyzoncie czasowym sprzyjać będą:

- poprawa kultury fizycznej dzieci i młodzieży poprzez budowę sal gimnastycznych, hal sportowych przy szkołach oraz stadionów wiejskich
- podniesienie jakości kształcenia poprzez wyposażenie pracowni przedmiotowych w szkołach w niezbędne pomoce dydaktyczne oraz rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych.

3.2. Lista zadań do realizacji według hierarchii ważności

Do Planu Rozwoju Lokalnego wyselekcjonowano wybrane projekty inwestycyjne ze *Strategii Rozwoju Gminy*. Wybór priorytetów nastąpił w oparciu przede wszystkim o zidentyfikowane najpilniejsze potrzeby gminy i jej mieszkańców oraz o możliwości finansowe gminy.

Zadania ujęte w Planie Rozwoju Lokalnego można podzielić na 3 grupy, zgodnie z przyjętymi priorytetami (celami strategicznymi) gminy:

1. PRIORYTET I: Infrastruktura ochrony środowiska, w tym:

- Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Lewków, Osada Michałów
- Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Czekanów
- Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Lamki, Zacharzew
- Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gorzyce Wielkie, Radziwiłłów -
Etap IX,X,XI,XII
- Wykup akcji WODKAN

2. PRIORYTET II: Rozbudowa i modernizacja obiektów edukacyjnych, sportowych oraz kulturalnych, w tym:

- Budowa Gimnazjum w Sobótce
- Dokończenie budowy Gimnazjum w Gorzycach Wielkich
- Budowa sali gimnastycznej w Lewkowie
- Budowa sali wiejskiej w Lewkowie oraz zagospodarowanie Placu Floriana
- Sala w Gorzycach - rozbudowa pionu kuchennego i zaplecza socjalnego oraz zagospodarowanie boiska
- Rozbudowa strażnicy o salę wiejską w Lamkach

3. PRIORYTET III: Modernizacja infrastruktury drogowej, w tym:

- Budowa drogi - ul. Polna w Wysocku Wielkim wraz z odwodnieniem
- Budowa ulic o nawierzchni ulepszonej ul. Spokojna i Zacisze w Gorzycach Wielkich
- Wykonanie nawierzchni asfaltowej drogi gminnej Sobótka - Sobótka Nowa Wieś
- Budowa dróg o nawierzchni ulepszonej.
- Budowa kanalizacji deszczowej Zacharzew, ul. Krotoszyńska
- Budowa kanalizacji deszczowej - Lamki, droga krajowa nr 36
- Wykonanie odwodnienia ulic i dróg gminnych na długości 1,0 km
- Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej nr 11
- Budowa linii oświetleniowej przy drodze krajowej nr 25

4. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

4.1. Planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w okresie 2005-2010

W latach 2005 – 2010 w gminie Ostrów Wielkopolski zaplanowano realizację następujących projektów i zadań inwestycyjnych:

1. *Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Lewków, Osada Michałów*
2. *Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Czekanów*
3. *Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Lamki, Zacharzew*
4. *Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gorzyce Wielkie, Radziwiłłów - Etap IX,X,XI,XII*
5. *Wykup akcji WODKAN*
6. *Budowa Gimnazjum w Sobótce*
7. *Dokończenie budowy Gimnazjum w Gorzycach Wielkich*
8. *Budowa sali gimnastycznej w Lewkowie*
9. *Budowa sali wiejskiej w Lewkowie oraz zagospodarowanie Placu Floriana*
10. *Sala w Gorzycach - rozbudowa pionu kuchennego i zaplecza socjalnego oraz zagospodarowanie boiska*
11. *Rozbudowa strażnicy o salę wiejską w Lamkach*
12. *Budowa drogi - ul. Polna w Wysocku Wielkim wraz z odwodnieniem*
13. *Budowa ulic o nawierzchni ulepszonej ul. Spokojna i Zacisze w Gorzycach Wielkich*
14. *Wykonanie nawierzchni asfaltowej drogi gminnej Sobótka - Sobótka Nowa Wieś*
15. *Budowa dróg o nawierzchni ulepszonej.*
16. *Budowa kanalizacji deszczowej Zacharzew, ul. Krotoszyńska*
17. *Budowa kanalizacji deszczowej i chodników - Lamki, droga krajowa nr 36*
18. *Wykonanie odwodnienia ulic i dróg gminnych na długości 1,0 km*
19. *Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej nr 11*
20. *Budowa linii oświetleniowej przy drodze krajowej nr 25*
21. *Inwestycje drobne w latach 2005-2010*
22. *Budowa sali gimnastycznej wraz z kompleksem sportowym przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Gorzycach Wielkich*
23. *Rozbudowa i modernizacja sali wiejskiej w Czekanowie*
24. *Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze Łąkociny – Daniszyn*
25. *Kontynuacja budowy terenów rekreacyjno – sportowych oraz modernizacja świetlicy wiejskiej we wsi Wtórek*

Opis poszczególnych zadań w układzie: nazwa planowanego działania, określenie kryteriów kolejności realizacji, zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego, etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji, oczekiwane rezultaty, instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu, nakłady do poniesienia, przedstawiono w poniższych zestawieniach.

Zadanie 1

Nazwa planowanego działania

Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Lewków, Osada Michałów

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005–2006. Zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy - *infrastruktura ochrony środowiska*. Jest to najwyższej sklasyfikowane zadanie wg potrzeb gminy.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

- 2005 Kanał sanitarny grawitacyjny – 6.553 mb
Rurociąg tłoczny – 2.447 mb,
Przykanaliki – 1.938 mb/205 szt. - przepompownie - 6 szt.
- 2006 Kanał sanitarny grawitacyjny – 4.003 mb
Rurociąg tłoczny - 806 mb
Przykanaliki - 168 mb/14 szt. - przepompownie - 2 szt.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy Ostrów Wielkopolski oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.1. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 1

	Wyszczególnienie	2005	2006	SUMA
1.	Środki własne	600 000	350 000	950 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF	1 800 000	950 000	2 750 000
	RAZEM	2 400 000	1 300 000	3 700 000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 2 lat objętych Planem (lata 2005-2006). Założono, iż 25% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu Gminy (w zależności od możliwości finansowych – ze środków własnych lub pożyczki z WFOŚiGW), a pozostała część – 75% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1. ZPORR – Rozwój obszarów wiejskich - Budowa lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 13,8 km
- Liczba wybudowanych przepompowni ścieków - 8

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej- 219
- Liczba osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej – 850
- Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy - 46,1 km (na dzień 15.11.2004)

Wskaźniki oddziaływania:

- Ilość ścieków odprowadzonych i oczyszczonych - 31 m³/doła
- Cena gruntów inwestycyjnych, które stały się lepiej dostępne (w okresie 2 lat) – 20 tys. PLN/ha
- Liczba nowych przedsiębiorstw (w okresie 2 lat) – 1
- Liczba nowych miejsc pracy (w okresie 2 lat) - 5

Zadanie 2

Nazwa planowanego działania

Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Czekanów

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005–2008. Zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy - *infrastruktura ochrony środowiska*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

2005 Opracowanie dokumentacji i studium wykonalności

2006 Kanał sanitarny grawitacyjny – 2.000 mb

2007 Kanał sanitarny grawitacyjny – 4.000 mb

Rurociąg tłoczny - 800 mb

Przykanaliki - 600 mb/100 szt.

2008 Kanał sanitarny grawitacyjny – 4.000 mb

Rurociąg tłoczny – 1.000 mb

Przykanaliki - 600 mb/100 szt..

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy Ostrów Wielkopolski oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.2. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 2

	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	SUMA
1.	Środki własne	20 000	240 000	417 000	417 000	1 094 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF		560 000	973 000	973 000	2 506 000
	RAZEM	20 000	800 000	1 390 000	1 390 000	3 600 000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 4 lat objętych Planem (lata 2005-2008). Założono, iż 30% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy (w zależności od możliwości finansowych – ze środków własnych lub pożyczki z WFOŚiGW), a pozostała część – 70% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1. ZPORR – Rozwój obszarów wiejskich - Budowa lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 11,8 km
- Liczba wybudowanych przepompowni ścieków - 4

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej- 200
- Liczba osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej – 800
- Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy - 46,1 km (na dzień 15.11.2004)

Wskaźniki oddziaływania:

- Ilość ścieków odprowadzonych i oczyszczonych - 30 m³/doba
- Cena gruntów inwestycyjnych, które stały się lepiej dostępne (w okresie 2 lat) – 25 tys. PLN/ha
- Liczba nowych przedsiębiorstw (w okresie 2 lat) – 2
- Liczba nowych miejsc pracy (w okresie 2 lat) - 4

Zadanie 3

Nazwa planowanego działania

Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Lamki, Zacharzew

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005–2006. Zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy - *infrastruktura ochrony środowiska*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

2005 Kanał sanitarny grawitacyjny – 2.228 mb

Rurociąg tłoczny - 140 mb

Przykanaliki - 318 mb/55 szt.

2006 Kanał sanitarny grawitacyjny – 3.343 mb

Rurociąg tłoczny - 210 mb

Przykanaliki - 477 mb/81 szt.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy Ostrów Wielkopolski oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.3. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 3

	Wyszczególnienie	2005	2006	SUMA
1.	Środki własne	300 000	250 000	550 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF		750 000	750 000
	RAZEM	300 000	1 000 000	1 300 000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 2 lat objętych Planem (lata 2005-2006). Założono, iż w roku 2005 inwestycja będzie realizowana ze środków własnych gminy, natomiast jeśli pojawią się możliwości to w roku 2006 - 25% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy, a pozostała część – 75% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1. ZPORR – Rozwój obszarów wiejskich - Budowa lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej - 13,9 km
- Liczba wybudowanych przepompowni ścieków - 8

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej- 258
- Liczba osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej – 1.032
- Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy - 46,1 km (na dzień 15.11.2004)

Wskaźniki oddziaływania:

- Ilość ścieków odprowadzonych i oczyszczonych - 38 m³/doba
- Cena gruntów inwestycyjnych, które stały się lepiej dostępne (w okresie 2 latach) – 25 tys. PLN/ha
- Liczba nowych przedsiębiorstw (w okresie 2 lat) – 3
- Liczba nowych miejsc pracy (w okresie 2 lat) - 10

Zadanie 4

Nazwa planowanego działania

Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gorzyce Wielkie, Radziwiłłów - Etap IX,X,XI,XII

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005–2007. Zadanie to jest zgodne z priorytetem I gminy - *infrastruktura ochrony środowiska*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

- 2005 Kanał sanitarny grawitacyjny – 3.495 mb
Rurociąg tłoczny – 1.177 mb
Przykanaliki - 907 mb/43 szt.
- 2006 Kanał sanitarny grawitacyjny – 1.627 mb
Rurociąg tłoczny - 807 mb
Przykanaliki - 216 mb/21 szt.
- 2007 Kanał sanitarny grawitacyjny – 4.575 mb
Rurociąg tłoczny – 2.063 mb
Przykanaliki - 787 mb/101 szt.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy Ostrów Wielkopolski oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Spółka z o.o.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.4. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 4

	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	SUMA
1.	Środki własne	408 000	400 000	400 000	1 208 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF		1 200 000	1 200 000	2 400 000
	RAZEM	408 000	1 600 000	1 600 000	3 608 000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 3 lat objętych Planem (lata 2005-2007). Założono, iż w roku 2005 inwestycja będzie realizowana ze środków własnych gminy (w przypadku braku wolnych środków na inwestycje – z pożyczki z WFOŚiGW), natomiast w latach 2006-2007 - 25% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy (w zależności od możliwości finansowych – ze środków własnych lub pożyczki z WFOŚiGW), a pozostała część – 75% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1. ZPORR – Rozwój obszarów wiejskich - Budowa lub modernizacja urządzeń do odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 14,4 km
- Liczba wybudowanych przepompowni ścieków - 7

Wskaźniki rezultatu:

- Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów: 16,5 ha
- Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej- 660
- Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy - 46,1 km (na dzień 15.11.2004)

Wskaźniki oddziaływania:

- Ilość ścieków odprowadzonych i oczyszczonych - 24 m³/doba
- Cena gruntów inwestycyjnych, które stały się lepiej dostępne (w okresie 2 latach) – 25 tys. PLN/ha
- Liczba nowych przedsiębiorstw (w okresie 2 lat) – 3
- Liczba nowych miejsc pracy (w okresie 2 lat) - 10

Zadanie 5

Nazwa planowanego działania
Wykup akcji WODKAN

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.5. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 5

	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	SUMA
1.	Środki własne	321 000	335 000	340 000	400 000	410 000	1 806 000

Inwestycja wynika z umowy podpisanej między Urzędem Gminy Ostrów Wielkopolski a Spółką WODKAN i dotyczy udziału w budowie oczyszczalni ścieków w Rąbczynie. Inwestycja będzie realizowana ze środków własnych gminy.

Zadanie 6

Nazwa planowanego działania

Budowa Gimnazjum w Sobótce

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005-2006. Zadanie to jest zgodne z priorytetem II gminy – *Rozbudowa i modernizacja obiektów edukacyjnych, sportowych oraz kulturalnych*. Zadanie jest już realizowane.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

Instalacje wodno-kanalizacyjne, elektryczne, c.o., tynki zewnętrzne i wewnętrzne, posadzki, stolarka drzwiowa, roboty posadzkowe i podłogowe, roboty malarskie, układanie płytek ściennych, modernizacja pomieszczeń przy sali gimnastycznej, adaptacja pomieszczeń na Przedszkole.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.6. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 6

	Wyszczególnienie	2005	2006	SUMA
1.	Środki własne	150 000	100 000	250 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF/ MENiS	150 000	100 000	250 000
	RAZEM	300 000	200 000	500 000

Inwestycja jest już realizowana i będzie kontynuowana w latach 2005 - 2006. Władze samorządowe zakładają możliwość współfinansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w ramach ZPORR: Działanie 3.5.1 Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa) lub Ministerstwa Edukacji.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Liczba wybudowanych szkół - 1
- Liczba zmodernizowanych szkół - 1
- Powierzchnia wybudowanych szkół - 786 m²
- Powierzchnia zmodernizowanych szkół – 1588 m²

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba uczniów w szkołach korzystających z wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury edukacyjnej – 204

Wskaźniki oddziaływania:

- Liczba osób, które ukończyły na miejscu gimnazjum – 189

Zadanie 7

Nazwa planowanego działania

Dokończenie budowy Gimnazjum w Gorzycach Wielkich

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005-2007. Zadanie to jest zgodne z priorytetem II gminy – *Rozbudowa i modernizacja obiektów edukacyjnych, sportowych oraz kulturalnych*. Zadanie jest już realizowane.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

Stan wykończeniowy budynku: roboty elektryczne, instalacje c.o. i wod-kan, roboty tynkarskie, posadzkowe, malarskie, stolarka wewnętrzna, adaptacja na przedszkole.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.7. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 7

	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	SUMA
1.	Środki własne	52 000	100 000	150 000	302 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF/ MENiS		300 000	450 000	750 000
	RAZEM	52 000	400 000	600 000	1 052 000

Inwestycja jest już realizowana i będzie kontynuowana w latach 2005 - 2007. Władze samorządowe zakładają możliwość współfinansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w ramach ZPORR: Działanie 3.5.1 Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa) lub Ministerstwa Edukacji.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Liczba wybudowanych szkół - 1
- Liczba zmodernizowanych szkół - 1
- Powierzchnia wybudowanych szkół – 2.759 m²
- Powierzchnia zmodernizowanych szkół – 1.043 m²

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba uczniów w szkołach korzystających z wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury edukacyjnej – 123

Wskaźniki oddziaływania:

- Liczba osób, które ukończyły na miejscu gimnazjum – 111

Zadanie 8

Nazwa planowanego działania

Budowa sali gimnastycznej w Lewkowie

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005-2007. Zadanie to jest zgodne z priorytetem II gminy – *Rozbudowa i modernizacja obiektów edukacyjnych, sportowych oraz kulturalnych*, a termin realizacji wynika z możliwości finansowych gminy.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

2005: Przygotowanie inwestycji (opracowanie analizy wykonalności inwestycji, sporządzenie projektu technicznego, przygotowanie kosztorysu i inne prace)

2006-2007: Realizacja inwestycji.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.8. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 8

	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	SUMA
1.	Środki własne	30 000	200 000	400 000	630 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF / Totalizator Sportowy		600 000	1 200 000	1 800 000
	RAZEM	30 000	800 000	1 600 000	2 430 000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 3 lat objętych Planem (lata 2005-2007). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w ramach ZPORR: Działanie 3.5.1 Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa) lub Totalizatora Sportowego.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Liczba wybudowanych obiektów sportowych - 1
- Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych - 1
- Powierzchnia wybudowanych obiektów sportowych – 696 m²
- Powierzchnia zmodernizowanych obiektów sportowych – 81 m²

Wskaźniki rezultatu:

- Liczba osób korzystających z obiektów sportowych - 823
- Koszty utrzymania obiektów (zużycia energii elektrycznej, ciepłej, gazu) – 12 tys. PLN

Wskaźniki oddziaływania:

- Liczba osób tygodniowo korzystających z obiektów sportowych (po 2 latach) – 186 + 156
- Liczba imprez sportowych - 12
- Liczba uczestników imprez sportowych – 1.500

Zadanie 9

Nazwa planowanego działania

Budowa sali wiejskiej w Lewkowie oraz zagospodarowanie Placu Floriana

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005-2007. Zadanie to jest zgodne z priorytetem II gminy – *Rozbudowa i modernizacja obiektów edukacyjnych, sportowych oraz kulturalnych*, a termin realizacji wynika z możliwości finansowych gminy.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:
Wykonanie konstrukcji dachu i pokrycia dachu, tynki wewnętrzne, posadzki.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.9. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 9

	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	SUMA
1.	Środki własne	20 000	15 000	15 000	50 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – Program Odnowy Wsi	30 000	40 000	40 000	110 000
	RAZEM	50 000	55 000	55 000	160 000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 3 lat objętych Planem (lata 2005-2007). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych – Programu Odnowy Wsi. Odpowiednie wnioski zostaną złożone na początku 2005 roku.

Zadanie 10

Nazwa planowanego działania

Sala w Gorzycach - rozbudowa pionu kuchennego i zaplecza socjalnego oraz zagospodarowanie boiska

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005-2007. Zadanie to jest zgodne z priorytetem II gminy – *Rozbudowa i modernizacja obiektów edukacyjnych, sportowych oraz kulturalnych*, a termin realizacji wynika z możliwości finansowych gminy.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

Rozbudowa pionu kuchennego i zaplecza socjalnego, roboty tynkarskie, posadzkowe, instalacje elektryczne, c.o., wod-kan, stolarka okienna i drzwiowa.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.10. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 10

	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	SUMA
1.	Środki własne	15 000	15 000	15 000	45 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – Program Odnowy Wsi	45 000	45 000	45 000	135 000
	RAZEM	60 000	60 000	60 000	180 000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 3 lat objętych Planem (lata 2005-2007). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych – Programu Odnowy Wsi. Odpowiednie wnioski zostaną złożone na początku 2005 roku.

Zadanie 11

Nazwa planowanego działania

Rozbudowa strażnicy o salę wiejską w Lamkach

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2007-2009. Zadanie to jest zgodne z priorytetem II gminy – *Rozbudowa i modernizacja obiektów edukacyjnych, sportowych oraz kulturalnych*, a termin realizacji wynika z możliwości finansowych gminy.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

Dobudowa sali wiejskiej do strażnicy wraz z wykończeniem.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.11. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 11

	Wyszczególnienie	2007	2008	2009	SUMA
1.	Środki własne	15 000	15 000	15 000	45 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – Program Odnowy Wsi	45 000	45 000	45 000	135 000
	RAZEM	60 000	60 000	60 000	180 000

Inwestycja jest planowana do realizacji etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 3 lat objętych Planem (lata 2007-2009). Władze samorządowe zakładają możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych – Programu Odnowy Wsi.

Zadanie 12

Nazwa planowanego działania

Budowa drogi - ul. Polna w Wysocku Wielkim wraz z odwodnieniem

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005-2006. Zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *Modernizacja infrastruktury drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:
2005-2006: Realizacja inwestycji.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.12. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 12

	Wyszczególnienie	2005	2006	SUMA
1.	Środki własne	150 000	62 500	212 500
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF	450 000	187 500	637 500
	RAZEM	600 000	250 000	850 000

Założono, iż 25% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy, a druga część – 75% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1. ZPORR – Rozwój obszarów wiejskich - Budowa lub modernizacja dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanych dróg gminnych – 0,97 km

Wskaźniki rezultatu:

- Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci – 1 min.
- Nośność wybudowanego obiektu (drogi/mostu) – 80 kN/oś
- Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej – 350 osób

Zadanie 13

Nazwa planowanego działania

Budowa ulic o nawierzchni ulepszonej ul. Spokojna i Zacisze w Gorzycach Wielkich

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005-2007. Zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *Modernizacja infrastruktury drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

Budowa dróg - ulic o nawierzchni ulepszonej w miejscowości Gorzyce Wielkie, ul. Spokojna i Zacisze - długość 350 m wraz z odwodnieniem.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.13. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 13

	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	SUMA
1.	Środki własne	20 000	62 500	62 500	145 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF		187 500	187 500	375 000
	RAZEM	20 000	250 000	250 000	520 000

Założono, iż w latach realizacji inwestycji 2006-2007 - 25% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy, a druga część – 75% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1. ZPORR – Rozwój obszarów wiejskich - Budowa lub modernizacja dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanych dróg gminnych – 0,35 km

Wskaźniki rezultatu:

- Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci – 1 min.
- Nośność wybudowanego obiektu (drogi/mostu) – 80 kN/oś
- Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej – 250 osób

Zadanie 14

Nazwa planowanego działania

Wykonanie nawierzchni asfaltowej drogi gminnej Sobótka - Sobótka Nowa Wieś

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2007-2008. Zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *Modernizacja infrastruktury drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

Wykonanie nawierzchni asfaltowej drogi gminnej Sobótka - Sobótka Nowa Wieś - 1,5 km.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.14. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 14

	Wyszczególnienie	2007	2008	SUMA
1.	Środki własne	50 000	50 000	100 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF	150 000	150 000	300 000
	RAZEM	200 000	200 000	400 000

Założono, iż 25% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy, a druga część – 75% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1. ZPORR – Rozwój obszarów wiejskich - Budowa lub modernizacja dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanych dróg gminnych – 1,5 km

Wskaźniki rezultatu:

- Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci – 2 min.
- Nośność wybudowanego obiektu (drogi/mostu) – 80 kN/oś
- Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej – 160 osób

Zadanie 15

Nazwa planowanego działania

Budowa dróg o nawierzchni ulepszonej.

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2008-2010. Zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *Modernizacja infrastruktury drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:
2008-2010: Realizacja inwestycji.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.15. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 15

	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	SUMA
1.	Środki własne	100 000	100 000	100 000	300 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF	300 000	300 000	300 000	900 000
	RAZEM	400 000	400 000	400 000	1 200 000

Założono, iż 25% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy, a druga część – 75% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1. ZPORR – Rozwój obszarów wiejskich - Budowa lub modernizacja dróg gminnych i powiatowych o znaczeniu lokalnym.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanych dróg gminnych – 1,2 km

Wskaźniki rezultatu:

- Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci – 1 min.
- Nośność wybudowanego obiektu (drogi/mostu) – 80 kN/oś
- Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej – 270 osób

Zadanie 16

Nazwa planowanego działania

Budowa kanalizacji deszczowej Zacharzew, ul. Krotoszyńska

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2006-2007. Zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *Modernizacja infrastruktury drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:
2005-2006: Realizacja inwestycji.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.16. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 16

	Wyszczególnienie	2006	2007	SUMA
1.	Środki własne	50 000	50 000	100 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF	150 000	150 000	300 000
	RAZEM	200 000	200 000	400 000

Założono, iż 25% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy, a druga część – 75% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1. ZPORR – Rozwój obszarów wiejskich.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej - 0,50 km
- Liczba wybudowanych przyłączy (przykanalików) kanalizacji deszczowej – 20 szt.

Wskaźniki rezultatu:

- Długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy - 13,80 km

Zadanie 17

Nazwa planowanego działania

Budowa kanalizacji deszczowej i chodników - Lamki, droga krajowa nr 36

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2008-2010. Zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *Modernizacja infrastruktury drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:
2008-2010: Realizacja inwestycji.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.17. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 17

	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	SUMA
1.	Środki własne	87 500	87 500	75 000	250 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF/GDDKiA	262 500	262 500	225 000	750 000
	RAZEM	350 000	350 000	300 000	1 000 000

Założono, iż 25% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy, a druga część – 75% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub ze środków GDDKiA.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej - 3 km
- Długość wybudowanych chodników – 3 km

Wskaźniki rezultatu:

- Długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy - 13,80 km

Zadanie 18

Nazwa planowanego działania

Wykonanie odwodnienia ulic i dróg gminnych na długości 1,0 km

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2008-2010. Zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *Modernizacja infrastruktury drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:
2008-2010: Realizacja inwestycji.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.18. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 18

	Wyszczególnienie	2008	2009	2010	SUMA
1.	Środki własne	37 500	37 500	25 000	100 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF	112 500	112 500	75 000	300 000
	RAZEM	150 000	150 000	100 000	400 000

Założono, iż 25% wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy, a druga część – 75% ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 3.1. ZPORR – Rozwój obszarów wiejskich.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej - 1 km

Wskaźniki rezultatu:

- Długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy - 13,80 km

Zadanie 19

Nazwa planowanego działania

Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej nr 11

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2006-2008. Zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *Modernizacja infrastruktury drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:
2006-2008: Realizacja inwestycji: 67 słupów, 1.700 m linii.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.19. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 19

	Wyszczególnienie	2006	2007	2008	SUMA
1.	Środki własne	50 000	50 000	20 000	120 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF/ GDDKiA	100 000	100 000	60 000	260 000
	RAZEM	150 000	150 000	80 000	380 000

Założono, iż część wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy, a druga część – ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub ze środków GDDKiA.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych – 67

Zadanie 20

Nazwa planowanego działania

Budowa linii oświetleniowej przy drodze krajowej nr 25

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2006-2007. Zadanie to jest zgodne z priorytetem III gminy – *Modernizacja infrastruktury drogowej*.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem) realizacji

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:
2006-2007: Realizacja inwestycji: 8 słupów, 630 m linii.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Urząd Gminy w Ostrowie Wielkopolskim.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.20. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 20

	Wyszczególnienie	2006	2007	SUMA
1.	Środki własne	20 000	10 000	30 000
2.	Dotacje z funduszy unijnych – ERDF / GDDKiA	30 000	20 000	50 000
	RAZEM	50 000	30 000	80 000

Założono, iż część wartości inwestycji zostanie sfinansowanych z budżetu gminy, a druga część – ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub ze środków GDDKiA.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźniki produktu:

- Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych – 8

Zadanie 21

Nazwa planowanego działania

Inwestycje drobne w latach 2005-2010

W skład zadania weszły wszystkie pozostałe inwestycje umieszczone w projekcie budżetu na rok 2005, a nie uwzględnione w powyższych zadaniach inwestycyjnych. Zadania te zostały uwzględnione w Planie Rozwoju Lokalnego, aby nastąpiła zgodność kwot wydatkowanych na inwestycje w roku 2005, a po roku 2005, aby pozostawić pewną kwotę wolnych środków na zakupy inwestycyjne, czy też drobniejsze inwestycje, realizowane ze środków własnych gminy.

Łączne nakłady do poniesienia w roku 2005: 350.000 zł

Łączne nakłady do poniesienia w latach 2006-2010: 300.000 zł rocznie

Zadanie 22

Nazwa planowanego działania

Budowa Sali gimnastycznej wraz z kompleksem sportowym przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Gorzycach Wielkich

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidzianego na lata 2005 – 2010. Zadanie to jest zgodne z priorytetem II gminy – Rozbudowa i modernizacja obiektów edukacyjnych, sportowych oraz kulturalnych, a termin realizacji wynika z możliwości finansowych Stowarzyszenia.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogram realizacji)

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

2005-2006 – Przygotowanie inwestycji (opracowanie analiz wykonalności inwestycji, sporządzenie projektu technicznego, przygotowanie kosztorysu i inne prace, budowa sali gimnastycznej

2007-2010 - realizacja inwestycji kompleks sportowy.

Inwestycje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu zadania uczestniczy Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Oświaty Kultury Fizycznej i Sportu w Gorzycach Wielkich.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.22 Nakłady do poniesienia na realizację zadania 22

	Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	SUMA
1	Srodki własne Stowarzyszenia	500 000	500 000	125 000	125 000	125 000	125 000	1 500 000
2	Dotacje z funduszy unijnych-ERDF Totalizator Sportowy	900 000	900 000	425 000	425 000	425 000	425 000	3 500 000
		1 400 000	1 400 000	550 000	550 000	550 000	550 000	5 000 000

Inwestycja jest realizowana etapowo i będzie rozłożona w czasie – na okres 5 lat objętych Planem (lata 2005-2010). Zakłada się możliwość finansowania omawianej inwestycji ze źródeł zewnętrznych, przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (w ramach ZPORR: Działanie 3.5.1 Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa) lub Totalizatora Sportowego.

Oczekiwane rezultaty

Wskaźniki służące do mierzenia efektów realizacji projektu w przypadku finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego:

Wskaźnik produktu

- Liczba wybudowanych obiektów sportowych 2
- Powierzchnia wybudowanych obiektów sportowych sala 1314 m² boisko lekkoatletyczne 4 000 m²

Wskaźnik rezultatu :

- Lista osób korzystających z obiektów sportowych 1015
- Koszty utrzymania obiektów (zużycie energii elektrycznej, ciepłej, gazu) – 17 tyś. PLN

Wskaźnik oddziaływania

- Liczba osób tygodniowo korzystających z obiektów sportowych (po 5 latach) – 452
- Liczba imprez sportowych 40
- Liczba uczestników imprez sportowych 2500

Zadanie 23

Nazwa planowanego działania

„Budowa i modernizacja Świetlicy Wiejskiej w Czekanowie”

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005 – 2006. Zadanie jest zgodne ze Strategią Rozwoju Gminy Ostrów Wielkopolski na lata 2005 – 2010.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem realizacji)

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

2005 – 2006 – modernizacja i rozbudowa Świetlicy Wiejskiej

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu i realizacji zadania uczestniczą organizacje społeczne tj. Rada Sołecka, OSP, KGW oraz LZS ściśle ze sobą współpracując w podejmowaniu szeregu działań związanych z rozwojem wsi.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.23 Nakłady do poniesienia na realizację zadania 23

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>Suma (zł)</i>
1.	Środki własne	15 000	20 000	35 000
2.	Dofinansowanie z SPO	60 000	80 000	140 000
OGÓLEM:		75 000	100 000	175 000

Inwestycja realizowana będzie w latach 2005 – 2006. Zakłada się możliwość finansowania omawianej inwestycji ze środków zewnętrznych, głównie ze środków SPO w ramach działania 2.3 „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”.

Oczekiwane rezultaty

Rozwój placówki kulturalnej i jej otoczenia jako miejsca spotkań społeczności wiejskiej w celu zachowania i szerzenia tradycji , poprawa infrastruktury technicznej wsi.

Zadanie 24

Nazwa planowanego działania

Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze Daniszyn – Łakociny

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2007-2009. Zadanie jest zgodne ze Strategią Rozwoju Gminy Ostrów Wielkopolski na lata 2005-2010.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrów Wielkopolski

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem realizacji)

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

- 2007 - wykonanie dokumentacji technicznej
- 2008 - wykonanie montażu 30 szt. opraw ulicznych oraz słupów
- 2009 - wykonanie montażu 40 szt. opraw i słupów

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu i realizacji zadania uczestniczy Spółka Oświetlenia Ulicznego S.A. w Kaliszu

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.24 Nakłady do poniesienia na realizację zadania 24

<i>L.p</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>	<i>Suma (zł)</i>
1.	Środki własne	8 000	8 000	4 000	20 000,00
2.	Dofinansowanie z Funduszy Pomocowych UE	30 000	30 000	20 000	80 000,00
	ogółem	38 000	38 000	24 000	100 000,00

Inwestycja realizowana będzie w latach 2007-2009. Zakłada się możliwość finansowania omawianej inwestycji ze środków zewnętrznych, głównie ze funduszy pomocowych UE.

Oczekiwane rezultaty

Poprawa bezpieczeństwa na drogach, zmniejszenie wypadków drogowych.

Zadanie 25

Nazwa planowanego działania

„Kontynuacja budowy terenów rekreacyjno – sportowych oraz modernizacja Świetlicy Wiejskiej we wsi Wtórek”

Określenie kryteriów kolejności realizacji

Realizacja zadania przewidziana jest na lata 2005 – 2008. Zadanie jest zgodne ze Strategią Rozwoju Gminy Ostrów Wielkopolski na lata 2005 – 2010.

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego

Zadanie jest zgodne z założeniami zagospodarowania przestrzennego Gminy Ostrów Wielkopolski.

Etapy działania wraz z przewidywanym czasem (harmonogramem realizacji)

Zadanie inwestycyjne będzie polegało na wykonaniu następujących działań:

2005 – oczyszczenie stawów wiejskich na ul. Zielonej i Piaskowej i zagospodarowanie terenu wokół nich ,budowa alejek spacerowych, modernizacja placu sportowo – rekreacyjnego (wykonanie zadaszego podium, budowa tzw. „ścieżki zdrowia”, oświetlenie terenu oraz wykonanie i montaż trybun i ławeczek)

2006 – modernizacja wentylacji Świetlicy Wiejskiej

2007 – wymiana okien na Świetlicy Wiejskiej

2008 – wymiana dachu na Świetlicy Wiejskiej, zewnętrzne ocieplenie budynku Świetlicy

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu

We wdrażaniu i realizacji zadania uczestniczą organizacje społeczne tj. Rada Sołecka, OSP, KGW, Kółko Rolnicze oraz LZS „Wtorkowianka” ściśle ze sobą współpracując w podejmowaniu szeregu działań związanych z rozwojem i promocją wsi.

Nakłady do poniesienia

Tabela 4.25 Nakłady do poniesienia na realizację zadania 25

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>2005</i>	<i>2006</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>Suma (zł)</i>
1.	Środki własne	18 400,0	4 000,0	8 000,0	30 000,0	60 400,0
2.	Dofinansowanie z SPO	73 600,0	16 000,0	32 000,0	120 000,0	241 600,0
	OGÓLEM:	92 000,0	20 000,0	40 000,0	150 000,0	302 000,0

Inwestycja realizowana będzie w latach 2005 – 2008. Zakłada się możliwość finansowania omawianej inwestycji ze środków zewnętrznych, głównie ze środków SPO w ramach działania 2.3 „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego”.

Oczekiwane rezultaty

Rozwój placówki kulturalnej i jej otoczenia jako miejsca spotkań społeczności wiejskiej w celu zachowania i szerzenia tradycji oraz budowa terenów rekreacyjno – sportowych jako miejsca aktywnego wypoczynku mieszkańców.

5. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI, REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA

5.1. Powiązanie Planu Rozwoju Lokalnego z innymi dokumentami

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski na lata 2005–2010 jest kontynuacją działań, prowadzonych wcześniej. W ostatnich latach na terenie gminy prowadzono inwestycje z zakresu wodociągowania i kanalizowania, rozbudowy lokalnej infrastruktury społecznej, szczególnie obiektów oświatowych oraz z zakresu budowy i modernizacji sieci drogowej. Zadania zapisane w niniejszym *Planie* wpisują się jako kontynuacja dotychczasowych inwestycji, realizowanych przez samorząd. Działania te były zawsze zgodne z innymi inwestycjami, podejmowanymi przez samorząd powiatowy i jednocześnie przyczyniały się do realizacji postulatów, zawartych w *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego*.

Trzeba również zauważyć, iż wszystkie projekty przewidziane do realizacji w *Planie Rozwoju Lokalnego* są w pełni spójne z dokumentem *Strategii Rozwoju Gminy Ostrów Wielkopolski na lata 2004-2013*. Istnieje również pełna zgodność ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ostrów Wielkopolski* oraz z tworzonymi systematycznie planami zagospodarowania przestrzennego gminy.

Zgodność z celami strategicznymi rozwoju Województwa Wielkopolskiego

Zadania, określone w *Planie*, są zbieżne ze *Strategią Rozwoju Województwa Wielkopolskiego z 2000 roku* (uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 10 lipca 2000 roku nr XXVI/386/2000 w sprawie *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego*). Do generalnych celów rozwoju województwa zaliczono:

- *zapewnienie mieszkańcom warunków do podwyższania poziomu życia*, ma to nastąpić m.in. przy zastosowaniu następujących działań:
 - zapewnienie warunków do satysfakcjonującego bytu materialnego, w tym: wyżywienia, mieszkania, przebywania w zdrowym środowisku, leczenia i wypoczynku
 - zapewnienie warunków rozwoju duchowego, w tym: **kształcenia, kultury, podróży**, dostępu do informacji, rozwoju różnych form aktywności społecznej
- *zwiększanie konkurencyjności gospodarki w stosunku do innych regionów Europy*, ma to nastąpić m.in. po zastosowaniu następujących działań:
 - rozwój w oparciu o oszczędne, racjonalne wykorzystywanie posiadanych zasobów i walorów
 - **przebudowa, a w znacznej części budowa nowego zaplecza infrastrukturalnego (szczególnie sieć drogowa).**

Cele te zostały uszczegółowione w poszczególnych programach strategicznych województwa. W ramach Programu Wieś i Rolnictwo, dążąc do:

- istotnej poprawy jakości przestrzeni produkcyjnej i wzrostu wewnętrznej integracji władze województwa wspierają m.in.:
 - **programy sanitacji wsi** (zaopatrzenie w wodę, uzdatnianie, oczyszczanie ścieków, kanalizacja).

W ramach Programu Ochrona Środowiska w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego zapisano m.in. następujące działania:

- **uporządkowanie gospodarki ściekowej poprzez budowę i modernizację kanalizacji**
- rozbudowa sieci kanalizacyjnych w celu odciążenia dociążenia istniejących oczyszczalni ścieków
- budowa oczyszczalni wraz z kanalizacją obejmujących powyżej 2000 RLM z jednej lub kilku jednostek osadniczych.

Z powyższego wynika, iż realizacja Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski znacząco przyczyni się do realizacji celów rozwoju Wielkopolski, do którego to regionu należy gmina.

5.2. Zgodność zadań planowanych do realizacji w latach 2005–2006 z priorytetami Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego

Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego (ZPORR) jest jednym z sześciu programów operacyjnych, które posłużą do realizacji Narodowego Planu Rozwoju / Podstaw Wsparcia Wspólnoty na lata 2004-2006 (NPR/PWW). ZPORR rozwija cele NPR, określając priorytety i kierunki polityki regionalnej państwa w pierwszym okresie członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Realizacja tej polityki w ramach ZPORR będzie współfinansowana z funduszy strukturalnych.

Celem ZPORR jest tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Wzrost konkurencyjności należy rozumieć jako oddziaływanie na zmiany struktury gospodarczej i poprawę sytuacji wszystkich regionów w Polsce względem regionów europejskich, w zakresie produktywności gospodarki, wydajności pracy, tworzenia i absorpcji innowacji, wykształcenia mieszkańców, dochodów ludności oraz ilości i jakości infrastruktury technicznej, a więc tych czynników, które decydują obecnie o sile gospodarek państw i regionów.

Przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów należy rozumieć jako podjęcie działań interwencyjnych w ograniczonej liczbie i przestrzennie grupie obszarów: wiejskich, koncentracji przemysłów restrukturyzowanych oraz degradacji społeczno-ekonomicznej przestrzeni miejskiej, poprzemysłowej i powojkowej, o najmniejszych możliwościach rozwojowych oraz najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej.

Realizacja strategicznego celu ZPORR sprzyjać będzie wzrostowi gospodarczemu, przekształceniom strukturalnym regionów, wzrostowi urbanizacji, zwiększeniu mobilności przestrzennej ludności oraz zwiększeniu poziomu wiedzy i dostępu do najnowocześniejszych technologii społeczeństwa i podmiotów gospodarczych. Osiągnięcie wyżej wymienionego celu odbywać się będzie poprzez realizację poszczególnych priorytetów i działań programu.

Zgłaszany do dofinansowania ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego projekt musi być zgodny z przynajmniej jednym z priorytetów i działań ZPORR. Wyróżniamy następujące priorytety, działania i poddziałania:

PRIORYTET 1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów

- Działanie 1.1. Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego
 - Poddziałanie 1.1.1. Infrastruktura drogowa
 - Poddziałanie 1.1.2. Infrastruktura transportu publicznego
- Działanie 1.2. Infrastruktura ochrony środowiska
- Działanie 1.3. Regionalna infrastruktura społeczna
 - Poddziałanie 1.3.1. Regionalna infrastruktura edukacyjna
 - Poddziałanie 1.3.2. Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia
- Działanie 1.4. Rozwój turystyki i kultury
- Działanie 1.5. Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego
- Działanie 1.6. Rozwój transportu publicznego w aglomeracjach

PRIORYTET 2: Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach

- Działanie 2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnych rynków pracy i możliwości kształcenia ustawicznego
- Działanie 2.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych przez programy stypendialne
- Działanie 2.3. Reorientacja zawodowa osób odchodzących z rolnictwa
- Działanie 2.4. Reorientacja zawodowa osób zagrożonych procesami restrukturyzacyjnymi
- Działanie 2.5. Promocja przedsiębiorczości
- Działanie 2.6. Regionalne strategie innowacyjne i transfer wiedzy

PRIORYTET 3: Rozwój lokalny

- Działanie 3.1. Obszary wiejskie
- Działanie 3.2. Obszary restrukturyzowane
- Działanie 3.3. Zdegradowane obszary miejskie, przemysłowe, powojenne
 - Poddziałanie 3.3.1. Rewitalizacja obszarów miejskich
 - Poddziałanie 3.3.2. Rewitalizacja obszarów przemysłowych i powojennych
- Działanie 3.4. Mikroprzedsiębiorstwa
- Działanie 3.5. Lokalna infrastruktura społeczna
 - Poddziałanie 3.5.1 Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa
 - Poddziałanie 3.5.2 Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia

PRIORYTET 4: Pomoc techniczna

- Działanie 4.1. Wsparcie procesu wdrażania ZPORR - wydatki limitowane
- Działanie 4.2. Wsparcie procesu wdrażania ZPORR - wydatki Nielimitowane
- Działanie 4.3. Działania informacyjne i promocyjne.

Gmina Ostrów Wlkp. w pierwszych latach członkostwa w Unii Europejskiej zamierza podjąć kilka inwestycji, wpisujących się w priorytety i działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Będą one ważnym czynnikiem pobudzania rozwoju społeczno-gospodarczego na obszarze gminy, Powiatu Ostrowskiego oraz Województwa Wielkopolskiego. Dla samorządu gminy Ostrów Wielkopolski najistotniejsze z punktu widzenia możliwości finansowania inwestycji ze środków unijnych wydają się działania w ramach priorytetu 3 oraz częściowo - jeśli chodzi o inne podmioty z obszaru gminy - w ramach priorytetu 2. Zadania planowane w rozdziale IV Planu Rozwoju Lokalnego są adresowane bezpośrednio do priorytetu 3 ZPORR, w szczególności do działania 3.1 i 3.5.

6. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Wykonanie zapisanych w Planie zadań pozwoli na rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej w gminie. Wpłyne to na poprawę środowiska naturalnego w gminie oraz powiecie. Dociąży istniejącą oczyszczalnię ścieków dla miasta Ostrów Wielkopolski. Dbanie o poprawę stanu środowiska jest niezbędne z punktu widzenia konieczności zachowania walorów środowiskowych i przyrodniczych Województwa Wielkopolskiego dla przyszłych pokoleń, co zostało zapisane w Strategii jego rozwoju. Rozwiązanie problemów gospodarki ściekowej gminy powinno zwiększyć atrakcyjność prowadzenia działalności gospodarczej. Wpłyne to także na wzrost jakości życia mieszkańców.

Budowa dróg i ulic na terenie gminy przyczyni się do aktywizacji terenów zlokalizowanych na obszarze oddziaływania tych dróg. Powstanie, bowiem nowa zabudowa mieszkaniowa (budownictwo jednorodzinne) wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Spodziewany jest także rozwój aktywności gospodarczej i powstanie podmiotów gospodarczych, tworzących nowe miejsca pracy.

Rozbudowa istniejących urządzeń infrastruktury szkolnej i sportowej umożliwi poprawę bazy dydaktycznej gminy, czego efektem będzie posiadanie nowoczesnej infrastruktury oświatowej, sprzyjającej wysokiemu poziomowi kształcenia i tym samym wyrównywaniu szans dla młodzieży z małych ośrodków, jakim są wsie gminne. O korzyściach z posiadania wykształcenia świadczy fakt, że w gminie wśród osób bezrobotnych zdecydowanie przeważają osoby z najniższym wykształceniem - podstawowym i zasadniczym zawodowym.

Budowa hali sportowej będzie także bodźcem do powstawania klubów sportowych i aktywnego spędzania czasu wolnego. Wpłyne więc na wzrost sprawności fizycznej dzieci i młodzieży, a także osób dorosłych..

Uatrakcyjnienie bazy oświatowej i sportowej gminy może być bodźcem do osiedlania się na jej terenie nowych mieszkańców. Ponadto obiekty sportowe będą mogły być wynajmowane osobom fizycznym i prawnym na organizację różnorodnych spotkań i rozgrywek. Mogą być więc źródłem dodatkowych dochodów budżetowych.

Oczekiwane wskaźniki osiągnięć *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski* dla zadań przewidzianych do współfinansowania z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej przedstawiono w syntetycznej formie w Tabelach 6.1. – 6.3.

Tabela 6.1. Oczekiwane wskaźniki produktu po realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wlkp.

Wskaźniki produktu	Zadanie numer																Zadania razem
	1	2	3	4	6	7	8	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej (w km)	13,8	11,8	13,9	14,4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	53,9
Długość wybudowanej sieci kanalizacji deszczowej (w km)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	0,5	3	1	x	x	4,5
Liczba wybudowanych przyłączy (przykanalików) kanalizacji deszczowej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	20			x	x	
Liczba wybudowanych przepompowni ścieków	8	4	8	7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	27
Powierzchnia uzbrojonego terenu					x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Liczba wybudowanych szkół	x	x	x	x	1	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	2
Liczba zmodernizowanych szkół	x	x	x	x	1	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	2
Powierzchnia wybudowanych szkół (w m ²)	x	x	x	x	786	2759	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	2.545
Powierzchnia zmodernizowanych szkół (w m ²)	x	x	x	x	1588	1043	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	2.631
Liczba wybudowanych obiektów sportowych	x	x	x	x	x	x	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1
Liczba zmodernizowanych obiektów sport.	x	x	x	x	x	x	1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1
Powierzchnia wybudowanych obiektów sportowych (w m ²)	x	x	x	x	x	x	696	x	x	x	x	x	x	x	x	x	696
Powierzchnia modern. obiektów sport. (w m ²)	x	x	x	x	x	x	81	x	x	x	x	x	x	x	x	x	81
Liczba wybudowanych punktów oświetlen.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	67	8	75
Długość wybudowanych dróg gminnych (w km)	x	x	x	x	x	x	x	0,97	0,35	1,5	1,2	x	x	x	x	x	4,02
Liczba wybudowanych skrzyżowań	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Liczba zmodernizowanych skrzyżowań	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Liczba wybudowanych obiektów mostowych/wiaduktów/estakad/tuneli	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Liczba zmodernizowanych obiektów mostowych/wiaduktów/estakad/tuneli	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Liczba wybudowanych przejazdów kolejowych	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Liczba modern. przejazdów kolejowych	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Długość wybudowanych utwardzonych poboczy	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Długość modern. utwardzonych poboczy	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Liczba modern. przejść dla pieszych	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Liczba wybudowanych sygnalizacji świetlnych	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	

Uwaga: Znakiem „x” oznaczono wskaźniki, które nie dotyczą danego zadania.

Tabela 6.2. Oczekiwane wskaźniki rezultatu po realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wlkp.

Wskaźniki rezultatu	Zadanie numer																Zadania razem
	1	2	3	4	6	7	8	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów (w ha)				16,5	x	x	x										
Liczba gospodarstw domowych/budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej	219	200	258	660	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1.337
Liczba osób korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej	850	800	1032		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy w km (wg stanu na 15.11.2004)	46,1	46,1	46,1	46,1	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	46,1
Powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej					x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy w km (wg stanu na 15.11.2004)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	13,8	13,8	13,8	x	x	13,8
Powierzchnia terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacji deszczowej	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x	
Liczba uczniów w szkołach korzystających z wybudowanej/zmodernizowanej infrastruktury edukacyjnej	x	x	x	x	204	123	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	327
Liczba osób korzystających z obiektów sportowych	x	x	x	x	x	x	823	x	x	x	x	x	x	x	x	x	823
Koszty utrzymania obiektów (zużycia energii elektrycznej, ciepłej, gazu) w tys. zł	x	x	x	x			12	x	x	x	x	x	x	x			
Średni czas przejazdu między dwoma punktami sieci (w min)	x	x	x	x	x	x	x	1	1	2	2	x	x	x	x	x	6
Nośność wybudowanego obiektu (drogi/mostu)	x	x	x	x	x	x	x	80	80	80	80	x	x	x	x	x	
Natężenie ruchu na drodze	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury drogowej	x	x	x	x	x	x	x	350	250	160	270	x	x	x	x	x	1.030

Uwaga: Znakiem „x” oznaczono wskaźniki, które nie dotyczą danego zadania.

Tabela 6.3. Oczekiwane wskaźniki oddziaływania po realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wlkp.

Wskaźniki oddziaływania	Zadanie numer																Zadania razem
	1	2	3	4	6	7	8	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Ilość ścieków odprowadzonych i oczyszczonych na dobę w m ³ (w okresie 1 roku)	31	30	38	24	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	123
Stosunek nowouzbrojonych terenów do wszystkich terenów inwestycyjnych w gminie					x	x	x								x	x	
Cena gruntów inwestycyjnych, które stały się lepiej dostępne w tys. zł/ha (w okresie 2 lat)	20	25	25	25	x	x	x								x	x	
Liczba nowych miejsc pracy (w okresie 2 lat)	5	4	10	10	x	x	x								x	x	
Liczba nowych przedsiębiorstw (w okresie 2 lat)	1	2	3	3	x	x	x								x	x	
Liczba osób, które ukończyły na miejscu gimnazjum	x	x	x	x	189	111	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	300
Liczba osób tygodniowo korzystających z obiektów sportowych (po 2 latach)	x	x	x	x	x	x	342	x	x	x	x	x	x	x	x	x	342
Liczba imprez sportowych	x	x	x	x	x	x	12	x	x	x	x	x	x	x	x	x	12
Liczba uczestników imprez sportowych	x	x	x	x	x	x	1500	x	x	x	x	x	x	x	x	x	1.500
Nakłady na bieżące utrzymanie (naprawy nawierzchni) drogi	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	
Liczba pojazdów korzystających z drogi (w okresie 1 roku)	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	

Uwaga: Znakiem „x” oznaczono wskaźniki, które nie dotyczą danego zadania.

7. PLAN FINANSOWY

7.1. Metodyka opracowania

W opracowaniu części finansowej *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski* posłużono się programem **MAFI (Model Analizy Finansowo-Inwestycyjnej)** – programem do opracowywania wieloletniego planu finansowego i inwestycyjnego gminy, oceny zdolności kredytowej oraz analizy jej możliwości inwestycyjnych.

Program jest objęty prawem autorskim, którego właścicielem jest Stowarzyszenie „Partnerzy dla Samorządu” z Puszczykowa k. Poznania. Stowarzyszenie WOKiSS posiada od Stowarzyszenia „Partnerzy dla Samorządu” licencję na udostępnianie Programu osobom trzecim.

Program został stworzony w celu umożliwienia przeprowadzenia szybkiej oceny kondycji finansowej gminy. Ułatwia on tworzenie szczegółowych projekcji poszczególnych kategorii dochodów i wydatków budżetowych, co prowadzi do opracowania prognoz budżetowych na przyszłe lata. Dzięki przyjętym rozwiązaniom program pozwala na przeprowadzenie szybkich symulacji zaciągania i spłaty kredytów na dowolnie przyjętych warunkach. Pozwala na opracowanie wieloletniego planu inwestycyjnego oraz na badanie wpływu realizacji poszczególnych inwestycji na przyszłe budżety gminy. Poszczególne inwestycje można bezpośrednio powiązać z kredytami bankowymi i określić zasadność ich realizacji po analizie sytuacji finansowej i określeniu źródeł finansowania inwestycji.

W przypadku prac nad PRL dla gminy Ostrów Wielkopolski, program MAFI posłużył do sporządzenia prognozy wolnych środków na inwestycje w perspektywie najbliższych 10 lat.

Metodykę zastosowaną w programie można przedstawić w następujący sposób:

$$\begin{array}{r}
 \text{Dochody} \\
 - \text{Wydatki bieżące} \\
 \hline
 = \text{WOLNE ŚRODKI} \\
 - \text{obsługa zadłużenia (raty + odsetki)} \\
 \hline
 = \text{WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE} \\
 - \text{inwestycje} \\
 \hline
 = \text{WOLNE ŚRODKI PO INWESTYCJACH} \\
 \text{(nadwyżka/deficyt środków finansowych)} \\
 + \text{kredyty/pożyczki/obligacje} \\
 \hline
 = \text{ROZNY PRZEPIYW GOTÓWKI} \\
 + \text{stan środków pieniężnych na koniec roku poprzedniego} \\
 \hline
 = \text{SKUMULOWANY PRZEPIYW GOTÓWKI}
 \end{array}$$

Zastosowana metodyka obrazuje sytuację finansową gminy oraz pozwala na ocenę jej zdolności kredytowej i analizę możliwości inwestycyjnych. Odzwierciedla ona przepływ środków pieniężnych w kolejnych latach w sposób przypominający analizę przepływów gotówkowych („cash flow”), stosowaną w przedsiębiorstwach.

Bazę do obliczeń stanowią zweryfikowane dane, będące wynikiem dokładnej analizy danych historycznych, dotyczących wykonania budżetów gminy za ostatnich 5 lat z uwzględnieniem:

- poszczególnych źródeł dochodów budżetowych

- poszczególnych kategorii bieżących wydatków budżetowych (wydatki bieżące nie obejmują nakładów inwestycyjnych oraz obsługi zadłużenia w postaci spłaty rat i odsetek).

Na podstawie danych historycznych opracowane są założenia odnośnie kształtowania się poszczególnych kategorii dochodów i wydatków budżetowych w kolejnych latach, w efekcie czego można policzyć wartość tzw. wolnych środków.

wolne środki = dochody - wydatki bieżące

Wolne środki to część budżetu gminy, która może zostać wykorzystana na spłatę zaciągniętych przez gminę kredytów/pożyczek oraz ewentualnie wyemitowanych obligacji. Pozostała część może być wykorzystana na finansowanie inwestycji.

Wartość wolnych środków oraz ich udział w dochodach gminy są podstawowymi miernikami jej kondycji finansowej. Im wielkości te są większe oraz im większy jest jej udział w dochodach gminy, tym w lepszej jest ona kondycji finansowej.

Po określeniu wartości wolnych środków można przystąpić do dalszej części analizy. Obejmuje ona obsługę kredytów i pożyczek. Po odjęciu obsługi zadłużenia od wolnych środków określona zostaje wielkość środków możliwych do wydatkowania przez gminę na program inwestycyjny w danym roku. Wartość ta w modelu finansowym została nazwana jako wolne środki na inwestycje.

wolne środki na inwestycje = wolne środki - obsługa zadłużenia

Wartość ta określa maksymalną kwotę, jaką gmina może wydać w kolejnych latach na realizację programu inwestycyjnego ze środków własnych. Gmina może realizować program inwestycyjny, przekraczający tę wartość, korzystając z nadwyżek finansowych z lat poprzednich oraz z zewnętrznych źródeł finansowania.

wolne środki po inwestycjach = wolne środki na inwestycje - wartość inwestycji

Wolne środki po inwestycjach wskazują na nadwyżkę bądź z reguły na niedobór środków pieniężnych na realizację założonego planu inwestycyjnego. Wartość ta, w zależności od tego, czy jest dodatnia, czy też ujemna, wskazuje na ewentualną potrzebę finansowania zewnętrznego, koniecznego do zrealizowania założonego programu inwestycyjnego. Gmina w zależności od tego, czy posiada środki finansowe z poprzednich lat, może zdecydować się na finansowanie takich inwestycji z nadwyżek z lat poprzednich, jak również może zaciągnąć kredyty, pożyczki, czy wyemitować obligacje.

Następnie do tak otrzymanej wartości dodawane są źródła finansowania założonego planu inwestycyjnego w postaci kredytów i pożyczek. W wyniku tej operacji otrzymujemy tzw. roczny przepływ gotówki.

roczne przepływy gotówki = wolne środki po inwestycjach + wartość kredytów pozyskanych w danym roku budżetowym

Wartość ta może przyjmować wartości zarówno dodatnie, jak i ujemne. Wartość dodatnia oznacza, że budżet został w pełni zrealizowany oraz jeśli gmina zaciągała kredyty, to ich kwota w pełni pokrywała niedobory konieczne do realizacji zadań inwestycyjnych. Wartość ujemna mówi o tym, że budżet nie został w pełni zrealizowany, a ewentualne kredyty, jakie gmina

zaciągnęła, nie w pełni pokryły niedobory. Wystąpienie ujemnej wartości rocznych przepływów gotówki netto nie oznacza, że gmina znajduje się, bądź znajdowała się w złej sytuacji. Kategoria ta określa płynność finansową gminy bez uwzględniania nadwyżek z lat poprzednich.

Rzeczywistą płynność finansową odzwierciedla skumulowany stan środków pieniężnych na koniec roku - wartość ta jest sumą rocznego przepływu gotówki oraz kwoty skumulowanej z roku poprzedniego.

Wartość skumulowanego stanu środków pieniężnych określa stan środków finansowych, pozostających w kasie oraz na rachunkach bankowych gminy, skorygowany o wielkość należności i zobowiązań, wynikających z realizacji dochodów i wydatków budżetowych w danym roku (nie zaliczonych do dochodów i wydatków w latach następnych). Jest to tzw. nadwyżka kasowa, która jest miernikiem płynności finansowej gminy.

Skumulowany stan gotówki na koniec okresu określa płynność finansową gminy i może być porównywany do skumulowanej wartości „cash flow” w analizie przepływów pieniężnych przedsiębiorstw. Taka interpretacja sytuacji finansowej gminy oznacza, że wartość tej kategorii w kolejnych latach powinna być większa od zera. Zważywszy na korektę należności i zobowiązań gminy, wartość ta powinna być na tyle duża, aby wystarczyła na pokrycie zobowiązań, jakie wystąpią w pierwszych dniach nowego roku budżetowego.

Wysokie roczne przyrosty skumulowanego stanu gotówki oznaczają kumulowanie się niewykorzystanych środków. Daje to możliwość realizacji zadań, których nie planowano w analizie, a które mogą się okazać konieczne do realizacji w przyszłości. Z drugiej strony sytuacja taka zapewnia możliwość realizacji założonego planu w przypadku zmniejszenia się planowanych dochodów budżetowych, bądź też zwiększenia planowanych wydatków bieżących. Jest to tzw. „margines bezpieczeństwa” przy tworzeniu wieloletniego planu finansowego i inwestycyjnego.

7.2. Założenia do prognozy dochodów i wydatków bieżących gminy Ostrów Wielkopolski

1) Dochody są prognozowane w następującym podziale

Tabela 7.1. Podział dochodów

Podatki i opłaty lokalne
Podatek rolny
Podatek leśny
Podatek od nieruchomości
Podatek od środków transportowych
Podatek od posiadania psów
Opłaty lokalne
Podatek od spadków i darowizn
Wpływy z karty podatkowej
Opłata skarbową
Odsetki od nieterminowych wpłat
Opłata eksploatacyjna
Podatek od czynności cywilno-prawnych
Udziały w podatkach budżetu państwa

Podatek dochodowy od osób fizycznych
Podatek dochodowy od osób prawnych
Dochody z majątku Gminy
Dochody z najmu i dzierżawy składników majątk.
Sprzedaż mienia, wyrobów i składników majątk.
Zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste
Sprzedaż akcji i udziałów/odsetki
Dobrowolne wpłaty ludności na inwestycje
Pozostałe dochody
Grzywny i kary pieniężne
Zezwolenia na sprzedaż alkoholu
Odsetki od środków na rachunkach bankowych
Spadki, zapisy i darowizny (nie na inwestycje)
Nadwyżki zakładów budżetowych
Wpływy z usług
Różne opłaty
Różne dochody
Różne rozliczenia i wpływy do wyjaśnienia
Opłata administracyjna za czynności urzędowe
Dywidendy i kwoty uzyskane ze zbycia praw majątkowych
Subwencje ogólne z budżetu państwa
Subwencja podstawowa (od 2004 RÓWNOWAŻĄCA)
Subwencja oświatowa
Subwencja rekompensująca (od 2004 WYRÓWNAWCZA)
Dotacje i środki pozabudżetowe na zadania bieżące
Zlecone (par. 201)
Realizowane na podst. poroz. z org. admin. rząd. (par.202)
Na realizację własnych zadań bieżących (par. 203)
Realizowane na podstawie porozumień między j.s.t.
Środki pozyskane z innych źródeł (par. 270)
Środki na realizację inwestycji
Dotacje z budżetu państwa i samorządu wojewódzkiego
Środki pozabudżetowe

2) Wydatki są prognozowane w ramach poszczególnych działów w następującym układzie:

Tabela 7.2. Podział wydatków

Wydatki osobowe z narzutami
Wydatki rzeczowe
Inwestycje

Wartość poszczególnych pozycji dochodów budżetowych w 2005 roku została przyjęta zgodnie z aktualną wiedzą, czyli projektem budżetu na rok 2005.

Do prognozy wartości dochodów i wydatków bieżących na przyszłe lata 2006-2014, w zdecydowanej większości poszczególnych pozycji dochodów i wydatków (bez wydatków inwestycyjnych) posłużono się indeksowaniem wartości przewidzianych do uzyskania w roku 2005 o przewidywaną wartość inflacji w kolejnych latach.

Dane dotyczące przewidywanego poziomu inflacji w kolejnych latach zaczerpnięto z opracowania przygotowanego na zlecenie Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej: „Prognoza zmian sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski: horyzont 2006, 2010, 2013-15”, autorstwa Witolda M. Orłowskiego. Zgodnie z tym opracowaniem, projekcje wskaźnika inflacji przedstawiają się następująco:

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
3,1%	3,0%	2,5%	2,9%	3,9%	3,8%	3,6%	3,7%	3,6%	3,5%	3,5%

Wydatki na zadania inwestycyjne nie podlegają prognozowaniu podobnie jak inne pozycje budżetu, lecz są szacowane w ramach dalszej części procesu planowania – w fazie opracowywania Wieloletniego Planu Inwestycyjnego.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż do 2009 roku gmina będzie spłacać pożyczki, zaciągnięte we wcześniejszych latach. Obsługa (raty kapitałowe + odsetki) „historycznego” zadłużenia wyniesie:

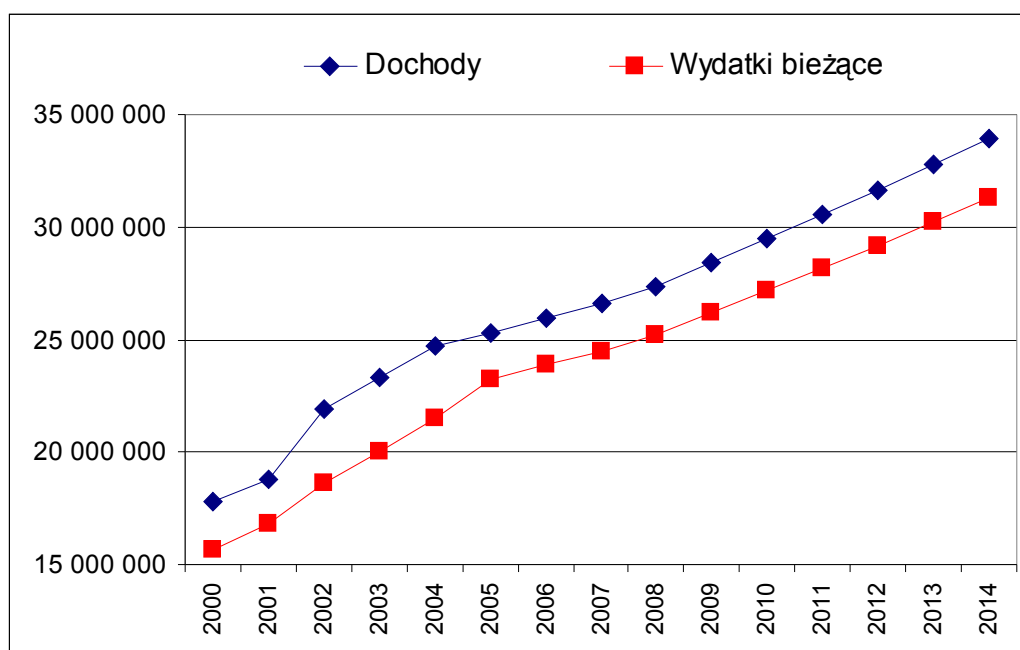
- w 2005 r.: **1 135 702 zł**
- w 2006 r.: **975 100 zł**
- w 2007 r.: **934 900 zł**
- w 2008 r.: **716 500 zł**
- w 2009 r.: **304 900 zł.**

W tym momencie *Planu* nie uwzględniono jeszcze kolejnych zobowiązań, które gmina będzie zaciągać po to, aby finansować inwestycje ponad poziom wynikający z dostępnych, własnych środków budżetowych, a przy tym zachować zrównoważony poziom dochodów i wydatków budżetowych. Zobowiązania niezbędne do zaciągnięcia pojawią się po analizie finansowej planów inwestycyjnych gminy na najbliższe lata.

7.3. Wyniki prognozy dochodów i wydatków bieżących gminy na lata 2005-2014

Na podstawie przyjętych założeń powstała prognoza dochodów i wydatków gminy Ostrów Wielkopolski na lata 2005-2014. Dla przejrzystości i ciągłości w prezentowanych tabelach i wykresach uwzględniono również dane za lata 2000-2004.

Wykres 7.1. przedstawia kształtowanie się wielkości dochodów i wydatków bieżących w budżecie gminy w latach 2000-2014.

Wykres 7.1. Dochody i wydatki bieżące gminy Ostrów Wielkopolski w latach 2000-2014 (w zł)

W całym okresie prognozy 2005-2014, zarówno dochody, jak i wydatki bieżące gminy będą wzrastały, generując wolne środki w wysokości od około 2,1 mln zł w 2005 roku do około 2,6 mln zł w roku 2014. Coroczny wzrost kwoty wolnych środków w kolejnych latach będzie spowodowany zakładaną nieco większą dynamiką wzrostu dochodów niż wydatków bieżących. **Łącznie w latach 2005-2014 kwota wolnych środków wyniesie około 23 mln zł, z czego w latach 2005-2009, 4 mln zł będzie musiało być przeznaczonych na spłatę dotychczasowych zobowiązań (raty + odsetki).**

Tabela 7.3. przedstawia dokładne wartości dochodów ogółem oraz wydatków bieżących w budżecie gminy w latach 2000-2014.

Tabela 7.3. Dochody i wydatki bieżące gminy Ostrów Wielkopolski w latach 2000-2014 (w zł)

Rok	Dochody	Wydatki bieżące
2000	17 759 071	15 648 758
2001	18 777 802	16 848 487
2002	21 922 855	18 587 360
2003	23 342 171	20 010 928
2004	24 733 255	21 470 362
2005	25 287 871	23 195 232
2006	25 968 485	23 890 189
2007	26 592 762	24 486 694
2008	27 328 808	25 195 938
2009	28 388 883	26 177 409
2010	29 462 059	27 171 011
2011	30 517 387	28 148 087
2012	31 641 076	29 188 457
2013	32 774 849	30 238 161
2014	33 916 809	31 295 447

Należy jednak pamiętać, że od 2005 roku dochody mogą znacząco wzrosnąć, gdyż w prognozie dochodów nie uwzględniono środków zewnętrznych, otrzymanych na inwestycje. W planie inwestycyjnym będą one wiązane z konkretnymi zadaniami inwestycyjnymi.

7.4. Prognoza wolnych środków w budżecie gminy Ostrów Wielkopolski w latach 2005-2014

Wynikiem prognozy dochodów i wydatków bieżących jest szacunek dwóch wartości:

- wolnych środków, czyli różnicy pomiędzy dochodami ogółem i wydatkami bieżącymi w kolejnych latach
- wolnych środków na inwestycje, czyli wolnych środków pomniejszonych o kwoty obsługi istniejącego już zadłużenia (raty + odsetki).

Wykres 7.2. Wolne środki w budżecie gminy Ostrów Wielkopolski w latach 2000-2014 (w zł)

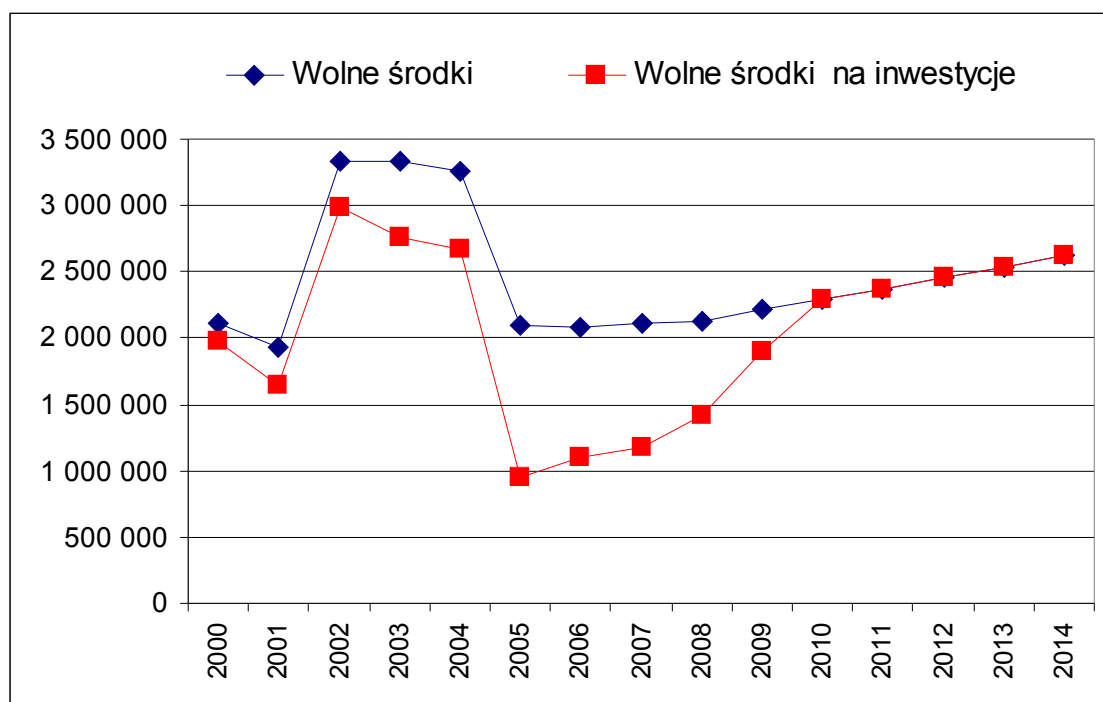

Tabela 7.4. Wolne środki w budżecie gminy w latach 2000-2014 (w zł)

Lata	Wolne środki	Wolne środki na inwestycje
2000	2 110 313	1 983 298
2001	1 929 315	1 648 021
2002	3 335 495	2 990 349
2003	3 331 243	2 763 576
2004	3 262 893	2 676 640
2005	2 092 639	956 937
2006	2 078 296	1 103 196
2007	2 106 069	1 171 169

2008	2 132 870	1 416 370
2009	2 211 473	1 906 573
2010	2 291 048	2 291 048
2011	2 369 299	2 369 299
2012	2 452 620	2 452 620
2013	2 536 688	2 536 688
2014	2 621 363	2 621 363

Wartość wolnych środków na inwestycje w latach 2000-2004 wyniosła w sumie prawie 14 mln zł. W tym czasie poczyniono inwestycje, których poziom przekroczył poziom wolnych środków, co spowodowało konieczność niewielkiego zadłużenia. W okresie tym wartość inwestycji wyniosła 18,3 mln zł, podczas gdy kwota wolnych środków na inwestycje wyniosła 12 mln zł. Inwestycje zostały więc sfinansowane zarówno z wolnych środków, jak również z zaciągniętych zobowiązań.

W latach 2000-2004 budżet gminy był w niewielkim stopniu obciążony spłatami zobowiązań (raty + odsetki) – łącznie była to kwota prawie 2 mln zł.

Chcąc realizować inwestycje powyżej kwoty wolnych środków na inwestycje w poszczególnych latach, gmina będzie musiała je finansować z kredytów lub pożyczek i przede wszystkim środków bezzwrotnych. Poziom zadłużenia budżetu gminy, mierzony procentowym wskaźnikiem rocznej obsługi zadłużenia do rocznych dochodów, jak również wskaźnikiem wielkości długu do rocznych dochodów nie będzie tu znaczącym ograniczeniem możliwości zaciągania zobowiązań, których spłata miałaby przypaść na lata 2005-2014. We wszystkich latach prognozy sytuacja jest na tyle bezpieczna, iż na realizację inwestycji (a tym bardziej na finansowanie tzw. wkładu własnego przy korzystaniu ze środków zewnętrznych) będzie możliwe zaciąganie zobowiązań.

Z powyższego wynika, że **gmina znajduje się w stosunkowo korzystnej sytuacji finansowej, ponieważ:**

- ma możliwość zaciągania dalszych zobowiązań,
- kwoty wolnych środków na inwestycje mogą służyć bezpośrednio finansowaniu inwestycji,
- kwoty wolnych środków na inwestycje mogą służyć do spłacania zaciąganych w przyszłości większych zobowiązań,
- kwoty te mogą stanowić niezbędny wkład własny przy ubieganiu się o dotacje na zadania inwestycyjne oraz środki pomocowe Unii Europejskiej.

7.5. Zestawienie wydatków inwestycyjnych i źródeł ich finansowania

Metodykę zastosowaną w procesie planowania inwestycyjnego można przedstawić w następujący sposób:

$$\begin{array}{r}
 \text{Saldo pieniężne na początku roku 2005} \\
 + \text{ Wolne środki prognozowane w punkcie 7.4. PRL} \\
 \hline
 = \text{WOLNE ŚRODKI} \\
 - \text{ obsługa istniejącego już zadłużenia (raty + odsetki)} \\
 = \text{WOLNE ŚRODKI NA INWESTYCJE} \\
 \hline
 - \text{ inwestycje} \\
 \hline
 = \text{WOLNE ŚRODKI PO INWESTYCJACH} \\
 \text{(nadwyżka/deficyt środków finansowych)} \\
 + \text{ kredyty/pożyczki/obligacje} \\
 +/- \text{ koszty / zyski związane z utrzymaniem/użytkowaniem zrealizowanych} \\
 \text{inwestycji} \\
 \hline
 = \text{SALDO PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK KOLEJNEGO ROKU}
 \end{array}$$

Podstawowym założeniem w procesie planowania inwestycji jest otrzymanie w wyniku tego procesu dla pozycji „**SALDO PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK KOLEJNEGO ROKU**” wartości większych lub równych zero, czyli takiej sytuacji, w której gmina kończy rok finansowy dodatnim saldem na koncie. Oczywiście musi do tego dojść w wyniku podjęcia decyzji o wielkości inwestycji, realizowanych w danym roku i wielkości zaciąganych kolejnych zobowiązań kredytowych przy założeniu, że wielkość zaciągniętych zobowiązań kredytowych nie przekracza dozwolonych limitów i jest rozsądna z punktu widzenia zarządzania finansami gminy.

W Tabeli 7.5. przedstawiono zestawienie inwestycji, przewidzianych do wykonania w *Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski*.

Tabela 7.5. Zestawienie inwestycji wg lat i źródeł finansowania

NAZWA INWESTYCJI	PLANOWANE ŚRODKI FINANSOWE						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	ogółem
1. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Lewków, Osada Michałów	2 400 000	1 300 000					3 700 000
<i>Środki własne</i>	600 000	350 000					950 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych</i>	1 800 000	950 000					2 750 000
2. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Czekanów	20 000	800 000	1 390 000	1 390 000			3 600 000
<i>Środki własne</i>	20 000	240 000	417 000	417 000			1 094 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych</i>		560 000	973 000	973 000			2 506 000
3. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Lamki, Zacharzew	300 000	1 000 000					1 300 000
<i>Środki własne</i>	300 000	250 000					550 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych</i>		750 000					750 000
4. Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Gorzyce Wielkie, Radziwiłłów - Etap IX,X,XI,XII	408 000	1 600 000	1 600 000				3 608 000
<i>Środki własne</i>	408 000	400 000	400 000				1 208 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych</i>		1 200 000	1 200 000				2 400 000
5. Wykup akcji WODKAN	321 000	335 000	340 000	400 000	410 000		1 806 000
<i>Środki własne</i>	321 000	335 000	340 000	400 000	410 000		1 806 000
6. Budowa Gimnazjum w Sobótce	300 000	200 000					500 000
<i>Środki własne</i>	150 000	100 000					250 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych / MENiS</i>	150 000	100 000					250 000
7. Dokończenie budowy Gimnazjum w Gorzycach Wielkich	52 000	400 000	600 000				1 052 000
<i>Środki własne</i>	52 000	100 000	150 000				302 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych / MENiS</i>		300 000	450 000				750 000
8. Budowa sali gimnastycznej w Lewkowie	30 000	800 000	1 600 000				2 430 000
<i>Środki własne</i>	30 000	200 000	400 000				630 000

<i>Dotacje z funduszy strukturalnych / Totalizator Sportowy</i>		600 000	1 200 000				1 800 000
9. Budowa sali wiejskiej w Lewkowie oraz zagospodarowanie Placu Floriana	50 000	55 000	55 000				160 000
<i>Środki własne</i>	20 000	15 000	15 000				50 000
<i>Program Odnowy Wsi</i>	30 000	40 000	40 000				110 000
10. Sala w Gorzycach - rozbudowa pionu kuchennego i zaplecza socjalnego oraz zagospodarowanie boiska	60 000	60 000	60 000				180 000
<i>Środki własne</i>	15 000	15 000	15 000				45 000
<i>Program Odnowy Wsi</i>	45 000	45 000	45 000				135 000
11. Rozbudowa strażnicy o salę wiejską w Lamkach			60 000	60 000	60 000		180 000
<i>Środki własne</i>			15 000	15 000	15 000		45 000
<i>Program Odnowy Wsi</i>			45 000	45 000	45 000		135 000
12. Budowa drogi - ul. Polna w Wysocku Wielkim wraz z odwodnieniem	600 000	250 000					850 000
<i>Środki własne</i>	150 000	62 500					212 500
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych</i>	450 000	187 500					637 500
13. Budowa ulic o nawierzchni ulepszonej ul. Spokojna i Zacisze w Gorzycach Wielkich	20 000	250 000	250 000				520 000
<i>Środki własne</i>	20 000	62 500	62 500				145 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych</i>		187 500	187 500				375 000
14. Wykonanie nawierzchni asfaltowej drogi gminnej Sobótka - Sobótka Nowa Wieś			200 000	200 000			400 000
<i>Środki własne</i>			50 000	50 000			100 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych</i>			150 000	150 000			300 000
15. Budowa dróg o nawierzchni ulepszonej				400 000	400 000	400 000	1 200 000
<i>Środki własne</i>				100 000	100 000	100 000	300 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych</i>				300 000	300 000	300 000	900 000
16. Budowa kanalizacji deszczowej Zacharzew, ul. Krotoszyńska		200 000	200 000				400 000
<i>Środki własne</i>		50 000	50 000				100 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych</i>		150 000	150 000				300 000

17. Budowa kanalizacji deszczowej i chodników - Lamki, droga krajowa nr 36				350 000	350 000	300 000	1 000 000
<i>Środki własne</i>				87 500	87 500	75 000	250 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych/GDDKiA</i>				262 500	262 500	225 000	750 000
18. Wykonanie odwodnienia ulic i dróg gminnych na długości 1,0 km				150 000	150 000	100 000	400 000
<i>Środki własne</i>				37 500	37 500	25 000	100 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych</i>				112 500	112 500	75 000	300 000
19. Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze krajowej nr 11		150 000	150 000	80 000			380 000
<i>Środki własne</i>		50 000	50 000	20 000			120 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych/GDDKiA</i>		100 000	100 000	60 000			260 000
20. Budowa linii oświetleniowej przy drodze krajowej nr 25		50 000	30 000				80 000
<i>Środki własne</i>		20 000	10 000				30 000
<i>Dotacje z funduszy strukturalnych/GDDKiA</i>		30 000	20 000				50 000
21. Inwestycje drobne w latach 2005-2010	350 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	1 850 000
<i>Środki własne</i>	350 000	300 000	300 000	300 000	300 000	300 000	1 850 000
22. Budowa sali gimnastycznej wraz z kompleksem sportowym przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Gorzycach Wielkich	1 400 000	1 400 000	550 000	550 000	550 000	550 000	5 000 000
<i>Środki własne Stowarzyszenia</i>	500 000	500 000	125 000	125 000	125 000	125 000	1 500 000
<i>Dotacje z funduszy unijnych – ERDF, Totalizator Sportowy</i>	900 000	900 000	425 000	425 000	425 000	425 000	3 500 000
23. Budowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w Czekanowie	75 000	100 000					175 000
<i>Środki własne</i>	15 000	20 000					35 000
<i>Dofinansowanie z SPO</i>	60 000	80 000					140 000
24. Budowa oświetlenia ulicznego przy drodze Daniszyn – Łakociny			38 000	38 000	24 000		100 000
<i>Środki własne</i>			8 000	8 000	4 000		20 000
<i>Dofinansowanie z Funduszy Pomocowych UE</i>			30 000	30 000	20 000		80 000
25. Kontynuacja budowy terenów rekreacyjno – sportowych oraz modernizacja Świetlicy Wiejskiej we wsi Wtórek	92 000	20 000	40 000	150 000			302 000
<i>Środki własne</i>	18 400	4 000	8 000	30 000			60 400

<i>Dofinansowanie z SPO</i>	<i>73 600</i>	<i>16 000</i>	<i>32 000</i>	<i>120 000</i>			<i>241 600</i>
INWESTYCJE OGÓŁEM:	6 478 000	9 290 000	7 473 000	4 068 000	2 244 000	1 650 000	31 203 000
ŚRODKI WŁASNE:	<i>2 469 400</i>	<i>2 574 000</i>	<i>2 290 500</i>	<i>1 465 000</i>	<i>954 000</i>	<i>500 000</i>	<i>10 252 900</i>
DOTACJE ZEWNĘTRZNE:	<i>4 008 600</i>	<i>6 716 000</i>	<i>5 182 500</i>	<i>2 603 000</i>	<i>1 290 000</i>	<i>1 150 000</i>	<i>20 950 100</i>

Z przedstawionej tabeli wynika, iż faktyczne nakłady na realizację inwestycji są zdecydowanie większe niż własne możliwości finansowe gminy Ostrów Wielkopolski. Jest to spowodowane tym, że zaplanowane działania inwestycyjne są realizowane nie tylko ze środków własnych, ale w dużej mierze przy założeniu finansowania zewnętrznego w nadchodzących latach, przede wszystkim z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Po dokonaniu prognozy możliwości finansowych budżetu gminy okazało się, że istnieje możliwość realizacji wszystkich zaplanowanych inwestycji. Warunkiem zapewnienia dodatniego stanu środków pieniężnych na koniec każdego roku jest jednak zaciąganie kredytów/pozyczek, których wysokość w poszczególnych latach przedstawiono w poniższej tabeli.

Pozyczki i kredyty przewidziane do zaciągnięcia wpływają na wielkość zadłużenia gminy i definiują takie wskaźniki, jak wskaźnik zadłużenia i wskaźnik obsługi zadłużenia. W przypadku gminy Ostrów Wielkopolski pozostają one jednak na bezpiecznym poziomie.

Już istniejące oraz konieczne do zaciągnięcia zobowiązania (założono, że będą to pożyczki z WFOŚiGW na zadania kanalizacyjne) zostały ujęte w Tabeli 7.6. Ich wpływ na całość budżetu gminy i wskaźniki zadłużenia zaprezentowano w Tabelach 7.7. i 7.8. oraz na Wykresach 7.3. - 7.6., zamieszczonych poniżej.

Tabela 7.6. Zestawienie istniejących oraz nowych kredytów i pożyczek, koniecznych do zrealizowania inwestycji

			2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pożyczki zaciągane do roku 2003												
Rok udzielenia		transze										
Kwota		kwota na początku roku	2 660 900	1 734 500	1 069 300	418 100						
		stan na koniec roku	1 734 500	1 069 300	418 100	0						
		raty kapitałowe	926 400	665 200	651 200	418 100						
		odsetki	67 702	31 200	19 300	8 600						
Pożyczka z WFOŚiGW 2004												
Rok udzielenia	2004	transze										
Kwota	1 200 000	kwota na początku roku	1 200 000	1 080 000	830 000	580 000	300 000					
		stan na koniec roku	1 080 000	830 000	580 000	300 000	0					
		raty kapitałowe	120 000	250 000	250 000	280 000	300 000					
		odsetki	21 600	28 700	14 400	9 800	4 900					
Pożyczka 2005												
Rok udzielenia	2005	transze	1 650 000									
Kwota	1 650 000	kwota na początku roku	0	1 650 000	1 350 000	1 020 000	680 000	340 000				
		stan na koniec roku	1 650 000	1 350 000	1 020 000	680 000	340 000	0				
		raty kapitałowe		300 000	330 000	340 000	340 000	340 000				
		odsetki	0	45 000	35 550	25 500	15 300	5 100				
Pożyczka 2006												
Rok udzielenia	2006	transze		1 700 000								
Kwota	1 700 000	kwota na początku roku		0	1 700 000	1 360 000	1 020 000	680 000	340 000			
		stan na koniec roku		1 700 000	1 360 000	1 020 000	680 000	340 000	0			
		raty kapitałowe		0	340 000	340 000	340 000	340 000	340 000			
		odsetki		0	45 900	35 700	25 500	15 300	5 100			
Pożyczka 2007												
Rok udzielenia	2007	transze			1 800 000							
Kwota	1 800 000	kwota na początku roku			0	1 800 000	1 440 000	1 080 000	720 000	360 000		
		stan na koniec roku			1 800 000	1 440 000	1 080 000	720 000	360 000	0		
		raty kapitałowe			0	360 000	360 000	360 000	360 000	360 000		
		odsetki			0	48 600	37 800	27 000	16 200	5 400		

Pożyczka 2008											
Rok udzielenia	2008	transze				1 100 000					
Kwota	1 100 000	kwota na początku roku				0	1 100 000	880 000	660 000	440 000	220 000
		stan na koniec roku				1 100 000	880 000	660 000	440 000	220 000	0
		raty kapitałowe				0	220 000	220 000	220 000	220 000	220 000
		odsetki				0	29 700	23 100	16 500	9 900	3 300
Pożyczka 2009											
Rok udzielenia	2009	transze					400 000				
Kwota	400 000	kwota na początku roku				0	400 000	320 000	240 000	160 000	80 000
		stan na koniec roku				400 000	320 000	240 000	160 000	80 000	0
		raty kapitałowe				0	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000
		odsetki				0	10 800	8 400	6 000	3 600	1 200

Tabela 7.7. Projekcja przepływów finansowych

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dochody:	17 759 071	18 777 802	21 922 855	23 342 171	24 733 255	27 762 871	31 188 485	31 163 262	29 081 808	28 958 883	29 912 059	30 517 387	31 641 076	32 774 849	33 916 809
Subwencje, dotacje, środki pozabudżetowe	11 487 771	11 855 512	14 616 048	15 268 076	16 367 455	18 982 483	22 222 707	21 998 275	19 686 181	19 202 575	19 790 613	20 036 875	20 778 239	21 526 256	22 279 674
Subwencje ogólne z budżetu państwa	8 815 435	9 854 942	12 090 717	12 285 912	13 667 705	13 028 890	13 419 757	13 755 251	14 154 153	14 706 165	15 264 999	15 814 539	16 399 677	16 990 065	17 584 718
Dotacje i środki pozabudż. na zad. bież.	2 190 296	1 542 232	2 046 134	1 663 530	2 362 136	3 478 593	3 582 951	3 672 525	3 779 028	3 926 410	4 075 613	4 222 336	4 378 562	4 536 190	4 694 957
Środki na realizację inwestycji	482 040	458 338	479 197	1 318 634	337 614	2 475 000	5 220 000	4 570 500	1 753 000	570 000	450 000	0	0	0	0
dotacje zewnętrzne, w tym z funduszy strukt.	0	120 000	50 314	0	11 394	2 475 000	5 220 000	4 570 500	1 753 000	570 000	450 000	0	0	0	0
środki pozabudżetowe	482 040	338 338	428 883	1 318 634	326 220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dochody własne gminy	6 271 300	6 922 290	7 306 807	8 074 095	8 365 800	8 780 388	8 965 778	9 164 987	9 395 627	9 756 308	10 121 446	10 480 512	10 862 837	11 248 593	11 637 135
Podatki i opłaty lokalne	2 851 262	3 824 219	4 223 045	4 786 144	4 496 550	4 663 050	4 802 942	4 923 015	5 065 782	5 263 348	5 463 355	5 660 036	5 869 457	6 080 758	6 293 584
Udziały we wpływach z podatku dochodowego	2 386 986	2 007 165	2 038 580	2 432 260	2 772 989	3 110 428	3 203 741	3 283 834	3 379 066	3 510 849	3 644 261	3 775 455	3 915 147	4 056 092	4 198 055
Dochody z majątku gminy	278 830	503 539	465 680	246 907	547 587	455 250	390 886	375 723	351 474	359 433	367 490	375 413	383 850	392 362	400 936
Pozostałe dochody	754 222	587 367	579 502	608 784	548 674	551 660	568 210	582 415	599 305	622 678	646 340	669 608	694 383	719 381	744 560
Wydatki bieżące:	15 648 758	16 848 487	18 587 360	20 010 928	21 470 362	23 195 232	23 890 189	24 486 694	25 195 938	26 177 409	27 171 011	28 148 087	29 188 457	30 238 161	31 295 447
Wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń	11 209 995	11 675 153	11 985 578	14 215 648	14 821 901	15 344 131	15 804 455	16 199 566	16 669 354	17 319 459	17 977 598	18 624 791	19 313 909	20 009 209	20 709 532
Wydatki rzeczowe	3 214 801	3 854 583	5 040 462	4 279 884	4 270 200	4 281 181	4 408 716	4 518 184	4 648 342	4 828 457	5 010 798	5 190 107	5 381 031	5 573 668	5 767 697
Zasiłki - Pomoc Społ.	1 223 962	1 318 751	1 561 320	1 515 396	2 378 261	3 569 920	3 677 018	3 768 943	3 878 242	4 029 494	4 182 615	4 333 189	4 493 517	4 655 283	4 818 218
Wolne Środki	2 110 313	1 929 315	3 335 495	3 331 243	3 262 893	4 567 639	7 298 296	6 676 569	3 885 870	2 781 473	2 741 048	2 369 299	2 452 620	2 536 688	2 621 363
Obsługa zadłużenia	127 015	281 294	345 146	567 667	586 253	1 135 702	1 320 100	1 686 350	1 866 300	1 673 200	1 421 300	1 046 200	681 300	306 900	81 200
raty kapitałowe	95 000	206 000	260 000	479 480	509 460	1 046 400	1 215 200	1 571 200	1 738 100	1 560 000	1 340 000	1 000 000	660 000	300 000	80 000
odsetki od kredytów/pożyczek	32 015	75 294	85 146	88 187	76 793	89 302	104 900	115 150	128 200	113 200	81 300	46 200	21 300	6 900	1 200
Wolne środki na inwestycje	1 983 298	1 648 021	2 990 349	2 763 576	2 676 640	3 431 937	5 978 196	4 990 219	2 019 570	1 108 273	1 319 748	1 323 099	1 771 320	2 229 788	2 540 163
Inwestycje	2 897 517	2 653 900	4 562 358	4 047 766	4 176 640	4 911 000	7 770 000	6 845 000	3 130 000	1 470 000	900 000	0	0	0	0
Środki własne	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	2 436 000	2 550 000	2 274 500	1 377 000	900 000	450 000	0	0	0	0
Dotacje zewn. (w tym strukturalne)	xxx	xxx	xxx	xxx	xxx	2 475 000	5 220 000	4 570 500	1 753 000	570 000	450 000	0	0	0	0
Wolne środki po inwestycjach	-914 219	-1 005 879	-1 572 009	-1 284 190	-1 500 000	-1 479 063	-1 791 804	-1 854 781	-1 110 430	-361 727	419 748	1 323 099	1 771 320	2 229 788	2 540 163
Kredyty/pożyczki otrzymane	600 000	1 175 610	1 651 030	674 200	1 200 000	1 650 000	1 700 000	1 800 000	1 100 000	400 000	0	0	0	0	0
Roczne przepływy gotówki netto	-314 219	169 731	79 021	-609 990	-300 000	170 937	-91 804	-54 781	-10 430	38 273	419 748	1 323 099	1 771 320	2 229 788	2 540 163
Stan środków pieniężnych na koniec roku				301 199	1 199	172 136	80 332	25 551	15 121	53 394	473 142	1 796 241	3 567 561	5 797 349	8 337 511

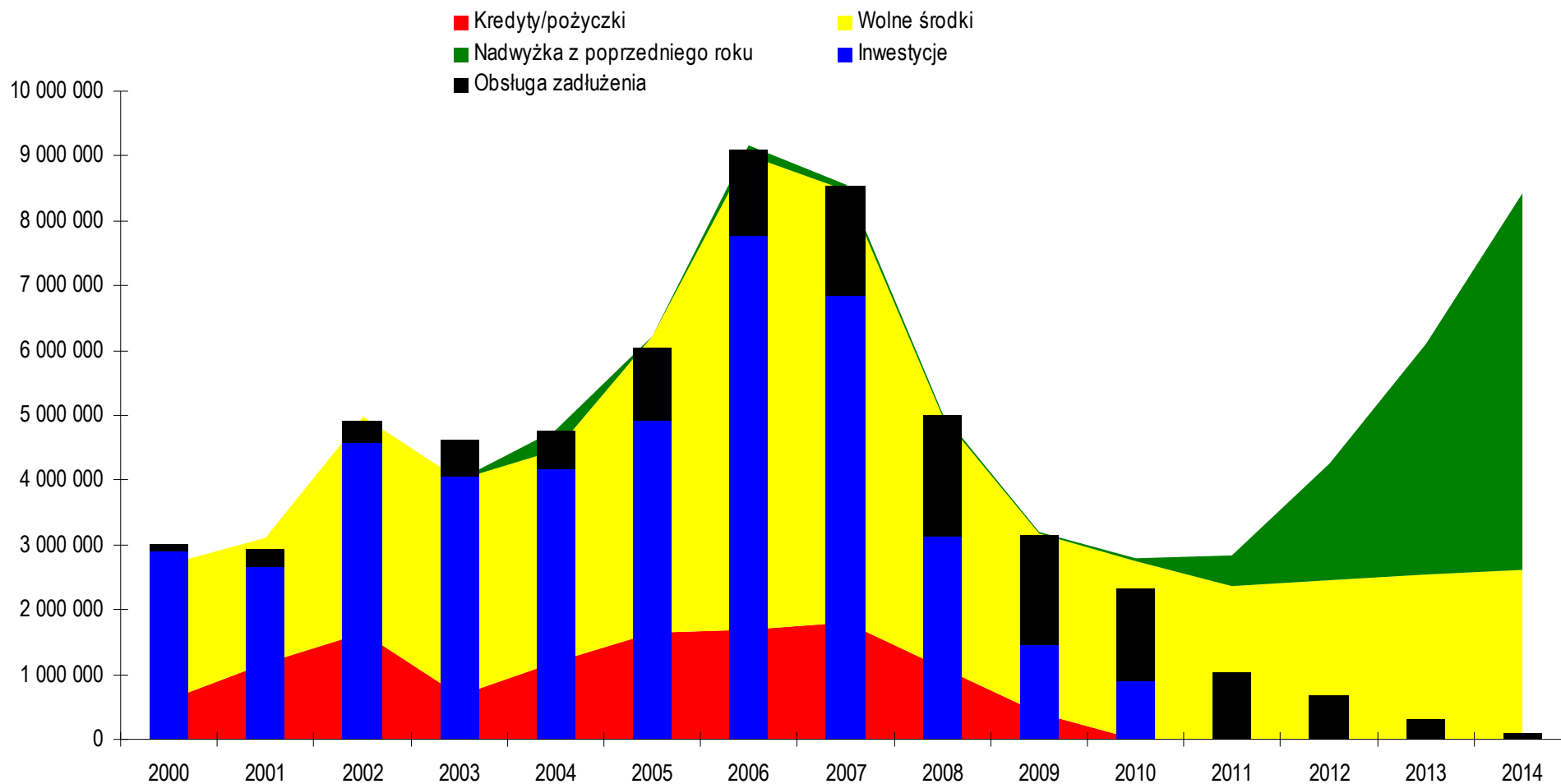
Tabela 7.8. Wskaźniki przepływów finansowych

WSKAŹNIKI	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obsługa obsługi zadłużenia do dochodów	0,7%	1,5%	1,6%	2,4%	2,4%	4,1%	4,2%	5,4%	6,4%	5,8%	4,8%	3,4%	2,2%	0,9%
Wskaźnik długu do dochodów	4,7%	9,4%	14,4%	14,4%	15,6%	16,1%	15,9%	16,6%	15,6%	11,7%	6,8%	3,4%	1,2%	0,2%
Dynamika dochodów		5,7%	16,7%	6,5%	6,0%	12,2%	12,3%	-0,1%	-6,7%	-0,4%	3,3%	2,0%	3,7%	3,6%
Dynamika dochodów własnych		10,4%	5,6%	10,5%	3,6%	5,0%	2,1%	2,2%	2,5%	3,8%	3,7%	3,5%	3,6%	3,6%
Dynamika wydatków bieżących		7,7%	10,3%	7,7%	7,3%	8,0%	3,0%	2,5%	2,9%	3,9%	3,8%	3,6%	3,7%	3,6%
Roczne przepływy gotówki jako % dochodów	-1,8%	0,9%	0,4%	-2,6%	-1,2%	0,6%	-0,3%	-0,2%	0,0%	0,1%	1,4%	4,3%	5,6%	6,8%
Stan środków pien. na koniec roku jako % dochodów	0,0%	0,0%	0,0%	1,3%	0,0%	0,6%	0,3%	0,1%	0,1%	0,2%	1,6%	5,9%	11,3%	17,7%
Stan środków pien. na koniec roku jako % doch. wł.	0,0%	0,0%	0,0%	3,7%	0,0%	2,0%	0,9%	0,3%	0,2%	0,5%	4,7%	17,1%	32,8%	51,5%
Wolne środki jako % dochodów	11,9%	10,3%	15,2%	14,3%	13,2%	16,5%	23,4%	21,4%	13,4%	9,6%	9,2%	7,8%	7,8%	7,7%
Wolne środki jako % dochodów własnych	33,7%	27,9%	45,6%	41,3%	39,0%	52,0%	81,4%	72,8%	41,4%	28,5%	27,1%	22,6%	22,6%	22,6%
Inwestycje jako % dochodów	16,3%	14,1%	20,8%	17,3%	16,9%	17,7%	24,9%	22,0%	10,8%	5,1%	3,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Inwestycje jako % dochodów własnych	46,2%	38,3%	62,4%	50,1%	49,9%	55,9%	86,7%	74,7%	33,3%	15,1%	8,9%	0,0%	0,0%	0,0%
Inwestycje jako % wolnych środków	137,3%	137,6%	136,8%	121,5%	128,0%	107,5%	106,5%	102,5%	80,5%	52,8%	32,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Inwestycje jako % wydatków ogółem	15,6%	13,6%	19,6%	16,8%	16,2%	17,4%	24,5%	21,8%	11,0%	5,3%	3,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Obsługa zadłużenia jako % inwestycji	4,4%	10,6%	7,6%	14,0%	14,0%	23,1%	17,0%	24,6%	59,6%	113,8%	157,9%			
Obsługa zadłużenia jako % wolnych środków	6,0%	14,6%	10,3%	17,0%	18,0%	24,9%	18,1%	25,3%	48,0%	60,2%	51,9%	44,2%	27,8%	12,1%

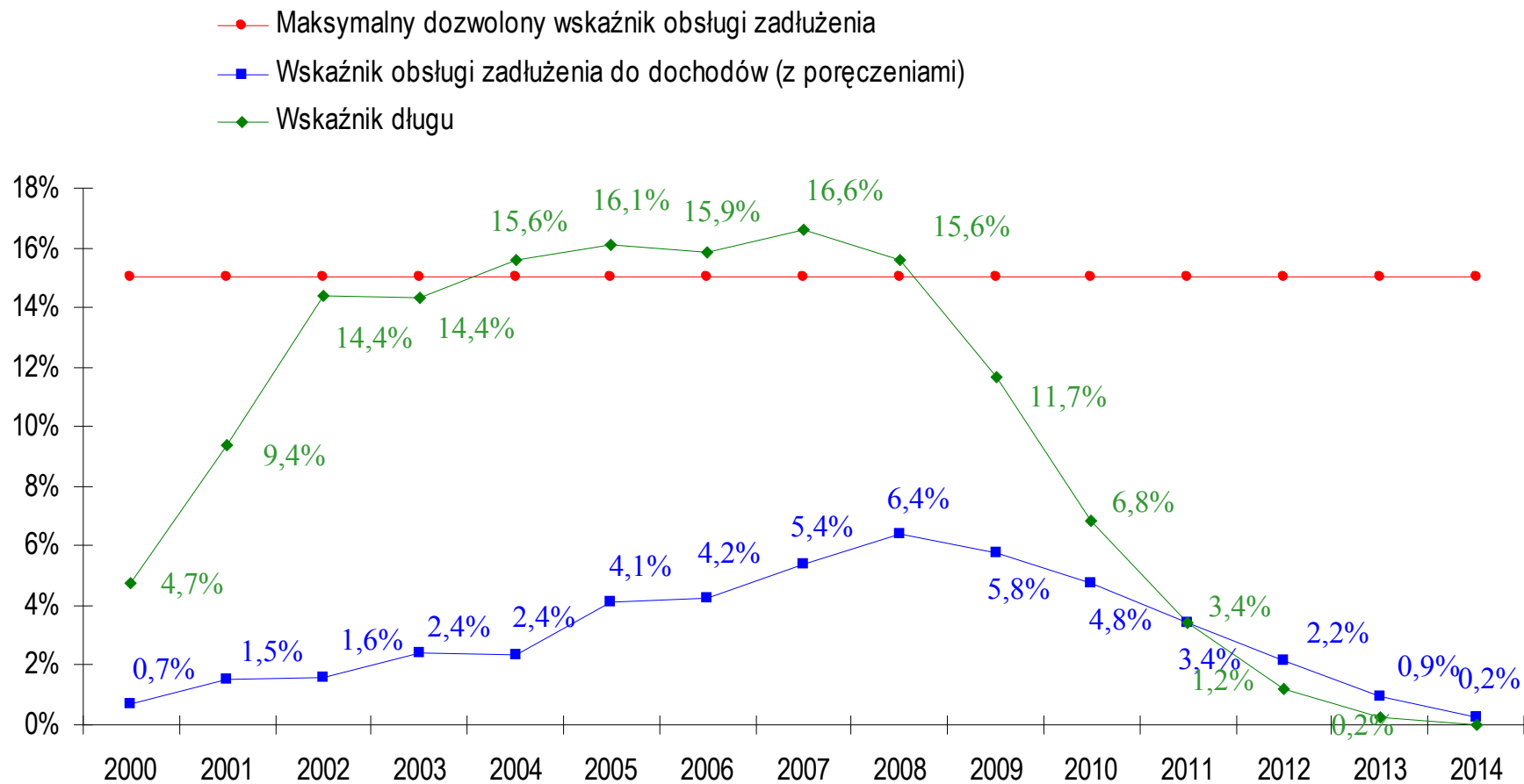
Tabela 7.9. Wartości rzeczywiste oraz maksymalne odnoszące się do obsługi zadłużenia oraz kwoty zadłużenia w stosunku do dochodów

	dochody (wraz ze środkami zewnętrznymi)	obsługa zadłużenia rzeczywista	obsługa zadłużenia maksymalna	wskaźnik obsługi zadłużenia	wykorzystanie w %	zadłużenie rzeczywiste	zadłużenie maksymalne	wskaźnik długu do dochodów	wykorzystanie w %
2000	17 759 071	127 015	2 663 861	0,7%	4,8%	840 000	10 655 443	4,7%	7,9%
2001	18 777 802	281 294	2 816 670	1,5%	10,0%	1 764 610	11 266 681	9,4%	15,7%
2002	21 922 855	345 146	3 288 428	1,6%	10,5%	3 155 640	13 153 713	14,4%	24,0%
2003	23 342 171	567 667	3 501 326	2,4%	16,2%	3 350 360	14 005 303	14,4%	23,9%
2004	24 733 255	586 253	3 709 988	2,4%	15,8%	3 860 900	14 839 953	15,6%	26,0%
2005	27 762 871	1 135 702	4 164 431	4,1%	27,3%	4 464 500	16 657 723	16,1%	26,8%
2006	31 188 485	1 320 100	4 678 273	4,2%	28,2%	4 949 300	18 713 091	15,9%	26,4%
2007	31 163 262	1 686 350	4 674 489	5,4%	36,1%	5 178 100	18 697 957	16,6%	27,7%
2008	29 081 808	1 866 300	4 362 271	6,4%	42,8%	4 540 000	17 449 085	15,6%	26,0%
2009	28 958 883	1 673 200	4 343 832	5,8%	38,5%	3 380 000	17 375 330	11,7%	19,5%
2010	29 912 059	1 421 300	4 486 809	4,8%	31,7%	2 040 000	17 947 235	6,8%	11,4%
2011	30 517 387	1 046 200	4 577 608	3,4%	22,9%	1 040 000	18 310 432	3,4%	5,7%
2012	31 641 076	681 300	4 746 161	2,2%	14,4%	380 000	18 984 646	1,2%	2,0%
2013	32 774 849	306 900	4 916 227	0,9%	6,2%	80 000	19 664 909	0,2%	0,4%
2014	33 916 809	81 200	5 087 521	0,2%	1,6%	0	20 350 086	0,0%	0,0%

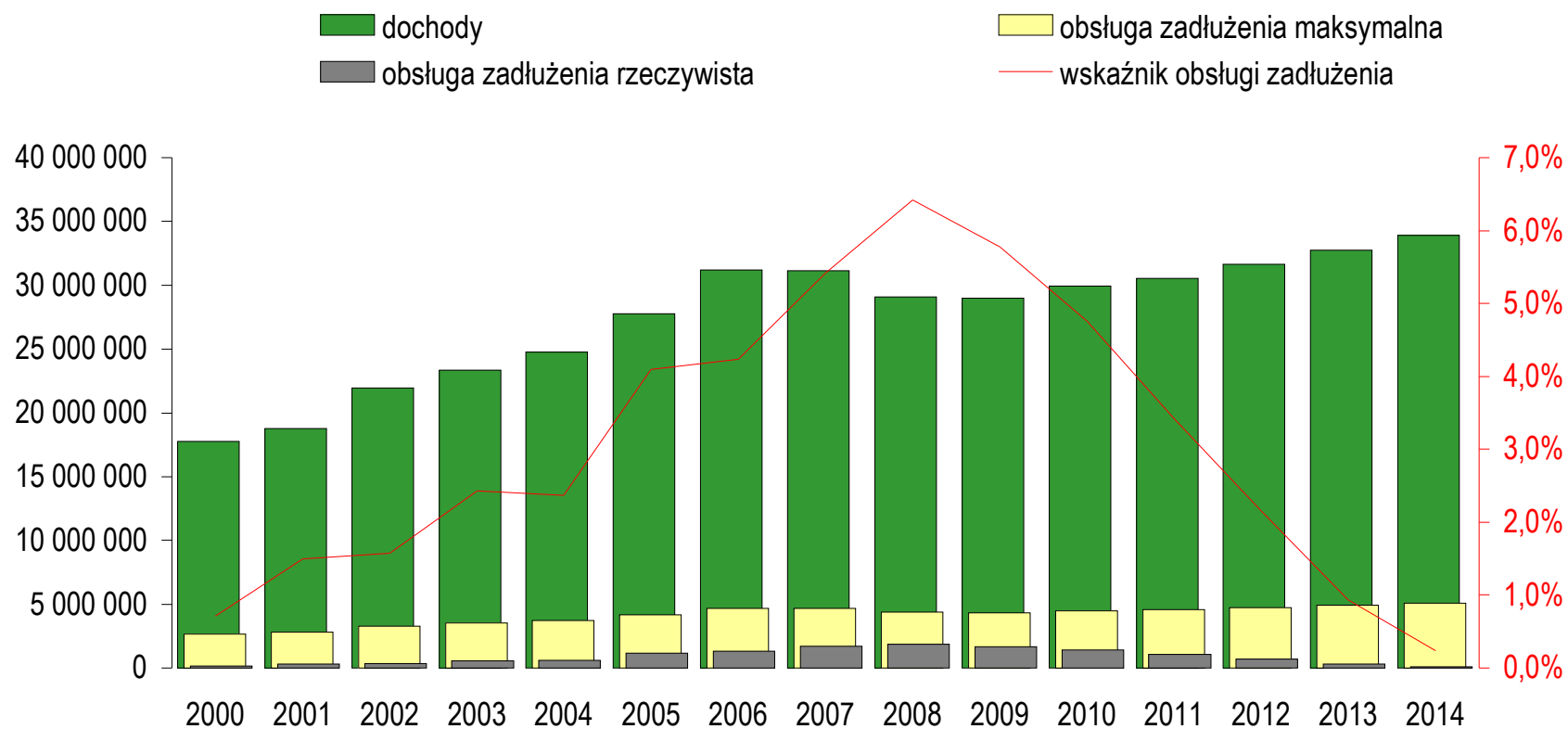
Wykres 7.3. Analiza możliwości inwestycyjnych i zdolności kredytowej gminy Ostrów Wielkopolski

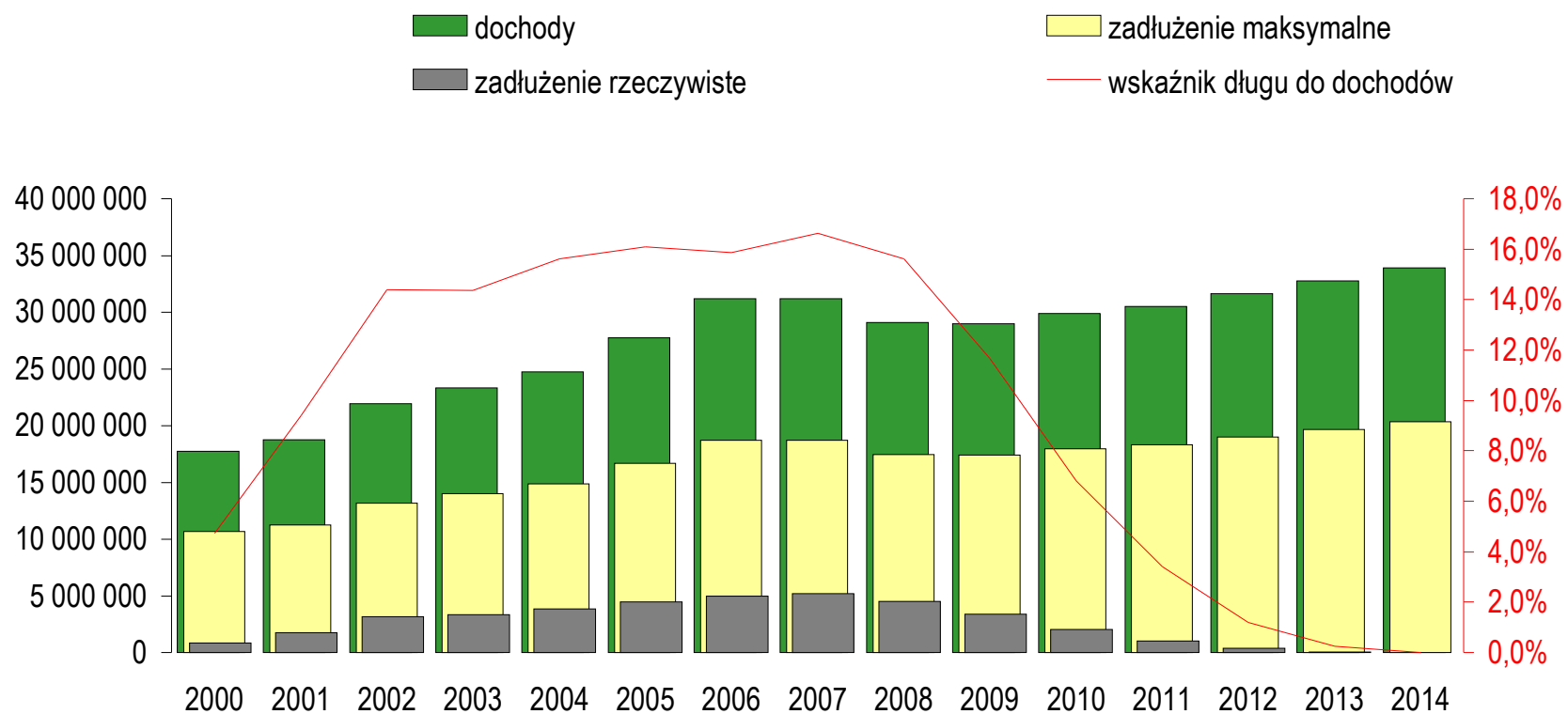
Wykres 7.4. Wskaźnik obsługi zadłużenia i wskaźnik długu

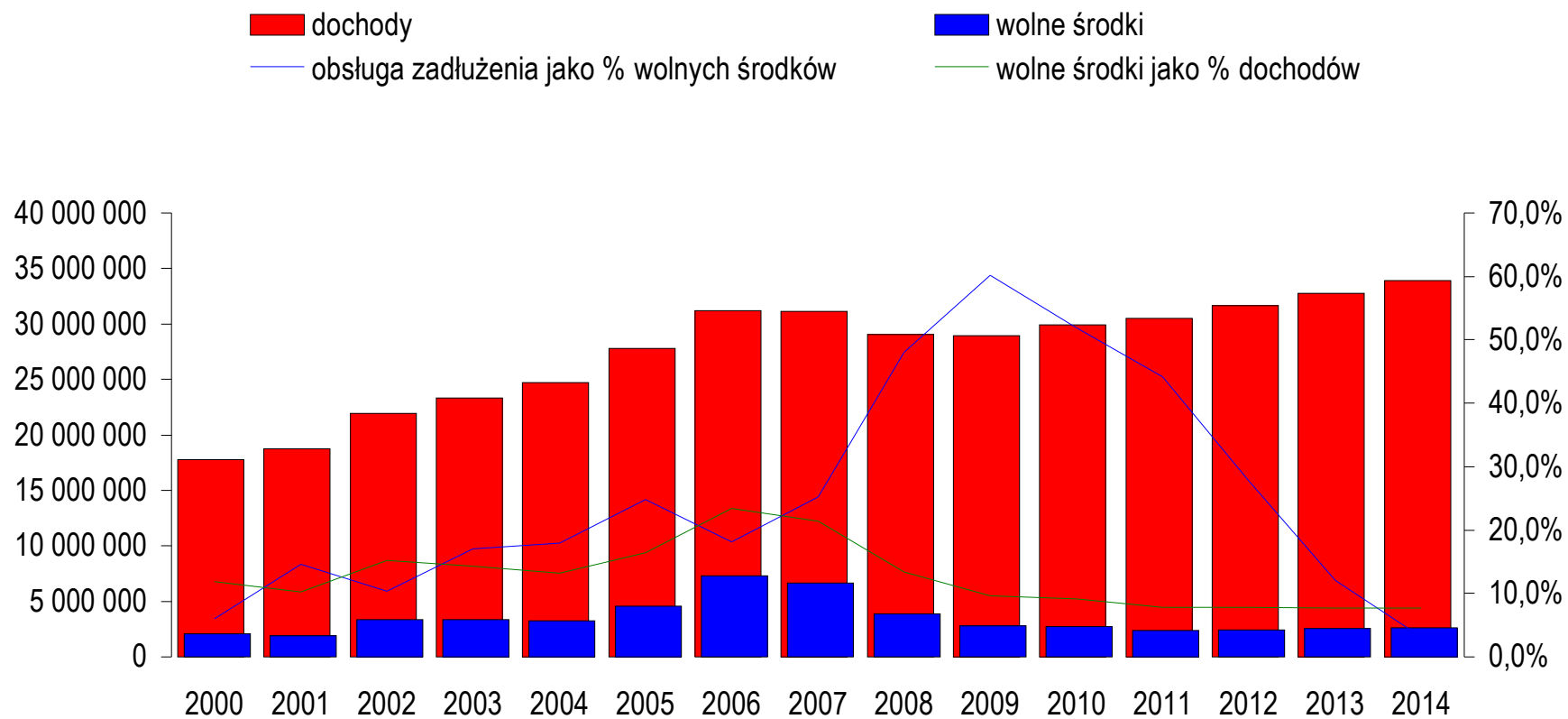
Wykres 7.5. Rzeczywista oraz maksymalna obsługa zadłużenia w stosunku do dochodów

Wykres 7.6. Rzeczywista oraz maksymalna kwota zadłużenia na koniec roku w stosunku do dochodów

Wykres 7.7. Wskaźniki wolnych środków

8. SYSTEM WDRAŻANIA

System wdrażania *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski* jest realizowany w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Unia Europejska nakłada na państwa członkowskie – beneficjentów, korzystających ze środków finansowych funduszy strukturalnych – obowiązek przestrzegania zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w Rozporządzeniu ramowym nr 1260/1999/WE z dnia 21 czerwca 1999 roku.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia. Korzystanie ze środków własnych, jak i środków unijnych, wymusza konieczność sprostania wielu wymogom formalnym, głównie za sprawą odmiennych zasad wykorzystania danych środków finansowych.

8.1. Instytucja Zarządzająca Planem Rozwoju Lokalnego

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski* będzie pełnił specjalnie powołany zespół pracowników Urzędu Gminy, w skład, którego wejdą:

- Piotr Kuroszyk
- Zofia Lisek
- Andrzej Matuszczak
- Zenon Błaszczak
- Barbara Sobczak
- Karol Lubieniecki

Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- ustalenie szczegółowych zasad i kryteriów realizacji PRL,
- zapewnienie zgodności realizacji PRL z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu, w tym w szczególności w zakresie zamówień publicznych, zasad konkurencji, ochrony środowiska, jak też zagwarantowanie przestrzegania zasad zawierania kontraktów publicznych,
- zbieranie danych statystycznych i finansowych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach PRL,
- zapewnienie przygotowania i wdrożenia planu działań w zakresie informacji i promocji PRL,
- przygotowanie rocznych raportów na temat wdrażania PRL, zbieranie informacji do rocznego raportu o nieprawidłowościach,
- dokonanie oceny po zakończeniu realizacji PRL.

Do właściwej oceny PRL, Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

8.2. Instytucja wdrażająca Plan Rozwoju Lokalnego

Wójt Gminy Ostrów Wielkopolski, jako instytucja wdrażająca *Plan Rozwoju Lokalnego*, jest odpowiedzialny za:

- kreowanie, przyjmowanie i składanie wniosków aplikacyjnych od instytucji podległych – beneficjentów pomocy,

- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami i z zapisami w *Planie*,
- monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
- zapewnienie informowania o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

9. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

9.1. System monitorowania Planu Rozwoju Lokalnego

Kluczowe znaczenie w monitorowaniu i stymulowaniu realizacji *Planu Rozwoju Lokalnego* posiada Wójt gminy Ostrów Wielkopolski oraz Rada Gminy. Instytucja Zarządzająca współpracuje z Wójtem, Zastępcą Wójta oraz Skarbnikiem, których główną rolą będzie monitorowanie przebiegu realizacji zadań zawartych w *Planie* oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia spóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

9.2. Sposoby oceny Planu Rozwoju Lokalnego

Skuteczność *Planu Rozwoju Lokalnego* będzie poddawana bieżącej ocenie. Sprawowana ona będzie przez Wójta gminy Ostrów Wielkopolski oraz Radę Gminy przy pomocy wskaźników postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów, określonych w poszczególnych programach operacyjnych i w wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej pt.: „Wskaźniki do projektów realizowanych w ramach ZPORR”.

9.3. Public Relations Planu Rozwoju Lokalnego

Zadaniem działań informacyjnych i promocyjnych jest:

- zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o możliwościach ubiegania się o wsparcie ze środków funduszy strukturalnych na realizację projektów, służących rozwojowi regionalnemu dla wszystkich grup docelowych z terenu gminy Ostrów Wielkopolski,
- zapewnienie czytelnej informacji o kryteriach oceny i wyboru projektów oraz obowiązujących w tym zakresie procedurach,
- zapewnienie bieżącego informowania opinii publicznej o zakresie i wymiarze pomocy wspólnotowej dla poszczególnych projektów i rezultatach działań na poziomie gminy,
- inicjowanie dodatkowych działań promocyjnych o zasięgu lokalnym,
- zapewnienie współpracy z instytucjami, zaangażowanymi w monitorowanie i realizowanie *Planu Rozwoju Lokalnego* w zakresie działań informacyjnych i promocyjnych poprzez wymianę informacji i wspólne przedsięwzięcia,
- wykorzystanie nowoczesnych źródeł przekazu i technologii, m.in. takich jak: Internet, poczta elektroniczna, elektroniczna archiwizacja dokumentów, w celu usprawnienia komunikacji pomiędzy podmiotami, uczestniczącymi w realizacji *Planu Rozwoju Lokalnego*.

Wszelkie działania podejmowane w ramach *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski* będą uwzględniały specyficzne potrzeby grup docelowych w kwestii informacji oraz użytych instrumentów w celu osiągnięcia maksymalnej skuteczności. Grupami docelowymi *Planu* są:

- społeczeństwo – bezpośredni beneficjent – kształtowanie i informowanie opinii publicznej poprzez przekazywanie powszechnej wiedzy o działaniach Unii Europejskiej, o wdrażaniu i wykorzystaniu środków wspólnotowych, o korzyściach płynących z członkostwa, o budowaniu pozytywnego wizerunku podmiotów zaangażowanych w proces wdrażania pomocy, co przyczyni się do poparcia dla inwestycji
- beneficjenci to osoby, instytucje lub grupy społeczne, bezpośrednio korzystające z wdrażanej pomocy:
 - jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego
 - podmioty, będące jednostkami podległymi samorządowi gminnemu, bądź realizujące zadania jednostki samorządu terytorialnego
 - podmioty gospodarcze
 - organizacje zrzeszające przedsiębiorców
 - organizacje pozarządowe
 - inne organizacje społeczne
 - media.

Szczególnie istotną jest potrzeba kształtowania pozytywnego wizerunku *Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wielkopolski*. Za jego pośrednictwem należy kształtować świadomość w zakresie istnienia oraz możliwości pozyskania środków dla jednostek samorządu terytorialnego, a od tego uzależnione jest wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych, płynących z Unii Europejskiej.

Aby osiągnąć cele związane z informacją i promocją *Planu Rozwoju Lokalnego*, będą stosowane zamiennie m.in. następujące środki i instrumenty:

- wizytacje projektów, ekspozycje projektów – mogą stanowić skuteczne metody prezentacji osiągnięć w zakresie inicjatyw z wykorzystaniem środków unijnych,
- informowanie o projektach i ich promocja przez beneficjentów – dbanie o przekazywanie odpowiedniej wiedzy beneficjentom z terenu gminy Ostrów Wielkopolski – odpowiedzialnych za spełnienie wymogów w tym zakresie,
- serwisy internetowe – to szybkie i ogólnodostępne źródło informacji na temat możliwości pozyskania pomocy unijnej, zaś dla opinii publicznej będzie to kompleksowe źródło informacji o osiągnięciach *Planu Rozwoju Lokalnego* i wsparciu ze środków Unii Europejskiej dla gminy Ostrów Wielkopolski,
- publikacje, broszury informacyjne – pozwalają w łatwy, przystępny i atrakcyjny sposób przekazywać wiedzę o Unii Europejskiej i dostępnej pomocy, a także o roli instytucji samorządowych w zarządzaniu tą pomocą,
- współpraca z mediami – publikacje prasowe, wiadomości w lokalnej telewizji oraz rozgłoszenia radiowych oraz ogłoszenia to kluczowe źródła przekazu wszelkich informacji o realizacji *Planu Rozwoju Lokalnego* w szczególności w odniesieniu do opinii publicznej.

SPIS TABEL

<i>Tabela 2.1. Dane na temat mienia komunalnego gminy.....</i>	<i>24</i>
<i>Tabela 2.2.. Dane na temat finansów mienia komunalnego gminy.....</i>	<i>24</i>
<i>Tabela 2.3. Dane o hodowli na terenie gminy (w szt.).....</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 2.4. Struktura rejestrowanych przedsiębiorców (osoby fizyczne) według branż (liczba).....</i>	<i>30</i>
<i>Tabela 2.5. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia (stan w dniu 20 maja 2002 roku).....</i>	<i>31</i>
<i>Tabela 2.6. Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia i płci (stan na 20 maja 2002 roku).....</i>	<i>33</i>
<i>Tabela 2.7. Ludność według głównego źródła utrzymania (stan na 20 maja 2002 roku)..</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 2.8. Sytuacja mieszkaniowa w gminie.....</i>	<i>37</i>
<i>Tabela 2.9. Mieszkania zamieszkałe stale według wyposażenia w instalacje oraz ludność w tych mieszkaniach (stan w dniu 20 maja 2002 roku).....</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 2.10. Podstawowe dane o przedszkolach (rok szkolny 2003/2004).....</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 2.11. Podstawowe dane o szkołach podstawowych i gimnazjalnych (rok szkolny 2003/2004).....</i>	<i>41</i>
<i>Tabela 2.12. Podstawowe dane o bibliotece.....</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 2.13. Liczba środowisk objętych pomocą społeczną (według powodów) w 1999 i 2003 roku.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 2.14. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań własnych gminy w 2003 roku.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 2.15. Świadczenia pomocy społecznej w ramach zadań zleconych gminie w 2003 roku.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela 2.16. Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń w podziale na kategorie.....</i>	<i>49</i>
<i>Tabela 4.1. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 1.....</i>	<i>55</i>
<i>Tabela 4.2. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 2.....</i>	<i>57</i>
<i>Tabela 4.3. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 3.....</i>	<i>59</i>
<i>Tabela 4.4. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 4.....</i>	<i>61</i>
<i>Tabela 4.5. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 5.....</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 4.6. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 6.....</i>	<i>64</i>
<i>Tabela 4.7. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 7.....</i>	<i>66</i>
<i>Tabela 4.8. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 8.....</i>	<i>68</i>
<i>Tabela 4.9. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 9.....</i>	<i>70</i>
<i>Tabela 4.10. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 10.....</i>	<i>71</i>
<i>Tabela 4.11. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 11.....</i>	<i>72</i>

<i>Tabela 4.12. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 12.....</i>	<i>73</i>
<i>Tabela 4.13. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 13.....</i>	<i>74</i>
<i>Tabela 4.14. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 14.....</i>	<i>75</i>
<i>Tabela 4.15. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 15.....</i>	<i>76</i>
<i>Tabela 4.16. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 16.....</i>	<i>77</i>
<i>Tabela 4.17. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 17.....</i>	<i>78</i>
<i>Tabela 4.18. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 18.....</i>	<i>79</i>
<i>Tabela 4.19. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 19.....</i>	<i>80</i>
<i>Tabela 4.20. Nakłady do poniesienia na realizację zadania 20.....</i>	<i>81</i>
<i>Tabela 4.22 Nakłady do poniesienia na realizację zadania 22.....</i>	<i>83</i>
<i>Tabela 4.23 Nakłady do poniesienia na realizację zadania 23.....</i>	<i>85</i>
<i>Tabela 4.24 Nakłady do poniesienia na realizację zadania 24.....</i>	<i>86</i>
<i>Tabela 4.25 Nakłady do poniesienia na realizację zadania 25.....</i>	<i>87</i>
<i>Tabela 6.1. Oczekiwane wskaźniki produktu po realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wlkp.....</i>	<i>92</i>
<i>Tabela 6.2. Oczekiwane wskaźniki rezultatu po realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wlkp.....</i>	<i>93</i>
<i>Tabela 6.3. Oczekiwane wskaźniki oddziaływania po realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Ostrów Wlkp.....</i>	<i>94</i>
<i>Tabela 7.1. Podział dochodów.....</i>	<i>97</i>
<i>Tabela 7.2. Podział wydatków.....</i>	<i>98</i>
<i>Tabela 7.3. Dochody i wydatki bieżące gminy Ostrów Wielkopolski w latach 2000-2014 (w zł).....</i>	<i>100</i>
<i>Tabela 7.4. Wolne środki w budżecie gminy w latach 2000-2014 (w zł).....</i>	<i>101</i>
<i>Tabela 7.5. Zestawienie inwestycji wg lat i źródeł finansowania</i>	<i>104</i>
<i>Tabela 7.6. Zestawienie istniejących oraz nowych kredytów i pożyczek, koniecznych do zrealizowania inwestycji.....</i>	<i>108</i>
<i>Tabela 7.7. Projekcja przepływów finansowych.....</i>	<i>110</i>
<i>Tabela 7.8. Wskaźniki przepływów finansowych.....</i>	<i>111</i>
<i>Tabela 7.9. Wartości rzeczywiste oraz maksymalne odnoszące się do obsługi zadłużenia oraz kwoty zadłużenia w stosunku do dochodów.....</i>	<i>112</i>

SPIS WYKRESÓW

<i>Wykres 2.1. Rodzaje gruntów w gminie Ostrów Wielkopolski.....</i>	<i>9</i>
<i>Wykres 2.2. Zmiany liczby ludności gminy.....</i>	<i>9</i>
<i>Wykres 2.3. Przyrost naturalny.....</i>	<i>10</i>
<i>Wykres 2.4. Ludność gminy w podziale na wiek przed-, po- i produkcyjny (liczba osób)..</i>	<i>10</i>
<i>Wykres 2.5. Klasy gruntów ornych.....</i>	<i>16</i>
<i>Wykres 2.6. Zmiany długości sieci wodociągowej i liczby przyłączy.....</i>	<i>19</i>
<i>Wykres 2.7. Produkcja i sprzedaż wody w latach 1999-2003 (tys. m³).....</i>	<i>20</i>
<i>Wykres 2.8. Struktura własności gruntów.....</i>	<i>23</i>
<i>Wykres 2.9. Zmiana liczby przedsiębiorstw (na podstawie Ewidencji Działalności Gospodarczej w UMiG).....</i>	<i>27</i>
<i>Wykres 2.10. Struktura użytków rolnych w gminie.....</i>	<i>28</i>
<i>Wykres 2.11. Struktura upraw w gminie.....</i>	<i>28</i>
<i>Wykres 2.12. Liczba gospodarstw rolnych według powierzchni.....</i>	<i>29</i>
<i>Wykres 2.13. Łączna powierzchnia gospodarstw w poszczególnych kategoriach wielkości... 29</i>	<i>29</i>
<i>Wykres 2.14. Struktura przedsiębiorców rejestrujących się w 2003 r. według branż.....</i>	<i>30</i>
<i>Wykres 2.15. Ludność gminy Ostrów Wielkopolski według poziomu wykształcenia</i>	<i>33</i>
<i>Wykres 2.16. Liczba osób bezrobotnych w gminie Ostrów Wielkopolski w latach 1999- 2003.....</i>	<i>34</i>
<i>Wykres 2.17. Struktura wiekowa osób bezrobotnych</i>	<i>35</i>
<i>Wykres 2.18. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania na bezrobociu.....</i>	<i>35</i>
<i>Wykres 2.19. Struktura bezrobotnych według wykształcenia.....</i>	<i>35</i>
<i>Wykres 2.20. Struktura bezrobotnych według stażu pracy.....</i>	<i>36</i>
<i>Wykres 2.21. Liczba wydanych pozwoleń na budowę oraz oddanych domów.....</i>	<i>37</i>
<i>Wykres 2.22. Liczba uczniów na 1 etat przeliczeniowy, 1 oddział i 1 izbę szkolną (rok szkolny 2003/2004).....</i>	<i>43</i>
<i>Wykres 2.23. Wielkość szkoły a koszt utrzymania 1 ucznia (rok szkolny 2003/2004).....</i>	<i>43</i>
<i>Wykres 7.1. Dochody i wydatki bieżące gminy Ostrów Wielkopolski w latach 2000-2014 (w zł).....</i>	<i>100</i>
<i>Wykres 7.2. Wolne środki w budżecie gminy Ostrów Wielkopolski w latach 2000-2014 (w zł).....</i>	<i>101</i>
<i>Wykres 7.3. Analiza możliwości inwestycyjnych i zdolności kredytowej gminy Ostrów Wielkopolski.....</i>	<i>113</i>
<i>Wykres 7.4. Wskaźnik obsługi zadłużenia i wskaźnik długu.....</i>	<i>114</i>

<i>Wykres 7.5. Rzeczywista oraz maksymalna obsługa zadłużenia w stosunku do dochodów...</i>	
<i>115</i>	
<i>Wykres 7.6. Rzeczywista oraz maksymalna kwota zadłużenia na koniec roku w stosunku do dochodów.....</i>	<i>116</i>
<i>Wykres 7.7. Wskaźniki wolnych środków.....</i>	<i>117</i>